

Slovenska kulturno-gospodarska zveza
Svet slovenskih organizacij

vabita na osrednjo proslavo ob

slovenskem kulturnem prazniku
v Kulturni center Lojze Bratuž
Gorica, 8. 2. 2013, ob 20. uri

slavnostna govornica Erika Jazbar

Program bodo oblikovali

Ignaci Cecila Blasutig, Mairim Cheber,
Marko Brajnik, Tadej Lukman, Matej Pintar
glasbenika Andrejka Možina, Aleš Ogrin
glasbene priredbe Aleksander Vodopivec, Andrejka Možina
pevke Marta Donnini, Kristina Frandolič, Alessia Peressini
plesalca Stefania Beretta, Deni Drnovšček
dekljska vokalna skupina Bodeča neža, pevovodja Mirko Ferlan
kostumi Snežica Černic, Irene Grusovin

zamisli in režija Jasmin Kovic

SLOVENSKA POPEVKA
več kot petdeset let melodija naših src

Primorski

dnevnik

NEDELJA, 3. FEBRUARJA 2013

Št. 28 (20.656) leto LXIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,20 €

9 771124 666007

Take uprave ne bomo pogrešali

DUŠAN UDOVIČ

Izpad proti rabi slovenskega jezika v deželnem svetu pred nekaj dnevi želimo (zaenkrat) tolmačiti kot izoliran primer, vendar hkrati opominja, da nestrpnost še vedno gnezdi v drugače sicer bolj šibko opremljenih glavah. Dovolj je ustvariti banalno priložnost, da pride iz črevesja klica, pred katero nismo in ne bomo nikdar dokončno varni. Ne samo mi v naši deželi, temveč povsod po Evropi.

Da se pa to zgodi v svetu dežele, ki pravkar slavi petdesetletnico svoje avtonomije, bi moralo izzveneti kot pravi paradoks. A govorimo o deželi, ki je zakonodajno zaščito svojih narodnih skupnosti bila sposobna sprejeti šele pred nekaj leti. Kako se ti zakoni upoštevajo, interpretirajo in izvajajo, smo imeli nazorno pred očmi v zadnjem tednu.

Najprej so se oglasili Furlani z več kot utemeljeno pritožbo, da jih je deželna uprava popolnoma spravila v kot in tako oklestila sredstva za delovanje njihovih organizacij, da ne vedo, kako naprej. Deželna posvetovalna komisija za Slovence je razdelila še zadnji (državni!) denar iz lanskega leta, od svojega pa deželna uprava kljub zagotovitvi, da bo prišla naproti zaostrenim težavam slovenskih organizacij ni primaknila nič. In to se dogaja v trenutku, ko se po dopolnilni blagajni za Narodno in študijsko knjižnico na Goriškem nakazujejo podobni ukrepi še za Kulturni dom in Dijaški dom. Lahko se samo sprašujemo, kdo bo prihodnji na vrsti.

Edino dobro je, da ta deželna uprava zaključuje svoj mandat. Ne bomo je pogrešali.

ITALIJA - Afera Monte dei Paschi pogojuje volilno kampanjo

Monti: Z davki rešili državo pred stečajem

»Sedaj jih bo treba znižati« - Bersani hvali Napolitana

RIM - Afera banke Monte dei Paschi še vedno pogojuje italijansko volilno kampanjo. Predsednik republike Giorgio Napolitano je pozval na nevarnost »kratkega stika« med pravico in tiskom. Bersani (DS) mu je pritrdil, Maroni (SL) je menil, da je to poskus utišanja javnosti pred škandalom, v katerega naj bi bila vpletena tudi Demokratska stranka. Medtem je Monti pojasnil, da je bilo zvišanje davkov potrebno za rešitev države pred bankrotom, obljubil pa je, da bo znižal davke, Grillo pa je - ob morebitnem italijanskem posegu v vojni v Maliju - izzivalno pozval teroriste, naj ... bombardirajo palačo Montecitorio.

Na 17. strani

FJK - Kandidati DS Sardoč, Ukmar in Waltritsch

TRST, GORICA - Zgoniški župan Mirko Sardoč in tržaški občinski svetnik Stefano Ukmar sta predstavila kandidaturi za deželne volitve na listi Demokratske stranke. Na Tržaškem je predložilo kandidature skupno 12 kandidatov, kdo bo postal kandidat pa naj bi odločili na pokrajinski skupščini DS v sredo.

V goriški pokrajini zbira podpise za vložitev kandidature Aleš Waltritsch, goriških koordinator Slovencev v DS. Njegovo in ostale kandidature iz goriške pokrajine bo jutri preverilo pokrajinsko vodstvo stranke, proti koncu tedna pa jih bo potrdila oz. zavrnila še pokrajinska skupščina.

Na 2. in 7. strani

SOVODNJE - Namestila jih je družba ANAS

Dvojezični smerokazi končno ob državni cesti

SOVODNJE - Cestno podjetje ANAS je končno namestilo dvojezične smerokaze ob državni cesti št. 55 v sovoDENjski občini, na katere so domačini in krajevni upravitelji čakali dolga leta. Z uveljavljanjem vidne dvojezičnosti mora zdaj podjetje ANAS nadaljevati še na območju doberdobske občine.

Na 7. strani

KULTURA Brez denarja je dejavnost onemogočena

TRST - Dežela FJK se igra z usodo kulture in kulturnih delavcev pri nas. Na včerajšnjem srečanju v kavarni San Marco so predstavniki domov umetnosti, književnosti in gledališča, ki predstavljajo kakih 40 samostojnih kulturnih združenj, potožili nad ničnim kritjem deželnega zakona 68/81 za širjenje in krepitev kulturne dejavnosti. Brez denarja je katerakoli dejavnost onemogočena.

Na 2. strani

Tudi v Miljah vse nared za pust

Na 3. strani

V Ulici Cologna ne bo Doma spomina

Na 4. strani

Zadnja preverjanja za šolo v Doberdodu

Na 7. strani

Ob goriški meji »zrasli« totemi

Na 8. strani

Slovenske tržaške noše v Ljubljani

Na 17. strani

46. KRAŠKI PUST - Pestro že od četrтка

Še pičlih nekaj dni do pustnih norčij

Klepetati in brskati po spletu...
za **Valentinovo**
je bolj poceni!

Do
14. februarja
Mobilni telefon
in Usb modem
hodita
skupaj

samo **69€** za oboje !!!

BIP STORE TRST - Ul. Teatro Romano 2/A
Tel.: 040 763011 - biptrieste@gmail.com

bip MOBILE

Odkup zlato Novo

Poštenost in transparentnost

Kupimo rabljeno zlato, srebro in platino

NOVO - Fernetiči, 14
Tel. 040 2602853

S tem kuponom dobite 5% več pri ocenitvi vaših predmetov.

Certificirana elektronska tehnika
Plačamo na stotino grama

Fernetiči, 14
Drevored Miramare, 11
Ulica Vergerio, 9
Žavljie (blizu bencinske črpalke H6)
Tržič - Drevored San Marco, 23

KAVARNA SAN MARCO - O finančnem kritju zakona 68/81 o krepitvi kulturnih dejavnosti

»Tretjerazredna« kulturna združenja brez denarja

Kultura tako na mestni kot na deželni ravni vstopa v vse bolj kritično obdobje. Dežela Furlanija-Juljska krajina pa ji je letos namenila še dodaten udarec, tokrat smrtni. Kaže namreč, da ni finančnega kritja za izvajanje deželnega zakona 68/81 za širjenje in krepitev kulturnih dejavnosti.

Na nespodobno, pravzaprav mačehovsko obnašanje Dežele do kulture so na včerajšnji tiskovni konferenci ogorčeno opozorili predstavniki več združenj, pravzaprav tržaških domov umetnosti, književnosti in gledališča, ki pod svojim okriljem združujejo kakih 40 kulturnih društev. Gabriella Valera Gruber in Luca Visintini sta številnim prisotnim pojasnila, da je Dežela FJK že lani na podlagi zgoraj omenjenega zakona za kulturne dejavnosti namenila manj sredstev: za lansko delovanje je namenila 412 tisoč evrov, dodatnih 200 tisoč pa je v iste namene nakazala Občini oz. Pokrajini Trst. »Za letos pa denarja za kulturo sploh ni,« je potožila Gruberjeva. Po Visintinijevem mnenju gre razlog za tako radikalen ukrep iskati v dejstvu, da je kultura vse bolj postranskega pomena, »kaj šele naša, nepomembna, tretjerazredna združenja...« Pojasniti velja, da so to samostojne kulturne organizacije in torej ne gre za stalne kulturne ustanove, kot so na primer gledališča, pač pa manjša ali večja združenja posameznikov, ki jim deželni prispevek omogoča obstoj. Brez denarja pa jasno obstoja ni, saj sploh ni mogoče načrtovati dejavnosti.

Kulturna združenja so zato deželni upravi postavila tri zahteve. Zavedati se mora vrednosti in pomena kulture za ljudi in za naš prostor. »Doslje so jo namreč obravnavali le kot konjiček, ki je bil včasih celo nepotreben,« je bil kritičen Visintini. Med zahtevami je seveda tudi ponovno finančno kritje za zakon 68 in hkrati sprememba kriterijev razdeljevanja prispevkov za posamezne pobude. »Sprašujemo se namreč, kateri kulturni dogodki so za Deželo prioritetni, saj je slednja lani zavrgla večino naših projektov, podprla pa vaše praznike in obhajanje stoletnic, na primer.« Kulturniki pa se zavzemajo tudi za omejitve birokratskih ovir, ki finančno obremenjujejo delovanje združenj.

Govorniki so napovedali, da bodo osnovali stalni forum kulturnih združenj, ki bo ohranjal odnose z institucijami. Včeraj se je porodila tudi ideja o spletnem objavljanju vsega, kaj bi tovrstno oropanje kulture pomenilo. (sas)

Za govorniško mizo so včeraj sedeli predstavniki domov umetnosti, književnosti in gledališč, med občinstvom pa je bilo še veliko drugih članov kulturnih združenj

KROMA

DEMOKRATSKA STRANKA - Kandidature za deželne volitve

Sardoč in (ali) Ukmar?

Zgoniški župan Mirko Sardoč in tržaški občinski svetnik Stefano Ukmar sta predložila pokrajinskemu vodstvu Demokratske stranke svoji kandidaturi za deželne volitve v Furlaniji-Juljski krajini. Rok za predstavitev kandidatur je zapadel sinoči ob 20. uri, vsako kandidaturu je moralo podpreti od 40 do 50 članov stranke.

Ukmar je v petek predstavil prošnjo s podpismi 50 članov stranke, ki so podprli njegovo kandidaturo; Sardoč je včeraj popoldne posredoval dokumentacijo za kandidaturo z več kot 50 podpisov.

»Mnogo članov stranke me je vprašalo, ali lahko podpišejo prošnjo za mojo kandidaturo, zato sem predložil vse podpise, saj je pomembno, da pri izbiri kandidatov sodeluje čim več ljudi,« je včeraj izjavil Sardoč. Med tistimi, ki so mu zaupali podpis, so miljski župan Nerio Nesladek, devinsko-nabrežinski podžupan

MIRKO SARDOČ

KROMA

STEFANO UKMAR

KROMA

Massimo Veronese, zgoniški podžupan Rado Milič, repentabski podžupan Casimiro Cibi, dolinski podžupan Antonio Ghersinich, nekdanji senator Miloš Budin, nekdanji dolinski župan Edvin Švab, nekdanji devinsko-nabrežinski župan Marino Vocci, pesnik Ace Mermolja in častni predsednik italijanskega združenja lovcev Pietro Petruzzi. Sardoč je zbral podpise po celotnem ozemlju tržaške občine, od Milj do Devina-Nabrežine.

Stefano Ukmar je zbral podpise članov iz osmih od skupno enajstih krožkov Demokratske stranke, in sicer iz Milj, Doline, Vzhodnega in Zahodnega Krasa, Devina-Nabrežine, iz mesta in predmestij. Povedal je, da je zbral večino podpisov slovenskih članov sekcije na Vzhodnem Krasu, v Devinu-Nabrežini (tu ga je podprla tudi nekdanja podžupanja Mariza Škerk), v Dolini (podprl ga je tudi nekdanji podžupan Sandy Klun), v mestu in predmestjih pa so ga podprli vsi slovenski člani stranke, razen enega. Na Zahodnem Krasu (od koder je doma) je zbral le nekaj podpisov, podprlo pa ga je tudi šest italijanskih članov stranke iz mesta (med njimi tudi tržaški občinski odbornik Fabio Omero). Ukmar je po svojem nekajdnevem prizadevanju za podpise izrazil prepričanje, da »ima večino v slovenski komponenti stranke.«

O izbiri kandidatov za deželne volitve bo v sredo odločala pokrajinska skupščina stranke. Kandidatna lista bo na Tržaškem štela devet imen. Sedem mest bo določilo krajevno vodstvo, preostali dve pa deželna tajnica (in kandidatka za predsednico dežele) Debora Serracchiani.

Do izteka roka je bilo sinoči predstavljenih skupno 12 kandidatur: ob Sardoču in Ukmarju so svojo kandidaturo za deželne volitve predložili še dosedanja deželna svetnika Franco Codega in Sergio Lupieri, pokrajinska svetnica Maria Monteleone, pokrajinski blagajnik stranke Gianni Torrenti, članica deželnega vodstva stranke Ester Pacor, nekdanji podpredsednik tržaške pokrajine Walter Godina, tržaški občinski svetnik Aureo Muzzi, predstavnik mladih Amilcar Luciani ter še Raffaele Leo in Sebastiano Truglio. V ponedeljek in torek bo vodstvo preverilo, ali so vsi predložili potrebne podpise pod kandidaturo.

M.K.

SLOVENSKI PROGRAMI RAI - Na deželnem sedežu RAI

Istrski pogled na Trst

V sredo premiera novega dokumentarnega filma Loredane Gec - 10. februarja tudi po TV

Ud kapca du morja (Od kapljice do morja) - Pogled iz slovenske Istre na Trst je naslov novega dokumentarnega filma, ki ga je režiserka Loredana Gec posvetila slovenski Istri in veliki navezanosti istrskega človeka na Trst. Najnovejšo produkcijo slovenskih programov RAI bodo predstavili v sredo ob 16. uri na deželnem sedežu v Ul. Fabio Severo 7, 10. februarja pa si ga bo mogoče ogledati tudi na domačih televizijskih zaslonih.

Okrog štiridesetminutni film, za katerega je Loredana Gec napisala tudi scenarij, je sad sodelovanja z Milanom Gregoričem. Skozi njegovo pripoved in pričevanja številnih Istranov je gledalcem prikazana bogata in boleča zgodovina istrskega zaledja, ki je vse do druge svetovne vojne »dihalo« s Trstom. Med tistimi, ki so redno zahajale v mesto, so bile predvsem ženske, tako imenovane šavrinke (**na arhivskem posnetku**).

Dokumentarni film, ki ga bogatijo tudi zanimivi arhivski posnetki in prodorna fotografija Andree Sivinija, pa ni samo dokument o preteklosti, ki je ni več.

Loredana Gec je namreč v film ujela tudi istrsko sedanjost, neverjeten razvoj, ki ga je doživela slovenska obala z nastankom koprskeske luke in primorske univerze. In tisto željo, ki ostaja: da bi Istra in Trst ponovno zadihala skupaj ...v sožitju in s čistimi računi, kot pravi Milan Gregorič. (pd)

JUTRI V DSI

Nove študije zgodovinarjev

V Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3 v Trstu bodo jutri ob 20.30 nastopili trije mlajši predstavniki slovenske zgodovinske vede, ki so bili sicer napovedani že 14. januarja, a je takratni »ponedeljkov večer« odpadel zaradi sneženja in slabe prevoznosti cest.

Doktorji znanosti Aleš Gabrič, Bojan Godeša in Aleksander Lorenčič so zaposleni na Inštitutu za novejšo zgodovino v Ljubljani. Prva dva tudi predavata na univerzi.

Društvo slovenskih izobražencev in Knjižnica Dušana Černeteta, ki prirejata večer, želita vsaj občasno omogočati tržaški javnosti, da se seznanja z novimi zgodovinskimi raziskavami in analizami v živem stiku z njihovimi ustvarjalci.

Študije, ki bodo jutri v ospredju pozornosti, so izšle v institutovih knjižnih zbirkah ali pri zunanjih založbah, obravnavajo pa tako čas tik pred drugo svetovno vojno in med njo, kot čas demokratizacije in osamosvajanja Slovenije. Gre torej za začetek in konec obdobja, ki je globoko zaznamovalo vse Slovence.

Dr. Bojan Godeša bo predstavil svojo študijo Čas odločitev, Katoliški tabor in začetek okupacije. Knjiga je v matični Sloveniji vzbudila tudi polemike, vsekakor pa poživila zanimanje za predvno slovensko politiko.

O politiki in politikih Slovenske ljudske stranke pred vojno in med njo govori tudi zbornik, ki ga je uredil Zdenko Čepič in pri naša referate s simpozija o primorskem rojaku, predvojnem banu in žrtvi Vosa Marku Natlačenu (1886-1942). O tej knjigi, o zborniku, ki zadeva hrvaško zgodovino 20. stoletja, o nekaterih drugih institutovih publikacijah, zlasti pa o zborniku razprav Slovenska pot iz enopartijskega v demokratični sistem, ki ga je sam uredil, bo spregovoril dr. Aleš Gabrič.

O sočasnih gospodarskih spremembah, ki jih je obdelal v študiji Prelom s starim in začetek novega, Tranzicija slovenskega gospodarstva iz socializma v kapitalizem, pa bo govoril dr. Aleksander Lorenčič.

Volitve 2013

Javni srečanja s kandidati Demokratske stranke za italijanski parlament

Krožek Demokratske stranke vzhodnega Krasa prireja javno srečanje z razpravo na temo Kakšna bodočnost za naš Kras. Srečanje bo jutri ob 18.30 v dvorani gospodarske zadruge v Bazovici (Ul. Gruđen št. 37).

Na srečanju, ki ga bo povezoval novinar Vojmir Tavčar, bodo sodelovali kandidati Demokratske stranke za poslansko zbornico in za senat Tamara Blažina, Ettore Rosato in Francesco Russo.

Omenjeni kandidati bodo sodelovali tudi na torkovem javnem srečanju o parlamentarnih volitvah. Srečanje na temo Trst v parlamentu bo v torek ob 18. uri v Novinarskem krožku (Korzo Italia št. 13). Torkov pogovor prirejajo krožki Demokratske stranke za 3., 4. in 6. okrožje, vodil pa ga bo podpredsednik družbe za javnomnenjske raziskave SWG Maurizio Pessato.

PREDSTAVITEV 46. KRAŠKEGA PUSTA - Pestro dogajanje od četrтка do sobotnega viška

Veronica Lario lahko zavida kraljici Kraškega pusta

»Moja prejšnja soproga Filomena Kavka Prstopavka je znala tako obračati advokate in sodnike, da sem moral kar dve leti čakati na ločitev in sedaj ji moram plačevati 500.000 evrov na dan. Altro che Veronica Lario.« S temi besedami je letošnji kralj Antonij Nikolij ne manka (Mario Adamič) v spremstvu kraljice Juhance Basta d'vanca (Patrizia Rebula) vse prisotne na včerajšnji predstavitvi 46. kraškega pusta v prostorih Skladišču idej Pokrajine Trst opozoril, da nas od pustnih norčij in zabave ločuje le piclih nekaj dni. S smehom in hudomušnostjo in v spremstvu domačih godcevsta se predstavila svojim podložnikom. Pristrčen pozdrav pa je šel seveda zlasti prebivalkam in prebivalcem Praprota, od koder prihajata kot predstavnika zmagovalcev lanske izvedbe.

Ravno prihod »njunih veličanstev« bo v četrtek uveljavil začetek praznovanja 46. Kraškega pusta, ko bosta izžrebala startne liste vozov in skupin mask. Kot je povedala odbornica Metka Šinigoj, je tudi letos program nadse bogat: v petek bo na vrsti nastop čarodeja Mr. Leeja, živalski pustni defile in nastop plesnih skupin SKD Tabor, SKD Škamperle in AKSD Vipava. Vrh praznovanja pa seveda predstavlja že tradicionalni sobotni spreved, na katerem letos sodeluje deset vozov in osem skupin. Povorko bo popelstril nastop številnih pihalnih godb in glasbenih skupin. V sodelovanju s krožkom Foto Video Trst 80 bo stekel tudi »Pustni foto extempore«. Svoj doprinos pa je, kot je poudarila organizatorka Elisabetta Starc, s skrbno izdelanimi kipi tudi letos dala umetnica Marisa Dolce. Poskrbljeno je tudi za lačne in žejne, ki se se bodo lahko zatekli v kioske krajevnih kulturnih društev.

»Treba se je zahvaliti predvsem prostovoljcem iz raznih vasi, da je vsako leto Kraški pust tako pester in uspešen. Glavni poudarek gre torej njim, ki vztrajajo tudi, ko so razmere težke,« je razložil predsednik organizacijskega odbora Igor Malalan. Posebno ga skrbi finančni položaj, saj se nad sredstvi za prihodnje leto postavlja velik vprašaj in ostaja torej velika neznanka, če bomo v naslednjih letih sploh še lahko prisostvovali pustu. Vse prisotne je pozval, da je treba nujno nekaj storiti, da se vrata Kraškega pusta ne bodo zaprla. To bi bil pravi absurd, tudi ker bo Trst kot evropska prestolnica pusta 2014 naslednje leto gostitelj te mednarodne pobude.

Velikega kulturnega in socialnega pomena, ki ga predstavlja Kraški pust

Na 46. Kraškem pustu je kraljica Juhanca Basta d'vanca, kralj pa Antonij Nikolij ne manka

tudi onkraj krajevine dimenzije se zave-da tudi predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat. Dejstvo, da je predstavitev te pobude potekala v Skladišču idej v središču Trsta to še enkrat poudarja. Maurizio Vidali, predsednik tržaškega pokrajinskega sveta, ki je predstavitev povezoval, je nato predal besedo številnim gostom in političnim predstavnikom. Senatorka Tamara Blažina je izpostavila nujnost povezave vseh treh pustnih manifestacij, poleg openske, še miljske in tržaške. Nujnost te sinergije je poudaril tudi predsednik

Tržaškega pustnega odbora Roberto de Gioia. O širšem pomenu pusta in njegove zasidranosti v našem okolju priča tudi navzočnost številnih predstavnikov krajevnih uprav, saj so se predstavitev udeležili deželni svetnik Igor Kocijančič, Izток Furlanič in Elena Pellaschier v imenu Občine Trst, podpredsednik Pokrajine Igor Dolenc ter zastopniki okoliških občin Fulvia Premolin (Dolina), Massimo Veronese (Devin-Nabrežina) in Monika Hrovatin (Zgonik).

Pri pustnem vzdušju pa nikakor ne smejo zmanjkati tipične kraške je-

KROMA

di in pijača, za kar so po predstavitvi poskrbeli restavracija in gostilne Križman iz Repna, Guštin iz Zgonika, Sardoč iz Prečnika in Veto z Opčin. Dobri kapljici in prigrizku se verjetno ne bi odrekel niti »zludej«, tipična pustna

maska iz Praprota, ki predstavlja prehod iz otroškega v odrasel svet. S svojimi umazanimi rokavicami polnih saj, marsikoga zafrkava. Obeta se nam veliko smeha, zabave in torej »Živijo pust!« (vpa)

MILJE - Pomemben pustni jubilej

60-letna predanost pustnim vragolijam

Arhivska fotografija malih miljskih pustnih šem

KROMA

Miljčani se vneto pripravljajo na vsakoletno pustno obdobje. Veselo dogajanje se bo začelo že v četrtek, 7. februarja, ko bo ob 17. uri tradicionalni ples zelenjave in predaja ključev

ŽELEZARNA - Sik Zorzini: Nujen skupen nastop lokalnih uprav

Vprašanje škedenjske železarne morajo rešiti skupaj vse pristojne institucije, saj tako pomembnega in težkega problema ne more razvozlati en sam subjekt. To je poudarila v tiskovni noti pokrajinska tajnica SIK Bruna Zorzini, ki je uvodoma povedala, da se je udeležila srečanja s tržaškim županom Robertom Cosolinijem glede imenovanja Francesca Rosata za svetovaleca za proizvodno preobrazbo v železarni.

Zorzinijeva je bila takrat kritična do načina imenovanja in poudarila, da je napaka, da je ves problem (od bonifikacije do problematike delovnih mest) izključno na ramenih tržaške občinske uprave, saj so potrebna finančna sredstva in sinergije. Zato se morajo zadeve lotiti vse lokalne uprave, četudi so v zadnjih letih pokazale veliko nesposobnost, začeniši z deželno upravo, pravi Zorzinijeva. Toda zdaj je nujno dobiti ustrezne rešitve in ni rečeno, da se bo lahko nadaljevala železarska dejavnost ob upoštevanju okolja, kot se to dogaja v drugih evropskih državah. Nujen je torej čim hitrejši odgovor, do katerega imajo delavci in občani pravico.

kralju pusta. Sicer pa bodo vsi dnevi pustno naravnani, se pravi, da bo pustno, razigrano razpoloženje vladalo res na vsakem koncu Milj. Petkov dan bo v celoti posvečen otrokom, saj bodo zanje priredili več pustnih delavnic, sprevedov in plesov, zvečer pa bo na Trgu Marconi aperitiv ob glasbi. Sobota bo prav tako vesela, za dodatno dozo smeha in dobre volje pa bo zvečer poskrbel »pevec« Riki Malva.

Največje pričakovanje vlada seveda za nedeljski spreved, na katerem se bo predstavilo osem alegoričnih vozov miljskih pustnih skupin: Bulli e Pupe »Alice nel paese delle meraviglie«, La Bora »...e noi sonemo!«, Ongia »Semo finidi ... sulla luna!«, Mandriolo »Tutti a scuola«, Lulla Park! »Le stelle della Lampo«, Bellezze naturali »Boing, tutto cio' che salta«, Brivido »La repubblica degli abissi«, Trottole »Luna Park«. Ob 13.15 bo štartala povorka, nagajevanje najlepšega voza pa je predvideno ob 18.30, zabava pa se bo nadaljevala dolgo v noč.

V ponedeljek, 11. februarja, velja med drugim opozoriti na popoldansko pripravo »firtalje« velikanke, torkov dan pa bo ob rajanjih in nagajevanju malih maskar zaznamovalo tekmovanje Miss Velinona. Pepelnica sreda pa bo kot vedno od popoldanskih ur posvečena pustnemu pogrebu.

Jasno je, da so Milje povsem predane pustu. Vsak večer (od 18. ure dalje) bodo uličice in trgi v zaselku gostili koncerte in nastope godb oz. glasbenih zasedb. Za najmlajše pa so poskrbeli tudi za luna park na treh lokacijah.

Vozovi na letošnjem Kraškem pustu

CEROVLJE: Pošast pojdi stran, Krasa ti ne dam!

SOVODNJE: Kdo so jene?

MERČE: Politiki kuhajo

ŠTMAVER: Teči, teči, ker če ne v ritki bo začelo peči

ŠEMPOLAJ: Mi smo za eko, ne za genetiko

PRAPROT: Kakšna usoda nas čaka?

OPČINE: Arka Maya

VASI OBČINE ZGONIK: Jebabenzadu

MEDJA VAS - ŠTIVAN: 300 let, zmirn tista...

KOLONJA: Moj Rio

Skupine

VALMAURA: V raju smo živeli, z dolgovi stik imeli in tako v pekel prispeli!!!!

RICREATORIO COMUNALE FONDA SAVIO: Potepajoč se po vesolju

BOLJUNEC: Benetke na Krasu

LUNA PUHNA GROPADA/PADRIČE: Jest in ti ne

PROSEK/KONTOVEL: 80 manija

ŠENTUR - MAREZIGE: Česnje s Šenturja

ŠKEDENJ- OSN. ŠOLA I. GRBEC/M.G. STEPANČIČ: DietaLand

COOPERATIVA SOCIALE TRIESTE ANFASS: En toč v Padočin

SLOVIK - V sredo v Veliki dvorani SSG

Umberto Galimberti o svoji novi knjigi Krščanstvo - religija praznega neba

Sloviti italijanski filozof Umberto Galimberti bo v sredo, ob 18. uri predaval v Veliki dvorani Slovenskega stalnega gledališča na temo svoje najnovejše knjige Krščanstvo-religija praznega neba. Organizator dogodka je slovenski izobraževalni konzorcij Slovik, ki se je ob tej priložnosti povezal s Slovenskim stalnim gledališčem.

Galimberti je redni profesor na univerzi Ca' Foscari v Benetkah in član mednarodnega združenja International Association for Analytical Psychology. Študiral je filozofijo, antropologijo in psihologijo, najprej v Italiji in nato v Nemčiji. Je avtor številnih izvirnih znanstvenih in poljudnoznanstvenih del, prevodov in strokovnih objav v raznih italijanskih medijih.

V svojih delih obravnava stisko mladih ljudi, ki živijo v zatonu Zahoda, prevlado tehnologije nad humanostjo, propad religij in razpad sakralnosti v zahodnih družbah. Pred

Umberto Galimberti

ARHIV

več kot desetimi leti je v svojem delu Le orme del sacro odkrival religioznost Zahoda. Odtlej se je Galimbertijevo razmišljanje o sakralnem in nje-

govni krizi še poglobilo, medtem ko se je religiozno in intelektualno okolje v marsičem spremenilo. V svoji zadnji knjigi si postavlja za cilj celoviti izris svojega gledanja na krščanstvo; slednjemu priznava, da je Zahodu dalo življenje in obliko, a mu je hkrati tudi izrtgalo srce avtentične religioznosti. Zato da bi še ohranjalo neko vlogo v našem svetu, ki mu vlada etika, se je to krščanstvo zreduciralo na etično agencijo, ki posreduje svoje mnenje o splavu, koncu življenja, zasebnih in javnih šolah; postalo je »dnevni dogodek, nederencirano sakralno noč pa je prepuščeno samotni posameznikov, (...) ki se morajo danes, brez varnosti neke religije, spopadati z breznom svoje norosti, ki jo je sakralnost sicer znala prikazati, obredje pa pomiriti«.

Predavanje bo v italijanščini s simultanim prevodom v slovenščino. Vstopnice so že na voljo pri blagajni Slovenskega stalnega gledališča v Trstu.

UL. COLOGNA - Predsednica Pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat o neuresničljivem načrtu

V zloglasni stavbi ne bo muzeja

Stavbe pri začetku Ulice Cologna, nekdanjega sedeža posebnega inšpektorata policije, ne bodo spremenili v muzej, ker bi bila preureditev nepremičnine daleč predraga, pa tudi upravljanje podobnega muzeja je breme, ki ga ne bi prevzel noben inštitut. Tako pravi predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat, ki poudarja, da bo stavba lahko vsekakor sestavni del »razpršenega muzeja« - sklopa krajev spomina na Tržaškem.

Predsednica je za Primorski dnevnik govorila o usodi zloglasne stavbe, potem ko so nanjo naslovili odprto pismo odbor svobodnih in enakih državljanov (Cittadini liberi ed eguali), društvo Edinost in antifašistična koordinacija. V pismu piše, da je bil posebni policijski inšpektorat ustanovljen za preganjanje antifašistov, še posebno »slovanskih«, s prvega sedeža v Ulici Bellosguardo pa se je leta 1944 preselil v Ulico Cologna št. 6-8, kjer so policisti mučili ogromno ljudi, večinoma civiliste - med njimi je bilo veliko žensk, mladostnikov in priletnih oseb. Tridesetletna ške denjska partizanka Maja je iz obupa skočila skozi okno in našla smrt, navaja pismo. »Za današnje in včerajšnje antifašiste ter za demokracijo je ta stavba sveta. Mračna rezidenca je simbol kulturnih vrednot v širšem smislu, kar je že poudarilo tržaško spomeniško varstvo,« poudarjajo antifašistični odbori. Le-ti se pritožujejo, da so bile institucije glede predloga o ustanovitvi Doma spomina pozorne samo na stroške, ki bi jih tak načrt prinesel. Več občanov (s peticijo so baje zbrali tisoč podpisov) je podprlo zamisel o ustanovitvi študijskega centra o antifašizmu in nacifašističnih zločinih, zato naj se najdejo potrebna finančna sredstva – morda s črpanjem sredstev iz evropskih skladov. Pismo obenem opozarja, da moramo opustiti logiko »monetizacije« in gradbene špekulacije, ker je veliko pomembnejše vlagati v preprečevanje ponovnega porasta rasizma, diskriminacije in nasilja (kakor je trdil Primo Levi in danes opozarja Boris Pahor). Medtem ko za Dom spomina v Trstu ni denarja, so istrskim združenjem in dnevu spominjanja na fojbe in eksodus pred kratkim dali na voljo nepremičnino v Rimu, Dežela FJK pa je dodelila izreden prispevek 30.000 evrov inštitutu Panzarasa (15.000 evrov je prejel tudi od Fundacije CRTrieste), »ki se ukvarja z apologijo posebne vojaške enote X. Mas«.

Maria Teresa Bassa Poropat je med zadnjo volilno kampanjo večkrat izjavila, da bo Pokrajina poskusila ustanoviti Dom spomina, račun pa se ni izšel. Predsednica Pokrajine Trst je najprej poudarila, da

V stavbi v Ulici Cologna zaradi pomanjkanja sredstev ne bo Doma spomina na nacifašistične zločine

KROMA

Maria Teresa Bassa Poropat

»naj bo jasno, da je prav moj odbor dal postaviti spominsko ploščo na pročelje stavbe, v sodelovanju z združenjem VZPI-AN-PI«. »Vsakozki izpostavljam potrebo po negovanju spomina in predvsem po vključevanju mladih z načrti za šole, multimedijским vodnikom, obmejnim arhivom in drugimi pobudami,« je dejala. O tem, ali je v Ulici Cologna mogoče urediti muzej, je razpravljala za to ustanovljeni znanstveni odbor, ki ga je na pobudo Pokrajine sestavljalo več univerzitetnih in drugih izvedencev, pa tudi predstavica Občine Trst. »Odbor je tedaj ugotovil, da bi pre-

ureditev stavbe terjala skoraj sedem milijonov evrov. Še večje vprašanje pa je, kdo bi dom upravljal. Posvetovali smo se z vsemi inštituti, ki se ukvarjajo z zgodovino antifašizma in jih vprašali, ali bi nekega dne preselili svoje sedeže v to stavbo. Na koncu so vsi ocenili, da bi bil tovrsten načrt zanje preveliko breme.« Na vprašanje, kako je z evropskimi sredstvi, je predsednica odgovorila, da so le-ta namenjena samo projektom za upravljanje muzejev, ki že obstajajo, ne pa snovanju novih. Stavba je kot znano naprodaj, na dveh javnih dražbah (zadnja je bila decembra) pa se ni pojavil noben kupec. Zdaj pa bo morala Pokrajina mimogrede odšteti 50.000 evrov za nujna popravila na dotrajani in poškodovani strehi.

Vse to še ne pomeni, da muzeja spomina ne bo. Predsednica se zavzema za »razpršeno« muzejsko ponudbo z različnimi postajami, med katerimi bi bila tudi Ulica Cologna. Kdor bo kupil stavbo, ne bo smel spremeniti pročelja in nekdanjih prostorov za jetnike, ker jih je zaščitilo spomeniško varstvo. Maja bo Pokrajina priredila posvet o ohranjanju spomina, na katerem bodo sodelovali direktorji raznih evropskih muzejev, ki so ubrali sodobnejšo pot spomina, ki ni nujno vezana na idejo klasičnega muzeja. Danes se turisti recimo pretežno odpravljajo na hitrejši ogled zgodovinskih znamenitosti - preko informativnih točk in z multimedijскими pripomočki. (af)

KNJIGARNA S. MARCO V terek pol ure s poezijo Marka Kravosa

Med policami knjižarne San Marco bo v torek ob 18. uri na pobudo združenja Iniziativa Europea in ob dnevu slovenske kulture svoje verze prebiral književnik Marko Kravos. Rodil se je v Irpiniji leta 1943, a je polnokrvni Tržančan. Diplomiral je iz slavistike, bil urednik pri tržaški založbi, nekaj let je predaval na slavistiki Univerze v Trstu. Bil je tudi predsednik Slovenskega centra mednarodnega PEN.

Kravos bo na srečanju tudi predstavil izvod svoje nove zbirke, ki je izšla kot umetniška knjiga: v njej je k pesmim izvirno grafiko prispeval Luigi Pasquali. Impulsi di coppia / Parni zagon je naslov dvojezične izdaje ljubezenskih verzov, v bibliofilskih 60 izvodih jo je izdala založba Il Girasole iz Catanije v zbirki I Diamantini. Prevod v italijanščino so soustvarjali Roberto Dedenaro, Darja Betocchi in pesnik sam.

Pesnika bosta predstavila Roberto Dedenaro in Marina Moretti.

Za zaključek bo sledila še čaša solidarnosti za ustanovo Trieste Altruista v kaverni na Trgu Giotti 8.

Kdo ima v srcu kulturo?

Šumovci vabijo vse, ki so sodelovali na literarnem natečaju, bralce in prijatelje na prijeten večer, kjer bodo razkrili avtorje najboljših izdelkov. 15. februarja, ob 19.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu, bo ob podelitvi nagrad spregovoril pesnik in pisatelj Marko Kravos. Nagradjeni bodo avtorji treh najboljših pesmi in treh najboljših proznih sestavkov, mogoče pa koga čaka tudi posebna nagrada. Nagrajene prispevke bo mogoče prebrati že v petkovi številki na praznik slovenske kulture.

Jutri javno srečanje v Mavhinjah

Devinsko-nabrežinska občinska uprava vabi občane na javno srečanje o napredovanju gradbenih del dnevnega centra za osebe z Alzheimerjevo boleznijo, ki bo jutri ob 20. uri na sedežu športnega društva Grmada v Mavhinjah št. 38 (bivša osnovna šola).

Zaradi gripe več zdravnikov

Zdravstveno podjetje bo zaradi vedno bolj razširjene gripe okrepilo službo 118. V zadnjih dneh se je v ambulantah družinskih zdravnikov kar gnetlo ljudi, ki so zboleli za gripo, špica pa je predvidena ta konec tedna. Zato so se na prošnjo združenja družinskih zdravnikov odločili, da povečajo število zdravnikov službe 118. Tako je za tržaško občino na razpolago 6 zdravnikov na mestu 5, dodatna dva pa krijeta devinsko-nabrežinsko občino oziroma zahodni Kras in Milje oziroma vzhodni Kras. Število zdravnikov bo ostalo nespremenjeno, dokler se število ne bo obolelih bistveno zmanjšalo.

Spomin na Licio Chersovani

V Mednarodnem domu žensk (Ul. Pisoni št. 3) bo jutri javna pobuda, na kateri se bodo spomnili pred mesecem dni umrle Licie Chersovani. Srečanje bo ob 17.30, kulturne in politične tržaške delavke pa se bodo spomnili Tullia Catala, Gabriella Musetti in Marina Rossi.

Razstava o Draculi

V palači Costanzi (Trg Piccola št. 2) so včeraj odprli razstavo, posvečeno Vladu Tepesu Draculi. Razstavo, ki bo odprta do 17. marca vsak dan od 10. do 13. ure in od 17. do 20. ure, je pripravilo tržaško italijansko-romunsko združenje Decabal v sodelovanju z tržaško občinsko upravo in generalnem konzulatu Romunije v Trstu. Odprtja se je udeležil tudi romunski generalni konzul Cosmin Dumitrescu.

Sedem desetletij raznašalke PD Anice Gruden

V ponedeljek, 28. januarja 2013, je gospa Anna - Anica Gruden iz Zgonika, raznašalka Primorskega dnevnika, slavila 70. rojstni dan. Čestitkam njenih najdražjih in vseh ostalih se pridružujemo tudi na PD, saj se zavedamo, kako pomemben je trud raznašalk in raznašalcev, da naš dnevnik vsak dan pride do naročnikov.

V SPOMIN

Moški pevski zbor Tabor bivšemu pevcu Paridu v slovo

V sredo, 30. januarja, se je MoPZ Tabor z Opčin na domačem pokopališču s pesmijo poslovil od svojega nekdanjega pevcu in domačina Parida Sosiča - od Biondota, kot pravimo njegovi družini.

Paride je umrl nenadoma in nepričakovano 15. januarja in niti hitri kirurški poseg na srcu mu ni mogel rešiti življenja. Paride se je približal našemu zboru že kmalu po ustanovitvi zbora in je pel z nami več let, kakor nam pričajo slike na steni pevske sobe v Prosvetnem domu in kot priča tudi arhivska slika našega zbora v Skopju na nepozabnem gostovanju v Makedoniji novembra leta 1978.

Potem si je Paride ustvaril družino, se preselil v mesto in je zbor zapustil. Z Opčinami pa je ostal še vedno tesno povezan, saj je imel tu veliko prijateljev in seveda tudi očeta, mater in sestro Morano. Po očetovi smrti, pred desetimi leti, je prevzel tudi skrb za domači vinograd na Ška-

lašanti, ki ga je skrbno upravljal.

Paride je bil zaposlen kot tehnik pri tržaškem podjetju ACEGAS in ga bodo sedaj sodelavci pa tudi podje-

tje hudo pogrešali. Zapustil nas je res veliko prežgodaj, saj je imel komaj 55 let. Gotovo je imel še veliko načrtov za naprej, a v trenutku se je vse razblinilo. Še bolj ga bo pogrešala njegova družina, žena Loredana, sin Alex in hči Katja pa tudi ljubljena mama Giuliana in sestra Morana, za katere je bil Paride nosilni steber.

Vest, da je Paride umrl tako nenadoma in tako nepričakovano je nas pevec MoPZ Tabor hudo iznenadila in presenetila. Začudili smo se tudi zato, ker smo ga vedno poznali fizično močnega in kar se da delovnega.

Pogreba se je udeležilo veliko vaščanov, prijateljev in znancev, kar priča, da je bil Paride poznan in priljubljen.

Vsem njegovim dragim izrekamo iskrene in občutene sožalje.

Naj mu bo lahka zemlja domača.

Armando Škerlavaj

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 356320
faks 0481 356329
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

DOBERDOB - Zadnja preverjanja pred podpisom pogodbe za širitev šolske stavbe

Zaključni »sprint« do nadaljevanja del

Čim prejšnji začetek gradbenih del za dokončanje poslopja nižje srednje šole je v teh dneh glavna prioriteta doberdobske občinske uprave. Občinski upravitelji v prvi osebi sledijo upravnim postopkom, ki bodo v prihodnjih dneh omogočili podpis pogodbe z izvajalcem del, takoj zatem pa bodo zabrnili gradbeni stroji. Doberdobska podžupanja Luisa Gergolet pojasnjuje, da so minuli mesec preverili cel kup dokumentov in pripravili obsežno dokumentacijo, kar je zahtevalo kar nekaj dela in časa. Tehniki gradbenega podjetja iz Pordebona, ki je bilo izbrano za izvajalca del na lanskajni dražbi, so v prejšnjih tednih predlagali, da bi bilo nekaj notranjih zidov boljše porušiti, kot pa obnoviti. Njihovega predloga pa na doberdobski občini ne morejo vzeti v poštev, saj so današnja upravna pravila, vezana tudi na pakt stabilnosti, tako stroga, da ne dopuščajo katerikoli sprememb pri uresničevanju gradbenega načrta. »Držati se moramo predračunov, saj ni nikakršnih marž za dodajanje ali premikanje novih

Šolsko poslopje

vsot denarja,« pojasnjuje Gergoletova, ki si skupaj z ostalimi člani občinskega odbora prizadeva, da bi se gradbena dela čim prej začela. Doberdobski župan Paolo Vizintin napoveduje, da bo jutrišnje zasedanje občinskega odbora večinoma posvečeno ravno dokončanju del na nižji srednji šoli, saj hočejo upravni postopek s podpisom pogodbe čim prej speljati do konca. »V začetku septembra se mora pouk začeti v novi šoli; o tem se ne debatira,« je odločen župan. Od podpisa pogodbe naprej bo imelo gradbeno podjetje 165 dni časa (približno pet mesecev in pol), da zaključi dela. Upoštevač, da bo med avgustovskim dopustom gradbišče po vsej verjetnosti samevalo, so na doberdobski občini toliko bolj prepričani, da se morajo gradbena dela začeti čim prej. Prejšnji izvajalec, gradbeno podjetje Bellotto, je do decembra leta 2011 izvedlo glavnino del, ki so bila predvidena na obstoječi stavbi nižje srednje šole, novi izvajalec pa bo poskrbel za širitveni poseg oz. za gradnjo dodatnega nadstropja nad slačilnicami, kjer bodo pridobili tri nove učilnice. Ob tem bo novi izvajalec dokončal dela v pritličnih prostorih poslopja nižje srednje šole, ki so namenjeni občinski knjižnici. (dr)

GORIŠKA - Posledice tudi v Doberdobu in Sovodnjih

»Nesrečni« pakt

Števerjan ne bo podvržen določilom iz pakta stabilnosti, ker ima manj kot tisoč prebivalcev

Delovanju občin, ki imajo od tisoč do pet tisoč prebivalcev, po novem povzroča velike težave še pakt stabilnosti, ki močno pogojuje posojila in izplačila krajevnih uprav. V Doberdobu zaradi določil iz pakta stabilnosti ne morejo spreminjati načrta za širitev nižje srednje šole in se morajo držati dosedanjih predračunov, v Sovodnjih pa ravnokar preverjajo, kako bi jih nezaželena novost lahko prizadela. Jutri se bo o paktu stabilnosti županja Alenka Florenin pogovorila s svojimi odborniki, v prihodnjih dneh so predvidena tudi preverjanja s posameznimi občinskimi uradi. »Imamo izvajalca za uresničitev drugega sklopa

del oz. za širitev obrtne cone na Malnišču, imamo zagotovljen denar za pokritje kotalkarske plošče na Peči. Postavljamo pa si vprašanje, ali bomo lahko oba projekta speljali do konca,« pravi Floreninova in opozarja, da bodo morali določila iz pakta stabilnosti seveda upoštevati tudi za javni park nad avtocesto in za obnovo Butkovičeve domačije, glede katere jih bo dežela v kratkem spet vključila v seznam prejemnikov prispevka in nato financirala poseg.

Da bi lahko pakt stabilnosti povzročil občinam veliko težav, so v prejšnjih dneh župani iz raznih krajev v deželi opozorila predsednika deželne vla-

de Renza Tonda. Župani so poudarili, da bi se zaradi pakta stabilnosti lahko blokirala celo javna dela, ki že imajo finančno kritje, kar bi spravilo v težave gradbeno podjetja in sploh celoten gradbeni sektor.

V goriški pokrajini ne bodo podvržene določilom iz pakta stabilnosti občine Moraro, Medeja, Dolenje in Števerjan, ki imajo manj kot tisoč prebivalcev. Števerjanski občinski odbornik Milko Di Battista vsekakor razlaga, da so deželo povprašali za pojasnila, saj zaenkrat ni še povsem dorečeno, katerih fiskalnih pravil se bodo morale držati male občine. (dr)

SOVODNJE - ANAS namestil dvojezična znamenja ob državni cesti

Rupa Rupa in Speed control

Vipava čaka na slovensko ime - »Savogna« ostala brez Soče - Dvojezičnih smerokazov še ni v doberdobski občini

Cestno podjetje ANAS se je končno lotilo nameščanja dvojezičnih kazipotov ob državni cesti št. 55 na območju sovođenjske občine, na katere so domačini in občinski upravitelji čakali že dolga leta. Odločitev cestnega podjetja je nedvomno hvaljevredna, čeprav bo ob pogledu na kazipote marsikdo »jajčedlakovsky« opazil kako pomanjkljivost.

Da ne bi bilo dvomov, da je smerokaz dvojezičen, so na predkrižiščno tablo pred Rupo ime vasi zapisali dvakrat. Rupa je pač Rupa tako v slovenščini kot v italijanščini, bo ugotovil naključni avtomobilist, ki bo med vožnjo v smeri Trsta tik pred mostom čez Vipavo opazil dvojezično opozorilno tablo, toda ne italijansko-slovensko, ampak italijansko-angleško. Zakaj so se odločili za uporabo angleščine za opozorilo o merjenju hitrosti, naključnemu avtomobilistu verjetno ne bo ravno jasno. Kak dvom se mu bo porodil tudi pri Gabrjah, kjer je na kazipotu zapisano, da tamkajšnja pokrajinska cesta vodi v Sovodnje ob Soči oz. v »Savogno«. Zakaj je italijansko ime Sovodenj ostalo brez Soče, je zaenkrat skrivnost. Ob državni cesti št. 55 na slovensko ime še čaka Vipava, pred mostom na tabli piše le Vipacco, dvojezične sme-

več fotografij na
www.primorski.eu

»Speed control«
namesto merjenja
hitrosti (levo),
smerokaz pri Gabrjah
(desno), navodila za
Trst, Peč in »dvojno«
Rupo (spodaj)

FOTO D.R.

rokaze pa mora podjetje ANAS namestiti še na območju doberdobske občine, kjer so njegove prometne table ob državni cesti zaenkrat enojezične. Iz podjetja ANAS so ob tem pred dnevi sporočili sovođenjski županji Alenki Florenin, da bodo v kratkem opremili z utripajočimi lučmi nevarno križišče v Rupi. (dr)

GORICA - Kandidati Demokratske stranke

Waltritsch za deželo

Podpise za vložitve kandidature zbirajo še Omar Greco, Sara Vito, Diego Moretti, Angela Giorgione in Vittorio Brancati

Kdor se na Goriškem namerava potegovati za kandidaturu na prihodnjih deželnih volitvah na listi Demokratske stranke, mora zbrati med 50 in 60 podpisov in jih jutri predstaviti strankinemu pokrajinskemu vodstvu. Podpise zbirajo oz. so jih že zbrali tržaški podžupan Omar Greco, pokrajinska odbornica Sara Vito, štarancanski podžupan Diego Moretti, bivša pokrajinska svetnica iz Gradeža Angela Giorgione, bivši goriški župan Vittorio Brancati in bivši goriški občinski svetnik Aleš Waltritsch, sicer kandidat koordinacije Slovencev v Demokratski stranki, mogoče pa se jim bo zadnjih trenutke pridružil še kdo.

Kandidature in zbrane podpise bo

jutri preverilo pokrajinsko vodstvo, proti koncu tedna pa jih bo potrdila oz. zavrnila še pokrajinska skupščina. Njen sklep bo nato romal na deželno vodstvo Demokratske stranke, ki ima po strankinem statutu zadnjo besedo pri pripravi kandidatnih list za deželne volitve.

V goriški pokrajini bo na deželnih volitvah predvidoma izvoljenih pet svetnikov; na zadnjih volitvah jih je bilo sicer izvoljenih šest, zdaj pa se bo njihovo število znižalo zaradi krčenja njihovega skupnega števila. Dokončni sklep o znižanju števila svetnikov gre pričakovati v prihodnjih dneh, saj na deželi še čaka jo na uradne podatke zavoda ISTAT o številu prebivalcev.

Aleš Waltritsch

GORICA Prekinili iskanje zaradi slabega vremena

Zaradi slabega vremena so včeraj prekinili iskanje 24-letnega Ferdinanda Klanjskega z Oslavja, ki ga soročniki pogrešajo od začetka minulega tedna. V prejšnjih dneh so mladeniča iskali tudi potapljači iz vrst tržaških gasilcev, ki pa v prihodnjih dneh svojega dela ne bodo mogli nadaljevati zaradi povišanega vodostaja Soče. Včeraj je reka pri Sokanu pre-

segla pretok 800 kubičnih metrov na sekundo, potem ko so jih v prejšnjih dneh našli le okrog 30. Zaradi dežja so prekinili tudi iskanje na kopnem, s katerim naj bi predvidoma nadaljevali že danes. V petek so Klanjskega iskali tudi s pomočjo izurjenih psov; v iskalno akcijo je bilo vključenih nekaj desetnih karabinerjev, finančnih stražnikov in gasilcev, ki zaenkrat ne v reki in niti na suhem niso ničesar našli; nobenih novosti ni niti s slovenske strani meje, kjer pri Ferdinandovem iskanju sodelujejo novogoriški in šempetrski policisti.

GORICA-NOVA GORICA - Dosežek mladih raziskovalcev

Totemi ob meji

»Čeprav spomini v našem prostoru ne bodo nikoli enotni, si jih eni in drugi vsaj lahko priznavamo kot resnične«

Vztrajnemu nalivu navkljub se je včeraj popoldne zbralo na kolodvoru Severne postaje več kot šestdeset predvsem mladih oseb ob prvem prikazu enega od totemov, ki bodo odslej označevali kar nekaj točk na eni in drugi strani meje. Kovinske prizme so opremljene vsaka drugače glede na mesto, kjer stojijo, in so z raznimi informativnimi pristopi namenjene seznanjanju mimoidočih, namernih in nenamernih obiskovalcev, z zgodovinskimi dogajanji, ki so bremenili in zlasti obogatili ožji goriški prostor.

Ob odprtju ogleda ene od kovinskih prizem sta spregovorila glavna snovalca in izvajalca projekta, oba pripadata mlajši generaciji: na italijanski strani Alessandro Cattunar (1983), predsednik združenja 47/04, in na slovenski Kaja Širok (1978), direktorica ljubljanskega Muzeja novejših zgodovine. Prvi je tudi obrazložil možnosti uporabe prizem in njihove vsebine, kar smo površno - drugače tudi ne gre - obrazložili v že objavljenem pogovoru z njim.

Poudariti gre včerajšnjo prisotnost nekaj pomembnih gostov, od katerih so nekateri tudi spregovorili. Zaradi predvolilnega obdobja nista nastopili, a sta s svojo prisotnostjo počastili pravkar zaključeni projekt italijanska veleposlanica v Ljubljani Rossella Franchini Sherifis in goriška prefektnja Maria Augusta Marrosu. Posegla sta pokrajinski predsednik Enrico Gherghetta, ki je imel ob sebi odbornika za kulturo Federica Portellia, in predstavnik Fundacije Goriške hranilnice Gianluigi Chiozza. Prvi je podčrtal štiriletni napor mladih raziskovalcev, ki jih je pokrajinska uprava stalno podpirala, saj gre za načrt, ki je usmerjen v spoznava-

Enrico Gherghetta in publika (zgoraj), totem ob Severni postaji (desno) BUMBACA

GORIŠKA - Kalejdoskop Kaje Širok

Preteklost ločuje, kaj pa sedanost?

Vabilo na predstavitev knjige »Kalejdoskop goriške preteklosti - Zgodbe o spominu in pozabi«, ki je potekala v Knjižnici Franceta Bevka v Novi Gorici, je imelo velik uspeh. Več kot šestdeset oseb je v petek poslušalo uvodna izvajanja in naknadna vprašanja novinarja Borisa Ugrina, ki jih je postavljala avtorici Kaji Širok, direktorici Muzeja novejših zgodovine Slovenije. Delo razpravlja o preteklosti, ki goriški prostor deli, in o sedanosti, ki ta isti prostor vsaj na videz združuje.

Pripoveduje o Gorici, ki si jo lastijo pripadniki različnih narodnostnih skupnosti, o borbi za rešitev in svobodo, o odnosu med ljudmi, ki se sprehajajo ob isti reki (ali se ob Soči res kdo spreha? op.ur.), kupujejo v istih trgovinah in jedo podobne jedi, a pri tem ohranjajo medsebojno različnost, včasih tudi prepad, ki med njima - zlasti zaradi nepoznavanja jezika enih in istih, ohranja razdaljo.

Knjiga se ukvarja z odnosom med zgodovino in ustno zgodovino, z razliko med individualnim in kolektivnim spominom na obdobje 1941-1947. Odgovorja na vprašanja, kako so se dogodki, ki so se na tem območju zgodili pred nastankom sedanje meje, vplivali na oblikovanje identitete posameznikov in skupnosti.

Med razčlenjenim dvogovorom so prisotni lahko izvedeli za pristope, ki sta jih med zbiranjem intervjujev uporabljala sama avtorica knjige in sodelavec na italijanski strani Alessandro Cattunar, to se pravi raziskovalec, ki je vodil in uresničil projekt tako imenovanih totemov, o uradni predstavitvi katerih poročamo posebej. Po telefonu poklicane osebe, izbrane po starostnem ključu, se pravi rojene pred letom 1935 - najstarejša je bila rojena leta 1916 -, so se sicer najprej zavarovale z vprašanjem, kdo jih sploh želi vpraševati, a nato ni niti ena odklonila neposrednega srečanja. Potek pogovorov je bil olajšan tudi z dejstvom, da sta izpraševalca bila različne narodnosti in doma iz ožjega goriškega prostora.

Značilno je tudi, da so se vsi najprej opredelili ozemeljsko, in sicer kot Goričani, ter je šele med razčlenjevanjem zgodovinskih dogodkov prišla do izraza jezikovna in kulturna raznolikost. Sicer pa je rezultat celotne raziskave in zvočnih zapisov pokazal, kako so med seboj premešane zelo različne identitete. Takšne pojavnosti v osrednjih slovenskih raziskovalnih

ustanovah ne poznajo in si jo tudi težko predstavljajo. Prav zaradi tega je predlog o izvedbi takšne raziskave bil odobren.

Pogovori so se izkazali za mnogo bolj odprte, kot poznamo intervjuje izpred dvajsetih ali štiridesetih let, saj se tudi italijanski zgodovinarji vse bolj posvečajo navedenemu obdobju in pričevanjem. Zato prihaja na dan objektivnejša razlaga. Osebna pričevanja in spomini se menjujejo sicer vsakih deset let, ker se deloma prilagajajo novim interpretacijam, vsekakor pa pripomorejo k razumevanju različnega spominjanja. Pomembno je seveda, da izpraševalec pozna jezik intervjuvanca, kajti v tem primeru je šlo za odtenke v izražanju: imeti je potrebno tankočutnost in dojeti, kaj pomeni za nekatere osvoboditev in kaj okupacija, kaj izgubljeno oziroma prepuščeno in kaj pridobljeno ozemlje ... Dogajalo se je, da sta bratranca šla na ulico zahtevati eden Jugoslavijsko, drugi Italijo in so ju čerini ločevali, da se ne bi stepla med seboj, nato pa sta z drugimi sorodniki kosila pri isti mizi. Neko dekle iz mešanega zakona je bilo razdvojeno glede pripadnosti, izbire, opredelitve ... pa se je odločilo za slovenstvo, ker je med demonstracijo slišalo italijansko stran psovati slovensko povorko z znanim vzdevkom »ščiaivi«. Nekdo drugi se je že pripravljala, kako bo izžvižgal po Ulici Roma prihajajočo skupino z italijansko trobojnico, a ko se je skupina približala, je opazil, da je na belem polju rdeča zvezda ...

Že teh nekaj drobcov dokazuje, da je knjiga zanimiva, živa, življenjska, kaj šele, če pomislimo, da se pri nas vojna ni zaključila maja 1945, temveč se je nadaljevala z drugačnimi sredstvi do septembra 1947, ko so iz Trgovskega, tedaj že Ljudskega doma spet slovenske knjige romale na odpad, kjer so jih sežgali, in to v času Zavezniške vojaške uprave, ki bi bila morala kaj dati na slovenski antifašizem in na sodelovanje v protifašistični koaliciji. (ar)

Čerin je bil vzdevek za pripadnika civilne policije pod Zavezniško vojaško upravo Cone A Slovenskega Primorja od leta 1945 do leta 1947 na Goriškem, na Svobodnem tržaškem ozemlju pa do leta 1954. Ljudje so jih tako imenovali zaradi videza, ko so v uniformi nosili na glavi čelade in spominjali na majhne vžigalice italijanske proizvodnje, ki jih je prekrival vosek - »cera«.

Prebudil se je brez avta

Ko se je zjutraj prebudil, njegovega avtomobila ni bilo več. Izginil je neznan kam, zaradi česar se je odpravil do najbližjega karabinjerskega poveljstva in prijavil krajo. Moški, ki prebiva v Ulici Bellini v Ronkah, je zvečer parkirjal svoj avtomobil pred hišo, kot to počne vsak dan. Ko se je zjutraj nameraval odpraviti zdoma, pa avtomobila ni bilo več. Po mnenju preiskovalcev so neznanci ukradli avto, zato da bi ga nato uporabili za kak rop ali tatvino, kar se je v preteklosti že večkrat zgodilo.

Praznik v Štmavru

Pri štmavskem društvu Sabotin so se odločili, da bodo tradicionalni praznik sv. Valentina priredili v soboto in nedeljo, 16. in 17. februarja, v nekdanji osnovni šoli. Praznovanje bo potekalo v dvorani, ki je januarski požar ni prizadel; dokončni program prazničnega dogajanja, ki bo nekoliko okrnjeno ravno zaradi omenjenega požara, bodo sestavili v prihodnjih dneh.

Zagorel električni drog

V Ulici Antonio Tonzig na goriškem Rafutu je včeraj dopoldne zagorel drog električne napeljave. Požar so pogasili gasilci, osebje storitvenega podjetja Iris pa je poskrbelo za odpravo okvare. Po vsej verjetnosti je požar povzročil kratek stik zaradi močnega dežja.

imenovanja zrcala stanja

16

Pogled na Placuto s severne strani, pred rušenjem v prvi svetovni vojni (zgoraj), novejši posnetek pa iz smeri Kulturnega doma proti severu

Placuta

Imenovanje Placute smo komajda poslovenili iz furlanske osnove. V obdobju dejavnega narodnega in jezikovnega »usvajanja« Goriče na prehodu iz 19. v 20. stoletje je mogoče najti oznako Mali Trg, ki je bil takšen za primerjavi z velikim Travnikom. Trg ima obliko trikotnika in na desni strani južnega vstopa stoji kip iz 18. stoletja Janeza Nepomuka, zavetnika mostov, saj se je tam bočil mostiček čez Koren. Njemu nasproti stoji Kulturni dom, na drugem vogalu pa so se v (sedaj zaprti) gostilni Pri Lojzki desetletja zbirali »pristni« Goričani. Že leta 1210 je onod vodila pot iz mesta proti soškemu mostu v smeri Pevme, Oslavja in Brd.

Placuta je prišla v mestni sestav leta 1756. Stavbe in življenjski utrip (kavarni, cvetličarna, jestvine, čistilnica ...) ji dajejo vse značilnosti predmestne sosseke. Na vzhodni strani stoji cerkev (1656), posvečena svetima Vidu in Modestu. Med prvo svetovno vojno jo je topovski ogenj zelo poškodoval, po njej pa je v njej služboval tudi Vinko Vodopivec. Ob sv. Jerneju so nekoč na trgu prirejali ptičji sejem, okoličani pa prodajali prašiče in suho robo; v prejšnjem desetletju je tam potekal nedeljski boljši sejem.

S trga se vidi tudi izsek nekdanje gluhozemnice (s slovenskim oddelkom), ki ji je bil prvi ravnatelj vsestranski Valentin Stanič. V severnem kotu stoji stavba, v kateri je delovala slovenska tiskarna Budin (izvorno Zadržna tiskarna, 1923); iz nje so prepeljali črkovno gradivo za partizansko tiskarno Slovenija na Vojskem. Do selitve na Travnik in v Kulturni center Lojze Bratuž so v stavbi imele svoj sedež slovenske ustanove: uredništvo Katoliškega glasa in Novega glasa, uredništvo Pastirčka, Goriška Mohorjeva družba in predhodnica glasbene šole Emila Komela. Nekoliko niže je stanoval tudi sam glasbenik.

Aldo Rupel

A. Cattunar

Kaja Širok

nje vseh izkušenj in spominov; čeprav ne bodo slednji nikoli enotni, si jih eni in drugi vsaj lahko priznavamo kot resnične. Kronist glede tega dodaja, da je nepričakovano bilo doslej povsem enosmerno. Polpretekla zgodovina se je vedno začela leta 1943 ... Chiozza pa je obrazložil podporno politiko mestne bančne fundacije: usmerja se v smeje in sveže pobude, ki niso namenjene zgolj proslavljanju in spominjanju okostenelih časovnih obrazcev. Nadaljeval je s poudarjanjem pomembnosti pričevanja navadnih ljudi zaradi preseganja sporov ob ohranjanju spomina, kakršnega ima tudi sam, ker ni uspel spoznati svojega deda, ki je bil leta 1945 deportiran.

V tej točki napišemo, da je v protokolu zazevala občutena vrzel, ker je za slovensko stran spregovorila (samo) predstavnica mestne občine, novogoriška svetnica Milojka Špacapan Valantič. Drugih predstavnikov na ravni italijanskih, ki bi lahko opredelili tudi kakšen drugačen spomin, ni bilo. Desetletna kronika seveda beleži več primerov, ko je bilo razmerje povsem obratno. Izpadlo pa je, da je goriška zgodovina zasidrana v leto 1945. Vsebine železnih prizem to sicer zanikajo in to je pomembno. Odprtje pogleda vanje bo ostalo le v kroniki, njihova vsebina pa bo dolgo - nadejamo si - osveščala obiskovalce tukajšnjega in bolj oddaljenega prostora.

Še statistični podatek: v novogoriški Knjižnici Franceta Bevka je bilo v petek okrog šestdeset udeležencev in udeleženk - samih krajanov. V prostorih Severne postaje je bilo včeraj popoldne tudi okrog šestdeset gledalcev - skoraj povsem italijansko govorečih občanov. In kje smo ob takšnih obmejnih dogajanjih »predmejski manjšinci«? Mi smo zelo praktični in preberemo vse na Primorskem dnevniku! (ar)

MOŠ - Smrt Karmele Štekar Med vojno kurirka, po vojni gostilničarka

Z možem sta upravljala gostišče v Gorici in Ločniku

V 84. letu starosti je v tržaški bolnišnici za posledicami težke operacije umrla Karmela Štekar. Pokojnica izhajala iz znane družine Štekarjevih z Jazbin, kjer se je rodila 5. junija 1928 kot tretja izmed sedmih otrok. Oče Alojz je bil domačin, mama Mabela Lesica pa se je primožila na Jazbine iz Škrljevega pri Dolenjah. Preživljali so se s težkim delom na kmetiji, kot slovensko zavedna družina pa so doživeli vso nasilno politiko takratnega režima. Po izbruhu vojne sta Karmelina brata Franc in Slavko vstopila v partizanske vrste. Franc ni dočkal svobode, saj je padel v boju z okupatorjem na Humu v Brdih. Komaj štirinajstletna je k narodnoosvobodilnemu boju pristopila tudi Karmela, ki ji je bila zaupana nevarna vloga kurirke.

Po vojni je nekaj časa delala v tovarni v Podgori, po poroki z Brunom Marego iz Moša pa sta zakonca odprla gostilno na oširku pod goriško železniško postajo; lokal je bil znan z imenom Al Bandon. Kasneje sta gostilno prodala in odprla nov gostinski lokal na glavni cesti pri izhodu iz Ločnika. Gostišče je obdržalo ime prejšnjega lokala Il Bandon. Lahko trdimo, da je bilo malo Goričanov in drugih prebivalcev s širšega goriškega, pa tudi tržaškega in vi-

KARMELA ŠTEKAR

demskega območja, ki bi ne poznali njunega lokala. Karmela Štekar je bila odlična kuharica in je gostom postregla s pristnimi jedmi iz slovenske in furlanske kulinarične tradicije. Vedno je našla tudi čas, da je s svojim kuharskim znanjem pomagala pri praznikih in prireditvah partizanskega združenja VZPI-ANPI v Podgori. V prvih letih prirejanja je bila glavna kuharica tudi za velike skupine kajakašev in kanuistov, ki so se udeleževali tradicionalnih spustov od Solkana do Podgore.

Po moževi smrti je gostilno prodala in se preselila k hčerki Anamariji nedaleč od lokala, ki mu je bila posvetila najlepša leta svojega življenja. Pogreb pokojnice je bil včeraj ob 10. uri v cerkvi v Mošu, sledila je upepelitev. (vip)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

BALDINI, Korzo Verdi 57, tel. 0481-531879.

DEŽURNA LEKARNA V FARI

BACCHETTI, Ul. Dante 58, tel. 0481-888069.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU

STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
AL LAGO - PRI JEZERU, Rimska ul. 13, tel. 0481-78300.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

REDENTORE (Ternoviz), Ul. IX Giugno 36, tel. 0481-410340.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 15.00 - 17.45 - 21.00 »Lincoln«.
Dvorana 2: 15.30 »Ernest & Celestine«; 17.10 - 19.40 - 22.10 »Flight«.
Dvorana 3: 15.15 - 17.30 - 19.50 - 22.10 »The Impossible«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 15.00 - 17.45 - 21.00 »Lincoln«.
Dvorana 2: 15.00 - 18.00 - 21.15 »I miserabili«.
Dvorana 3: 15.10 - 17.00 - 19.50 »Quartet«; 21.40 »Django Unchained«.
Dvorana 4: 16.30 »Ernest & Celestine«; 18.00 - 20.00 - 22.10 »The Last Stand - L'ultima sfida«.
Dvorana 5: 15.15 - 17.30 - 22.00 - 22.10 »Looper«.

JUTRI V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 21.00 »Lincoln«.
Dvorana 2: 17.30 - 20.40 »Flight«.
Dvorana 3: 17.30 - 21.00 »The Impossible«.

JUTRI V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 21.00 »Lincoln«.
Dvorana 2: 17.30 - 20.30 »I miserabili«.
Dvorana 3: 17.30 »Quartet«; 20.40 »Django Unchained«.
Dvorana 4: 18.00 - 20.00 - 22.10 »The Last Stand - L'ultima sfida«.
Dvorana 5: »Kinemax d'Autore« 17.45 - 22.00 - 22.00 »La parte degli angeli«.

Gledališče

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - goriška sezona: odložena predstava »Alma Ajka« (Maja Gal Štromar) bo v ponedeljek, 18. februarja, ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici.

V GLEDALIŠČU VERDI V GORICI: v četrtek, 7. februarja, ob 20.45 muzikal

V PETEK V GORICI

Margherita Hack in Pierluigi Di Piazza v Kulturnem domu

V petek, 8. februarja, na dan slovenske kulture, ob 18. uri prireja združenje Apertamente v goriškem Kulturnem domu srečanje z Margherito Hack in Pierluigijem Di Piazza. Združenje Apertamente, ki ponuja posoški javnosti priložnosti odprte razprave in soočanja, z izbiro dneva in kraja želi izpričati pomen dialoga. Povod za

petkovo srečanje, ki ga bo v imenu prireditelja uvedel Aleš Waltritsch, je novembra izdana knjiga florentinsko-tržaške astrofizičarke Margherite Hack in vodje centra Balducci v Zuglianu pri Vidmu Pierluigija Di Piazza, ki jo je uredila novinarka tržaškega sedeža RAI Marinella Chirico. Sloves obeh gostov upravičeno presega meje naše dežele. Naslov knjige »Io credo, dialogo tra un'atea e un prete« (Verujem, dialog med ateistko in duhovnikom) je dovolj zgovorna vaba za udeležbo na večeru, na katerem bosta eminentni osebnosti našega časa in prostora razpravljali o temeljnih temah vsakdanjega življenja.

Margherita Hack

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ • ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

TOREK, 5. FEBRUARJA 2013, OB 20. URI
Natečaj Mladi oder – nagrajevanje

nastop Mladinske gledališke skupine SKD Hrsti iz Doberdoba s predstavo
DOBERDOBSKI DI(V)JAKI
Tekst in režija Jasmin Podveršič

NEDELJA, 17. FEBRUARJA 2013, OB 17. URI
Dramski odsek Prosvetnega društva Štandrež

Vinko Möderndorfer

ŠTIRJE LETNI ČASI
Režija: Jože Hrovat

NEDELJA, 24. FEBRUARJA 2013, OB 17. URI
Dramska družina SKPD F.B. Sedej iz Steverjana

Achille Campanile

UMOR V VILI ROUNG
Režija: Franko Žerjal

Predstave bodo v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici

prodajalnih tehnik, promocija teritorija z uporabo osnovnih marketinških oprijemov, delo s strankami, komunikacija in trženje storitev. Izbor bo 15. februarja. Tečaj je brezplačen; za informacije in vpisovanja Ad formandum, Korzo Verdi 51, tel. 0481-81826, go@adformandum.org.

DIJAŠKI DOM SIMON GREGORČIČ nudi v ponedeljek, 11., torek, 12., in sredo, 13. februarja, za otroke 2. in 3. letnika vrtnice ter osnovnošolske učence varstvo od 7.45 do 16. ure ter bogat program dejavnosti: domače naloge in učenje, ustvarjalne delavnice, pustno rajanje ter vodene igre. Prijave in informacije v Dijaškem domu, Ul. Montesanto 84 ali po tel. 0481-533495 vsak delavnik do srede, 6. februarja v popoldanskih urah.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA GORICA obvešča, da poteka vpisovanje v otroške vrtce, v osnovne šole in v srednjo šolo Večstopenjske šole in se bo zaključilo 28. februarja: v uradih Večstopenjske šole v Ul. Grabizjo 38 vsak torek od 15. do 17. ure, vsako sredo od 10. do 13. ure in od 15. do 17. ure, vsak četrtek od 15. do 17. ure, vsako soboto od 9. do 12. ure. Vpisovanje poteka v papirnati obliki. Vpisne pole so staršem na razpolago na tajništvu in na vsaki posamezni šoli.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA DOBERDOB obvešča, da do 28. februarja poteka vpisovanje v otroške vrtce, osnovne šole in nižjo srednjo šolo. Tajništvo v Doberdobu je v obdobju vpisovanja odprto ob torkih, četrtnih in petkih od 7.45 do 9. ure, ob ponedeljkih in sredo od 14.30 do 16. ure in ob sobotah od 8. ure do 9.30.

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško prireja 7-dnevni izlet v Pariz od 18. do 24. maja za ogled najpomembnejših kulturnozgodovinskih posebnosti. Vpisovanje ob sredo od 10. do 11. ure na društvenem sedežu v Gorici na Korzu Verdi 51/int. do zasedbe mest na avtobusu. Na račun 300 evrov. Udeleženci morajo imeti ob vpisu veljavni dokument za tujino.

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško vabi ob dnevu žena v petek, 8. marca, na izlet v Basano del Grappa za ogled mesta, znanega predvsem zaradi dogodkov iz prve in druge svetovne vojne. Vpisujejo po tel. 0481-882183 (Dragica V.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-884156 (Andrej F.), 347-1042156 (Rozina). Na račun 20 evrov.

KRUT vabi na velikonočno potovanje v Rim, v bližnji Tivoli z ogledom Vile Adriana in obiskom starodavnih mestec Fiuggi, Alatri in Veroli od 29. marca do 1. aprila; informacije v goriškem uradu, Korzo Verdi 51/int., tel. 0481-530927 ob torkih in četrtnih od 9. do 12. ure ali po tel. 040-360072, krut.go@tiscali.it ali na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8/B, Trst, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

NOVI GLAS prireja potovanje na Sardinijo od 23. do 29. aprila in v Gru-

zijo od 20. do 28. junija; informacije po tel. 0481-533177 ali mohorjeva@gmail.com.

Poslovni oglasi

PRIZNANO PODJETJE

v prehranbenem sektorju z okolice Gorice zaposli uradnika/-co v komercialni in knjigovodstvu za nedoločen čas.

CV pošljite na naslov:

osebje@gmail.com

Obvestila

DRUŽBA se dobi danes, 3. februarja, ob 13. uri.

ZDRUŽENJE TUTTI INSIEME prireja danes, 3. februarja, v okviru tržnice na Placuti praznik italijanskih šem in lju-bezenske poezije ob 11. uri; več na www.tuttinsieme.gorizia.it.

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško prireja v soboto, 16. februarja, ob sv. Valentinu obisk okolice Gorice z ogledom zanimivosti Pevme, Oslavja in Štmavra. V Štmavru bo za udeležence Valentinov prigrizek. Zbirališče bo ob 9. uri na parkirišču jahalne šole Remuda v Pevmi in nato odhod z lastnimi sredstvi. Vpisovanje in informacije po tel. 0481-882183 (Dragica V.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-884156 (Andrej F.), 347-1042156 (Rozina F.).

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA obvešča člane deželnega in pokrajinskih svetov SKGZ, da bo seja v ponedeljek, 4. februarja, ob 18.30 v prvem in ob 19. uri v drugem sklicu v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. S. Francesco 20/II).

UPOKOJENCI OBČINSKE ZVEZE SPICGIL DOBERDOB vabijo v petek, 8. februarja, ob 15. uri na turistično kmetijo Kovač v Doberdobu na »Dan včlanjevanja 2013«; informacije po tel. 380-4203829 (Miloš).

ONAV (Vsedržavno združenje pokuševalcev vin) organizira tečaj za degustatorje vina, ki se bo začel 11. februarja ob 20. uri v vinoteki v Krminu: 18 lekcij, ob ponedeljkih in torkih; informacije in vpis po tel. 0481-32283 (Daniela Markovic), markovicdaniela@yahoo.com.

Prireditve

AŠKD KREMENJAK prireja pustni ples v večnamenskem centru v Jamljah, Prvomajska ulica 20, v torek, 12. februarja, ob 20.30. Prisotne bo zabaval duo El Cocomero iz Španije.

MALA PRISERNOVA PROSLAVA, ki jo organizirajo Dijaški dom, Kulturni dom in ŠZ Dom, bo potekala letos v Dijaškem domu v Gorici v petek, 8. februarja, ob 17. uri; vabljeni osnovnošolski in srednješolski učenci.

PUSTNO DRUŠTVO KARNIVAL prire-

ja pustovanje v Sovodnjah pod ogrevanim šotorom: v petek, 8. februarja, ples z DJ Best Company; v soboto, 9. februarja, ples z DJ Studio 80; v nedeljo, 10. februarja, ob 14. uri povorka pustnih vozov in skupin, nagrajevanje zmagovalcev in ples s skupino Happy Day.

SKGZ IN SSO vabita na osrednjo proslavo ob slovenskem kulturnem prazniku z naslovom »Slovenska popevka. Več kot petdeset let melodija naših src« v petek, 8. februarja, ob 20. uri v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Govornica bo Erika Jazbar.

V KULTURNEM DOMU V NOVI GORICI bo v sredo, 6. februarja, ob 20.15 »Stihovizija«, nastopili bodo Jure Tori (harmonika, klavir), Jure Longyka (interpretacija poezije), Rudi Medved in drugi (poezija); informacije po tel. 003865-3354013.

MESTNA OBČINA NOVA GORICA v sodelovanju z Ustanovo Silvana Furlana in SNG Nova Gorica vabi na osrednjo slovesnost ob kulturnem prazniku z naslovom »S filmom bolj bližni in vidni« (Silvan Furlan) 6. februarja ob 20. uri v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Claudia Terpina darujejo bivše sošolke hčerke Katje na DTTZ Žiga Zois 50 evrov za onkološki center CRO v Avianu.

Namesto cvetja na grob Marice Visintin por. Croselli darujejo mož Pepe ter sinova Dario in Aldo z družino 75 evrov za sekcijo VZPI Dol-Jamlje, 30 evrov za spomenik padlim v NOB v Jamljah, 30 evrov za spomenik padlim v NOB v Dolu in 30 evrov za društvo Kremenjak.

V isti namen daruje svakinja Vilma Croselli 25 evrov za sekcijo VZPI Dol-Jamlje in 25 evrov za spomenik padlim v NOB v Jamljah.

Družini Mario in Igor Croselli darujeta 30 evrov za sekcijo VZPI Dol-Jamlje in 20 evrov za spomenik padlim v NOB v Jamljah.

Pogrebi

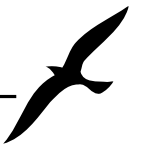
JUTRIV ŠLOVRENCU: 9.55, Orlando Alt s pokopališča v cerkev in na pokopališče.

JUTRIV TRŽIČU: 11.50, Gabriele Donati iz bolnišnice v stolnico Sv. Ambroža, sledila bo upepelitev; 12.20, Angela Bellemo vd. Voltolina iz bolnišnice v cerkev Sv. Nikolaja, sledila bo upepelitev.

JUTRI V ŠTARANCANU: 11.00, Annita Biason por. Bertelli (ob 10.30 iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi Sv. Valentina v Bistrigni in na pokopališču v Štarcancu.

JUTRI V ROMANSU: 14.30, Gina Bernardina Buffolin vd. Romanut (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

JUTRI V ŠKOCJANU: 11.00, Ersilia Zvirch (iz tržiske bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

ŠTEVERJAN - Sinoči premiera, danes ponovitev

»Umor v vili Roung« odigrali odlični igralci, hkrati pevci in plesalci

V dvorani Sedejevega doma na števerjanskem trgu so sinoči odigrali premiero gledališke igre »Umor v vili Roung«, ki jo je na oder postavila domača dramska skupina F.B. Sedej pod pokroviteljstvom Zveze slovenske katoliške prosvete. Gre za zahtevno delo, ki ga je leta 1939 napisal italijanski pisatelj in dramaturg Achille Campanile. Za njegova odrska besedila so značilni nelogični dialogi, absurdne situacije, nesmisli, pa tudi sintetična in strnjena uprizoritev. Skratka, predstave po njegovih besedilih so prava redkost na gledališki sceni in sodijo med futuristične žanre. Igra »Umor v vili Roung« velja za mali gledališki biser te zvrsti, ki zaradi zgodbene strukture kriminalke močno spominja na angleške detektivke. Gledalec se bo na trenutke spraševal, ali ne gre za kriminalko po zamisli Agathe Christie z inšpektorjem Poirotom na čelu. Bolj ko se klobčič okrog okrutnega umora od-

vija, bolj nam igra posreduje iskristnost in refinjenost, ki dajeta pečat delom italijanskega dramaturga. Po njegovem vzorcu se igra razpleta z nadvse nepredvidljivim zaključkom.

Števerjanska dramska družina se je na premiero skrbno pripravila. Že slovenski prevod izvirnika je odličen in v slovenščini zveni zelo prepričljivo tudi v najmanjših odtenkih in v humorističnem besedišču. Za poslovenitev Campanilejevega dela je poskrbela Marinka Počkaj, režija je bila zaupana Franku Žerjalu, ki s Števerjanci sodeluje že več let, medtem ko je asistentka režije Jasmin Kovic pripravila tudi scenografijo. Štirinajstčlanski igralski ansambel je dokazal visoko stopnjo uigranosti, vsak član se je vživel v zaupano vlogo. Igralci so se obenem izkazali tudi kot dobri pevci in plesalci, saj so igri dodali kar nekaj songov. Skladbe izhajajo iz poznih tridesetih let in so povečini

pesmi, ki jih je prepeval znani ženski Trio Lescano. Sedejevci so vse to prevedli v slovenščino, sami so proizvedli tudi glasbeno podlago. Eden od songov pravi: »Živio, detektivska drama, dramaturška, turška trama, nekoga so spet ubili v tej naši novi vili.« Izvrstna »pogruntaščina« je tudi lik Didaskalije, dekleta, ki igra vlogo napovedovalke posameznih prizorov.

Igralski ansambel sestavljajo Marinka Černic, Tadej Lukman, Branko Černic, Lucrezia Bogaro, Sara Mikluš, Zvonko Simčič, Martin Komjanc, Nikolaj Pintar, Matej Pintar, Simon Komjanc, Sara Soban, Ilaria Bergnach, Nikol Dorni in Kazimir Černic. Za notne zapise je poskrbel skladatelj Patrick Quaggiato, s prevajanjem besedil pa so se spopadli Janez Beličič, Jasmin Kovic, Jan Leopoli in Franko Žerjal. Vasja Križmančič in Janez Terpin sta poskrbela za glasbeno podlago, s kostumi se je ukvarjala Snežica Čer-

Prizor iz igre

FOTO VIP

nic, s koreografijo Monika Zajšek, z lučmi Marko Lutman. Tehnični vodja je Janez Terpin, režiser »trailerja« Jan Leopoli, snemalec in montažer Hijacint Jussa, tehnični svetovalec Vasja Križmančič, šivilja Irene Grusovin, šepetalka Katja Dorni, odrska mojstra Evgen Komjanc in Ni-

ko Di Battista. Domače društvo je tudi izdalo priložnostni gledališki list, ki med drugim objavlja daljši namišljeni pogovor med pisateljem Achillejem Campanilejem in režiserjem Frankom Žerjalom. Prva ponovitev igre bo danes ob 17. uri v števerjanskem Sedejevem domu. (vip)

GORICA - Černetova nagrada Kulturnemu centru Lojze Bratuž

Simbol s koreninami

Franki Žgavec je nagrado izročila Boža Černe (levo); za mizo Marjan Pertot (z leve), Tomaž Simčič, Lučka Kremžar in Ivo Jevnikar (zgoraj)

Štiriindvajseto nagrado v spomin na časnikarja, kulturnega in političnega delavca Dušana Černeta je v četrtek prejel Kulturni center Lojze Bratuž, ki je lani praznoval 50-letnico neprekinjenega delovanja.

Večer je s Chopinovo balado imenitno uvedel pianist Alexander Gadjev. Predsednik knjižnice Ivo Jevnikar je nato o Dušanu Černetu (1916-1975) povedal, da je bil »predan idealom slovenstva, krščanstva in demokracije in ki je svoje življenjske energije posvetil tem trojnim spoznanim vrednotam«. Solal se je v Gorici, Ljubljani in Beogradu, že v najmlajših letih se je vključeval v pobude in akcije, povezane s podpiranjem slovenskega preživetja pod fašizmom. V okupirani Ljubljani so ga Italijani leta 1942 aretirali pod obtožbo, da je bil med organizatorji odporniškega gibanja, kar je tedaj in tudi kasneje res bil, in sicer v vrstah, ki so se opredeljevale za narodnoobrambno delo zunaj NOB. Odnali so ga v Gonars, po izpustitvi se je vrnil v rodno Goriško, kjer je dočkal konec vojne; takoj po njej je sodeloval pri obnavljanju slovenskega prosvetnega in kulturnega dela. Naravno je bilo, da je vstopal tudi v politiko. V Trstu je bil soustanovitelj Slovenske skupnosti, v stranki je večkrat zasedal pomembne funkcije. Po poklicu je bil časnikar. »Povsod je bil cenjen in priljubljen, pregovorno natančen in človeško prizanesljiv.« Zapustil je veliko zamisli in tudi izvedenih načrtov, povezanih s kulturnim in narodnostnim delom. Po njegovi smrti je skupina prijateljev

in sodelavcev ob soglasju njegovih sester sklenila ustanoviti sklad, ki naj podpira ideje, ki so mu bile drage in svete. Iz sklada naj bi se podeljevale nagrade in priznanja organizacijam ali osebam, zaslužnim za delo v zamejski skupnosti. Teh je bilo doslej 23, po krajšem premoru in preureditvi pravil pa se letos obnavljajo, je še povedal Jevnikar.

Na goriškem večeru je bil Dušan Černe na poseben način prisoten prek magnetofonskega radijskega posnetka iz leta 1973, ko je v pogovoru s Sašo Martelancem pripovedoval o svoji izkušnji fašističnega preganjanja in taborišča v Gonarsu, in prek posnetka z odlomkom iz žalnega nagovora, ki ga je ob Černetovi smrti imel Zorko Harej. O njegovem življenju in delu ter dediščini lahko vsakdo marsikaj izve iz zbornika »Zvestoba vrednotam - Podoba Dušana Černeta in po njem poimenovanih pobud«, ki je izšel v zbirki Krožka za družbena vprašanja Virgil Šček v sozaložbi z Mladiko in sta ga v četrtek krstno predstavila urednik Jevnikar in Černetova nečakinja Ana Marija Priatelj, ena izmed avtorjev; ta je obudila tudi nekaj spominov na strica. Ravnatelj in duša Knjižnice Dušana Černeta, Marjan Pertot, pa je spregovoril o tej ustanovi, njenih

prizadevanjih, dosežkih in publikacijah, s posebnim ozirom na izseljence. Knjižničarka Lučka Kremžar je po en izvod zbornika izročila predstavnikom dosedanjih osmih nagradencev z Goriškega in ob tem prebrala kratko vsebinsko oznako. Simčič je nato prebral Martelančevo utemeljitev nagrade centru Bratuž, ki je »tako zasidran v naši zavesti, da je dejansko eden najvidnejših simbolov samega mesta Gorice ... Sijajna postojanka slovenskega zbiranja, kulturnega ustvarjanja in miselnega razgledovanja je vse to tudi zato, ker ima mogočne in globoke korenine«.

Predsednici centra Franki Žgavec je nagrado izročila Boža Černe. Žgavčeva se je zahvalila prirediteljem, spomnila se je za- služnih prednikov in izrazila željo, da bi še naprej z veseljem in novim elanom nadaljevali po tej poti karseda uspešno.

GORICA

V knjižnici »Pustno rajanje na kmetiji«

»Ko se zvečer odpravljamo spat, se na nebu zvezde zbude.« S temi besedami je Katerina Citter minuli ponedeljek v mladinski sobi Feiglove knjižnice popeljala malčke na krilih domišljije med zvezde. Peščica otrok se je vživela v pravljico o Zvezdici Zaspanki in odpovala na mlečno cesto, kjer je boter Mesec prešteval zvezde, a mu je manjkala ravno Zvezdica Zaspanka: najmlajša zvezda, ki povzroča zmedo na Zemlji, ker zamuja na delo. Za kazeno mora na Zemljo, kjer pa s svojo dobroto pomaga razbojniku Ceferinu, da namesto kamna ponovno dobi srce. Ob koncu pravljice je vsak otrok prejel v dar rumeno zvezdico. Jutri ob 18. uri bo v knjižnici na vrsti Martina Šolc, ki bo pričarala pustni čas s pravljico »Pustno rajanje na kmetiji«.

Pravljica v knjižnici

GORICA - Danes z začetkom ob 14.30

Sprevod z množično slovensko udeležbo

Goriški pustni sprevod bo tudi letos zaznamovala množična udeležba iz slovenskih vasi, v katerih je pustno obdobje med najbolj doživeti v letu. Na današnjo povorko se bodo z vozom pripeljali pustarji iz Grionsa, Povoletta, Štmavra, Sovodenj, Šempetra, Medje vasi-Štivanja, Praprota in domačini iz združenja Spaca us. Udeležbo so napovedale skupine iz Remanzacca, Tržiča, Romjana, Romansa, Villanove, Gradeža, Gorice, Manzana in Opatjega sela. Sprevod bo startal ob 14.30 iz Ulice Oberdan, nato bo obšel ulice Roma, De Gasperi, XXIV Maggio ter korza Italia in Verdi. Na Travniku bo še danes pustni šotor, kjer bodo začeli vrtneti glasbo ob 15. uri; od 16.30 da-

lje bo rajanje za otroke, ob 17.30 bo nastopil Master Dee, okrog 18.30 bo nagrajevanje udeležencev pustnega sprevoda, nakar se bo veselo druženje nadaljevalo do poznih ur.

Med stalnimi udeleženci goriškega pustnega sprevoda so tudi člani kulturnega društva Sabotin iz Štmavra, ki se jim je letos postavil po robu požar na društvenem sedežu. Več dni niso mogli graditi vozu, tako da so v zadnjih dneh morali nadoknaditi ves izgubljeni čas z nadurami. Ob štmavskem vozu bo 85 pustarjev, ki bodo rajali pod geslom »Teči, teči, če ne v ritki bo začelo peči«. Štmavci se bodo odpravili še na pustne sprevode na Opčine, v Sovodnje in Tržič.

Gradnja pustnega vozu v Štmavru

BUMBACA

MEDNARODNI GOSPODARSKI FORUM DAVOS 2013

Ekskluzivni klub brez jasnih vizij in receptov

DUŠAN KALC

Vsak konec januarja se v mislih in s pianjem vračamo v zasneženo švicarsko letovišče Davos, kjer se leto za leto s švicarsko natančnostjo odvijata znamenita srečanja onih, ki kar nekaj pomenijo v svetovnem gospodarstvu in mednarodni politiki. Prikupna gorska vasica, pravi smučarski raj, se za par dni spremeni v nekakšno stekališče vplivnežev in bogatinov, modrecev in pustolovcev, znanstvenikov in zvezdnikov, petičnežev in povzpeticov. Ljubitelji vzdevkov so ji nadelili vsemogoča imena. Prekrstili so jo v "Disneyland velikih", v "Gotho globokracije", v "Versailles denarne aristokracije", v "Svetovno coffee pavzo", v "Oligolandijo" in še bi lahko naštevali. Dejansko gre za vsakoletno množično romanje v svetišče svetovnega gospodarstva. Kot so se srednjeveški verski romarji zgrinjali v Kompostelo, da bi si izprosili milost Vsemogočnega, tako se danes v Davos zgrinjajo predvsem verujoči v moč bankovca, da bi si izprosili naklonjenost vsemogočnega trga.

Ker so časi hudi, je želja po tej naklonjenosti še večja. Uničujoča finančna kriza je spravila svet na kolena. Treba ga je spet postaviti na noge. To je bila osnovna želja in glavno vodilo letošnjega, kakor sicer tudi lanskega in predlanskega, romanja na davoško "čarobno goro", na katero je svojčas zahajal sloviti nemški književnik Thomas Mann ter ji posvetil enega svojih najboljših romanov. Kot je mladi Hans Castrop v Mannovi "Čarobni gori" med svojimi sprehodi po idilični pokrajini in med številnimi srečanji v zdravilišču iskal odgovore na zahtevna vprašanja zapletene in protislovne (malo)meščanske kulturne in družbene stvarnosti njegovega časa v začetku prejšnjega stoletja, tako se današnji obiskovalci Davosa spopadajo z dilemami današnjega, še bolj zapletenega in protislovnega sveta.

Zaključki letošnjega, kakor tudi lanskega in predlanskega Svetovnega gospodarskega foruma v Davosu, niso ravno spodbudni. Spremlja jih neka nedorečenost, predvsem pa občutek, da se pod krinko resnega pretresanja velikih problemov sodobnega sveta skriva zgolj skrb najbolj vplivnih, močnih in bogatih, da bi ohranili ali še povečali svoj vpliv, moč in bogastvo.

Vrh v Davosu je sicer priložnost za strokovno obravnavanje perečih ekonomskih tem, kar naj bi pomagalo premagovati finančno krizo, omogočilo pravičnejšo delitev

svetovnega bogastva in privedlo do reševanja brezposelnosti in revščine. Prav tako je priložnost za razpravljanje o podnebnih spremembah, o lakoti v svetu, o pomanjkanju vode, o staranju prebivalstva, o pravicah žensk in nešteti drugih vprašanj. Letošnji vrh je med svoje dosjeje vključil celo zimске olimpijske igre, problem debelosti ter temo morebitnega (oz. gotovega) življenja na drugih planetih in njegovega vpliva na gospodarske in kulturne spremembe v prihodnosti. Kljub temu pa prevladuje mnenje, da je Davos predvsem priložnost za sklepanje poslov na visoki ravni. Kar se dogaja v velikih dvorah, na množičnih zasedanjih in okroglih mizah ima akademsko vrednost, ki služi za nadaljnje debate in običajno nima praktičnih učinkov pri reševanju velikih problemov, ki tlačijo človeštvo. Kar se dogaja v zakulisju, na hodnikih in ob kavicah, ko se na štiri oči srečujejo bankirji, veliki podjetniki in državni voditelji, pa ima navadno velike učinke in posledice. Prav gotovo ugodne za tiste, ki sklepajo posle, in najbrž vprašljive za ostale.

Seveda si veliki podjetniki in bogatini ob tem polnijo usta s frazami, kako je treba ohranjati družbeno zavest, spoštovati človekovo dostojanstvo in stremeti po izboljšanju sveta, vendar gredo njihove gospodarske izbire običajno ravno v nasprotno smer. V zameno si lajšajo vest z dobrodelno dejavnostjo. Vsakdo ima skoraj obvezno svoj dobrodelni sklad, iz katerega črpa sredstva za pomoč revnejšim, v prepričanju, da je to najboljši način za izboljševanje sveta in da je zato najboljši sistem omogočati bogatim, da še bolj bogatijo, ker samo tako lahko na dolgi rok storijo človeštvu veliko dobrega. Le malokoga pri tem oplazi misel, da pravzaprav ne bi bilo napaka, če bi revnim omogočili, da bi sami s poštenim delom zaslužili in ne bili odvisni od dobrodelnih nagibov kogarkoli.

V to logiko sodijo tudi pobude raznih zvezdnikov in zvezdnic, ki krožijo na forumih in izkoristijo svojo slavo in priljubljenost za dobra dela. Hvalevredno, ni kaj. Marsikomu se je odprlo srce, ko je na letošnjem forumu videl prikupno južnoafriško filmsko igralko in menekenko Charlize Theron, kako je med mogotci vneto zbiral sredstva za boj proti Aidsu. Res hvalevredno. Vendar tudi ob tem se je najbrž malokdo vprašal, če ni morda naloga mogočnikov sveta in njihovih vladnih organov, da z odloki in finan-

čnimi nakazili poskrbijo za odpravo te, kakor tudi drugih bolezni in nadlog, namesto da se v ta namen zbirajo prostovoljni prispevki.

Letošnji 43. vrh je potekal od 23. do 27. januarja. Udeležilo se ga je več kot 2500 ljudi, med katerimi je bilo okrog 50 predsednikov držav in vlad in kakih 1500 gospodarstvenikov. Če upoštevamo, da je vsakdo izmed njih odšel organizatorjem foruma od 50 tisoč do 150 evrov samo za udeležbo na raznih predavanjih in okroglih mizah, si lahko predstavljamo, kako donosen posel je pravzaprav Svetovni gospodarski forum in kako si njegov ustanovitelj in voditelj Klaus Schwab veselo mane roke ob mastnih službah. Zraven sodijo še drugi stroški in prihodki. Na svetovni vrh v zasneženo Švico je priletelo poleg linijskih tudi več kot sto zasebnih letal. Zraven gre pristižeti še helikopterje in luksuzne limuzine, hotelske stroške in vse, kar spada zraven. Res ekskluzivno razkazovanje razkošja, ki ga je bilo treba tudi primerno zavarovati. Za to je poskrbela švicarska vojska, ki je vsenaokrog razporedila kakih 3500 vojakov za "skromno" ceno 25 milijonov evrov.

Tokrat pa so bili vsi varnostni ukrepi najbrž kar odveč. Ena od dokaj vidnih značilnosti letošnjega foruma je bila ta, da ni bilo na spregled protiglobalistov in drugih bojevih kritikov kapitalističnega sistema. Če odštejemo nekaj aktivistov organizacije Greenpeace, ki so se privezali na bencinske črpalke angleškoholandske družbe Shell, da bi protestirali proti skrunjenju polarnega ledu v iskanju naftnih virov, in če odštejemo tri ukrajinske aktivistke organizacije Femen, ki so z razgaljenimi prsi protestirale proti krivicam sistema in izzivale polarni mrzda dovoškega pogorja, je forum potekal v miru in pokoju. Tokrat se dejansko ni nihče oglašil niti iz drugih krajev sveta, ali se tako vsaj zdi, glede na tozadevni popoln medijski molk. Res je, da smo že vajeni, da sredstva množičnega obveščanja, vprežena v voz močnih in bogatih, nerada obveščajo o zadevah, ki kalijo mirno spanje mogotcev, najbrž pa je tudi res, da se je protestniško gibanje v svetu nekoliko izčrpalo. Vsako leto je hladno vzdušje davoškega gospodarskega foruma spremljalo na drugem koncu sveta, v brazilskem Porto Allegre, toplo vzdušje socialnega foruma, ki je skušal pokazati svetovni

javnosti, kaj je škodljivega in gnilega v današnjem vladajočem sistemu, ki mu še vedno kraljuje divji liberizem. Letos iz Porto Allegreja ni bilo glasu. Zatišje vlada tudi na fronti gibanja Occupy Wall Street, za katero bi lahko rekli, da mu je sistem spretno, kakor samo od zna, odrezal noge. V tem pogledu je dovolj zgovorno poročilo ameriške zvezne policije FBI, ki je prišlo pred kratkim na dan in v katerem je črno na belem napisano, kako so se zvezni agenti od samih poveljev gibanja infiltrirali vanj ter ga z lažmi, pritiski, grožnjami in sistematično dezinformacijo hudo pogojevali. Podobno se je dogajalo v šestdesetih letih, ko so s podobnimi metodami onesposobili revolucionarno gibanje Črnih panterjev.

Oporečniško gibanje je tokrat skratka zatajilo. Res je sicer, da je v pripravi Svetovni socialni forum za konec marca v Tuniziji, kjer je tekla zibelka arabski pomladi in kjer naj bi pod znanim geslom "Drugačen svet je mogoč" z obnovljeno silo izpostavili vse, kar je krivičnega v sodobni družbi in kar bi bilo treba popraviti, preden bo prepozno. Pri tem so mišljeni koreniti popravki v vse bolj dekadentnem kapitalističnem sistemu, odločni in nedvoumni ukrepi za omejitve toplogrednih plinskih izpustov, ki vplivajo na podnebne spremembe in njihove strah vzbujajoče posledice, obvezujoči sklepi pri reševanju vprašanj še vedno premalo upoštevanih človekovih pravic in podobne zadeve. Socialni vrh se zavzema za nov globalni sporazum, ker oporečniki smatrajo, da je sedanj sistem spodbujanja skrajnega bogatenja na račun revnejših slojev tako gospodarsko kot družbenopolitično neučinkovit in celo nevaren.

Kljub dobrim namenom se stvari, kot vidimo, ne premikajo. Hkrati pa se vsiljuje tudi vtis, da kot so protesti vse bolj mlahavi, tako se zdi vse bolj mlahavo in dezorientirano tudi dogajanje v "klubih mogočnih", kakršni so davoški vsakoletni forum in z njim druge ekskluzivne združbe (Trilaterala ali Skupina Bilderberg), okrog katerih se pletejo zgodbe o tem, kako da krojijo usodo sveta, ne da bi imele za to kakršnokoli demokratično legitimacijo. Zdi se, da Davos ni več tisti vrh, o katerem se je včasih šušljalo, da je po mili volji ustvarjal zgodovino, tisti vrh, ki naj bi sprožil pobudo o finančnem naporu Zahoda za zrušenje Berlinskega zidu, za

padec komunizma in prekinitev hladne vojne, tisti, ki naj bi spravil skupaj De Klerka in Mandelo za odpravo apartheida, tisti, ki naj bi omogočil sporazum med Turčijo in Grčijo in s tem preprečil vojno, in morda tudi tisti, ki naj bi pomagal spraviti s sveta diktatorje, kot so bili Sadam Hussein in Gadafi. Vse to seveda v izključnem interesu onih, ki so vajeni kopičiti denar in so pripravljeni na vse, da bi jim kupček ne izhlapel.

Videz pa lahko vara in ni rečeno, da se na neformalnih, zakulisnih srečanjih, kjer neizbežno teče beseda ne le o usmerjanju kapitala in kontroli trga ter o kitajski in indijski nevarnosti, temveč tudi o Siriji, Maliju in drugih slabo razvitih afriških in azijskih državah, ki vzbujajo nove skomine kolonialističnega kova, ne odloča tudi o tem. Toda, utira si pot predvsem vtis, da se je vladajoči sistem tako zagostil v nepredvidljivo kolesje finančne krize, da ni več sposoben uravnati gospodarskih mehanizmov, da o socialnih sploh ne govorimo. Začelo se je nekje leta 2008 s potopitvijo dotlej domnevno nepotopljive ameriške finančne križarke Lehman Brothers. Le nekaj mesecev pred polomom je vplivni ekonomist Gred Bergsten na takratnem vrhu v Davosu razglašal na levo in desno, da je "recesija na svetovni ravni nemogoča". Pa se je zgodila. Par let kasneje, in sicer na forumu v Davosu leta 2011, je takratna francoska ministrica za gospodarstvo Christine Lagarde razlagala, kako je "evro vendarle prestopil najhujše in da je kriza zadolževanja za nami". Nekaj mesecev kasneje je nad evropske borze zgrnila prava nevihta, ki jo je povzročila iz nepredvidljivosti povzročena grška kriza. Lagardova je kljub temu napredovala. Imenovali so jo za predsednico Mednarodnega denarnega sklada in danes nam na forumu v Davosu (skupaj z Draghijem, ki je "končno zagledal luč na koncu tunela") spet optimistično razlaga, da nas letos sicer čaka še veliko trdega dela, a da bo prihodnje leto bolje, vendar ne ona ne drugi ekonomski veleumi nimajo jasnega recepta o tem, kako vzklajevati varčevalne ukrepe z vlaganji v gospodarsko rast.

V pomanjkanju trdne in utemeljene in po možnosti enotne vizije rasti ter premagovanja krize, so si svetovni ekonomisti izmislili nov prijem ter skovali nov izraz, ki ga je letošnji Davos osvojil kot geslo in naslov foruma ter s tem dokazal, da je še sposoben modrih inovacij. To geslo je "Resilient Dynamism", ali po naše "Odporna dinamičnost".

Za kaj pravzaprav gre? Najprej velja etimološko razložiti izraz "resilience" ("resilient" po italijansko in "udarna žilavost", če pogledamo v Slencjev slovar). V fiziki ta izraz opisuje lastnost nekega predmeta, da vzdrži udarce, ne da bi se zlomil. Ekonomisti so to lastnost prenesli na gospodarstvo, in sicer v smislu, kako to gospodarstvo zasčiti pred nepredvidljivimi udarci oziroma tveganji. "Odporna dinamičnost" pomeni torej spodbujanje gospodarske rasti, ki pa jo je treba zavarovati pred negativnimi posledicami tveganj in nepredvidljivih finančnih krakov.

Vprašanje je, če bo mimo modne domislice imelo to novo gospodarsko načelo tudi uporabno vrednost. Razlogov za pretirani optimizem, kot rečeno, ni, čeprav neizbežne ankete, izdelane pred forumom, kažejo, da se število skeptikov niža (s 56% na 43%), zmernih optimistov pa viša (v primerjavi z lanskim letom s 17% na 23%). Varčevanje in ekonomska rast sta si v navzkrižju. Območje evra je pod stalnim pritiskom in članice EU še niso sposobne političnega sozvočja. Vsakdo vleče na svojo stran. Skrajni egoizem, ki je oplodil človeka XXI. stoletja, se prenaša tudi na državno raven. Na vseh konciplaneta grozijo valutne vojne. Na to je letošnji Davos posebej opozoril, potem ko je na primer Japonska napovedala devalvacijo jena, da bi povečala svoj izvoz. To so nevarne igre in ne kažejo na nič dobrega. Medtem se brezposelnost v svetu še naprej večja. S trenutnih 197 milijonov ljudi (med njimi zelo veliko mladih) naj bi v tem letu narasla še za pet milijonov, prihodnje leto pa za tri. Zraven so še problemi podnebnih sprememb, kar je zadnje svetovno zasedanje v Dohi premaknilo komaj za ped, in seveda širjenje revščine, za katero očitno ni pravega posluha. Kako je namreč mogoče, da je na primer lani sto najbogatejših Zemljanov povečalo svoje bančne račune za skoraj dvesto milijard evrov, medtem ko je na drugi strani vse več ljudi, ki se morajo zadovoljiti z enim evrom na dan, ali še manj?

Na kocki je ob vsem tem tudi demokracija. Kriza namreč ne popušča. Čutiti je precejšnjo zbežanost. Stvari priznani ekonomisti ne vedo, kako stvari stredo, ali, kot bi rekel Slavoj Žižek, "slepce danes vodijo slepci". Širi se zato nezaupanje v institucije in v demokratično ureditev. Posledice so lahko zelo hude. Mimogrede se lahko pojavi spreten "slepec", ki zapelje množice "slepcev" v brezno.

• DRINNNNNNNNNNN...in že spet smo tu! Učenci, učiteljice, starši in šolski sodelavki.... vsi pripravljeni za novo šolsko leto.

• Prvošolčke spremljajo v novi šolski stvarnosti čebela LILI in čebelček BINE

• 12. decembra smo izvedli v šoli in občini Repentabor uspešno nabirko za pomoč družinam v stiski. Naslednjega dne so prostovoljci Civilne zaščite odpeljali dobrote v pobrateno Občino Logatec in izročili Rdečemu križu. Vsem prisrčna hvala!

• Združenje staršev je poskrbelo za dve podaljšani bivanji na naši šoli in tako obogatilo vzgojno izobraževalno ponudbo s tečajem šaha in pisanjem nalog.

• Vsako sredo nas obišče zborovodja prof. Jana Drasič, skupno se preko igre učimo osnove zborovskega petja.

Dejavnosti na osnovni šoli A. Gradnika na Colu

• Ob raznoraznih praznovanjih se družimo z velički otroškega vrtca A. Fakina na Colu.

• Izpostavili smo nove prijateljske stike in predstavili učencem OŠ A. Černigoja s Proseka Pesniško pot.

• Naša vaščana gospa Božica Guštin Učarjeva in Milko Križman Štefkov sta poskrbela, da bomo postali pravi knjižni molji in nam podarila čudovito enciklopedijo in knjige za branje.

• Z gospodom Bedenčičem smo se podali po Romarski poti do Tabra.

• Obiskal nas je pesnik, dramatik in igralec Andrej Rozman-Roza. Slavnostni gost nam je podaril in tako obogatil šolsko knjižnico s številnimi knjigami in revijami.

• Z gospo Marico Dolenc teljica!!!

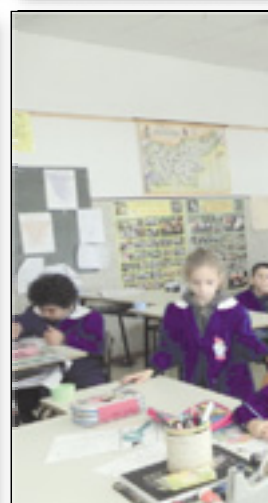
• Pozor, pozor! Naš župa

• S Cola smo se učenci 4. Hvala učiteljici Eleni in

• Ogledali smo si prvi par se v spremstvu gospod

• Z umetnikom Edijem Že likovne umetnine na te

smo praznovali 80. rojstni nad. Vse najboljše draga uči-

• Kot vsako leto smo se ob priliki prvega novembra v spremstvu učiteljic podali na pokopališče ter k spomeniku Stene na Colu.

• VRepen se je sv. Miklavž podal in vseh v naši šoli obdarova. Hvala dobri mož!!!

an je postal VITEZ ITALIJSKE REPUBLIKE.

• S sošolci proseške šole smo skupaj zapeli v Kulturnem domu na Proseku ob priliki furenge.

• S pomočjo gospe Monike Milič smo si ogledali Miramarski grad in park.

• Na Miklavžev god so se Julijan, Veronika, Tereza, Jakob, Erik in Renée udeležili Cankarjevega tekmovanja.

k v Zagreju posvečen pesniku Unagarettiju. Ob tem smo
la Andreja Štoke in uč. Anamarije zabavali z oslički.

• Ob 30.letnici pobratenja so se vaščani, občinski svetniki, župan repentabske občine in učiteljica Morana podali na skupno slovesno praznovanje v Logatec

• Božič je čas, ko obiščemo starejše ljudi, gojence iz centra I Girasoli in Sklada Mitja Čuk. Z našimi recitacijami in pevskim nastopom jih želimo razveseliti in pričarati božično vzdušje.

• Pričevanja in stare božične tradicije sta nas režiserka Nadja Roncelli in g. Marjan Jevnikar Radijskega odra ujela v mikrofon, da bi naše vaščane in pridne poslušalce osrečili.

• 15. decembra smo vsi skupaj pred drevescem zapeli, da bi si voščila izmenjali in uspešno zajadrili v novo leto.

• Z gospo Vesno Guštin smo se v zgodovino podali in spoznali, kako so naše prababice in pradedki božič praznovali.

erjalom smo se spremenili v umetnike in ustvarili prave
mo - furenga (prevoz novega vina s konjsko vprego).

• Pričevanja deportiranih otrok na italijanski vzhodni meji 1942-1943 nam bodo ostala vedno v spominu, saj smo si v novembru ogledali razstavo Ko je umrl moj oče v sejni dvorani županstva.

• Vsem bralcem Primorskega dnevnika želimo SREČNO 2013!!!

6. februarja filozof Umberto Galimberti v Kulturnem domu v Trstu

»Ne vidim poganjkov nečesa novega«

MATEJKA GRGIČ

Umberto Galimberti je eden najbolj znanih (in tudi kontroverznih) italijanskih filozofov. Morda zato, ker piše kolumne za italijanske časopise in odgovarja na pisma bralcev v enem najbolj znanih italijanskih tednikov. Mogoče pa tudi zato, ker se s svojo filozofijo loteva tem, ki so ljudem blizu: mladostniki, šola, vzgoja, država, demokracija, tehnika, psihaanaliza, lepota, moda, vera, etika – to so nekateri motivi njegovega razmišljanja. Mogoče pa tudi zato, ker piše jasno, razumljivo – težko bi rekli, da ravno preprosto – a vendarle tako, da njegove članke in knjige razume več ljudi, ne nujno samo tistih pet doktorjev znanosti, ki je doktoriralo iz točno tistega področja, avtorja, knjige in poglavja, ki ga citira Galimberti.

Koga citira Galimberti? Predvsem Platona, potem Aristotela, cerkvene očete, srednjeveške filozofe, renesančne mislece, pa Kanta. Junga. In tu pa tam kakega sodobnega avtorja. Torej predvsem klasične. Imena in pojme, ki jih vsak Italijan, ki ima za sabo gimnazijsko maturo, mora poznati – ali vsaj: ki bi jih moral poznati.

In ravno tu se začne filozofija Umberta Galimbertija. Dve njegovi knjigi (Grozljivi gost: nihilizem in mladi ter Miti našega časa) ter prepis njegovega predavanja, ki ga je imel novembra 2011 v Gorici, sta izšli tudi v slovenskem prevodu.

Prihodnji teden bo Galimberti ponovno predaval v naših krajih: v sredo, 6. februarja, bo v Kulturnem domu v Trstu predstavil svojo zadnjo knjigo z naslovom *Cristianesimo – la religione dal cielo vuoto* (Krščanstvo – religija praznega neba); dan kasneje, torej v četrtek, 7. februarja, pa bo imel svoje prvo predavanje v Sloveniji – ob 18. uri v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma.

Profesor Galimberti, s svojo najnovejšo knjigo se vračate k temam vere, religije, krščanstva. Se vam zdi, da so res (še) aktualne oziroma zanimive za bralce? Živimo v temačnem času. Religija pa je tista družbena praksa, ki je v vseh kulturah vedno imela nalogo, da obvladuje temačne sile in temačne scenarije. Sakralno je bilo od nekdaj mogočna reprezentacija temačne neracionalnosti, vse tja do norosti: v sakralnem se so prepletala divja seksualnost, elevzinski misteriji, Golgota, vojna, apokalipsa, vsi ti scenariji, ki niso razumsko dojemljivi, vse te sile, ki niso obvladljive. Ljudje se vsega tega bojijo in strah je del sakralnih praks. Strah na eni strani in privlačnost na drugi.

No, krščanstvo je odmisliło ta grozljivi scenarij, zaradi katerega so pravzaprav nastale religije. Religija pomeni prav to: re-legare, postaviti ob stran, izločiti; sakralno ima svoj prostor (templje, cerkve, sinagoge ...) in svoj čas (praznike, obrede ...). Sakralni prostor in čas sta in morata biti ločena od posvetnega prostora in časa, to pa zato, ker je ta primitivna sakralnost neobvladljiva, grozeča, celo nevarna.

Lahko bolj natančno razložite, kako to mislite? Namreč, tudi krščanstvo ima svoj prostor (cerkve), svoj čas (praznike) in grozeče prikazni: hudiča, satanske legije, jezdece apokalipse ...

Krščanstvo si je omislilo dobrega boga, boga očeta, dobrega očeta; in vse slabo je pripisalo hudiču. S tem je že v osnovi ločilo dobro od zla. Zlo v krščanstvu ne pripada bogu, ki ga religija časti z obredjem, ampak nečemu ali nekomu drugemu, neki drugi dimenziji, ki ni obredja, ki je izključena, izgnana. S to delitvijo se je krščanstvo dejansko odpovedalo svojemu poslanstvu obvladovanja zla znotraj obredja.

Mislite, da lahko zaradi tega govorimo o krizi krščanstva, religije Zahoda? Morda celo o krizi religiozne identitete Zahoda?

Krščanstvo je prehodilo dolgo pot. Že zelo zgodaj se je oddaljilo od svoje podlage, od svojega ustanovnega akta, Evangelija. Namreč, na neki točki se je krščanstvo opredelilo za racionalnost, ki je bila lastna grški filozofiji, na tej racionalnosti je zgradilo svojo teologijo. In v tej teolo-

Umberto Galimberti

ški vnemi je opustilo tisto izvorno vodilo neracionalne, a vseobsegajoče ljubezni, ki ga najdemo v Evangelijih. V krščanstvu je danes več Platona in Aristotela kot pa Jezusa Kristusa. Kristus ni nikoli govoril o odnostih med vero in razumom, nikoli se ni vključeval v filozofske diatribe o božji naravi, o angelih in podobnih zadevah.

Poleg tega je krščanstvo izgubilo tudi transcendenco. Bog je postal človek. Lepo. A hkrati tudi nevarno. Če bog postane človek, se človeku kaj kmalu zazdi, da bi pa zdaj še on lahko postal bog.

Potem ko je torej krščanstvo izgubilo stik s sakralnim, ko je izgubilo transcendenco in ko se je celo izneverilo svojemu poslanstvu – kaj je še ostalo? Ostala je neka etična agencija, svetovalnica za etična vprašanja. In kot etična agencija se danes krščanstvo ukvarja s spolnimi izbirami posameznikov, s splavom, z evtanazijo, s šolo. Ko se religija začne ukvarjati z etiko, ni več religija.

Mislite, da se Cerkev ne bi smela opredeljevati do teh vprašanj?

Glejte, religija je po svoji definiciji onkraj etike, onkraj dobrega in zlega. Pogledimo na primer židovstvo, iz katerega krščanstvo izhaja ali naj bi izhajalo. Ko Bog reče Abrahamu, naj ubije sina, gre preko etične prepovedi »ne ubijaj«. Bog je onkraj etike. Kjer se začne etika, se religija konča, se izprazni. Zato pravim, da je krščanstvo religija praznega neba.

Ima to zgolj teološke implikacije ali tudi družbene in kulturne posledice?

V sodobni družbi – govorimo o zahodni družbi – sakralnega enostavno ni več. Dovolj je, da vstopimo v katero koli cerkev, pa se bomo o tem prepričali. Duhovnik med obredjem govori v italijanskini – svečeniki niso nikoli govorili v jeziku ljudi oz. v jeziku, ki bi bil razumljiv množici. Oltar je obrnjen proti ljudstvu – obred torej nagovarja ljudstvo, ne boga. Ni več velikih spevov, mogočne glasbe orgel – sakralno je tudi to, od nekdaj je sakralno prepleteno z glasbo in petjem. Ni liturgije. Vse je profano, majhno, dosegljivo, razumljivo. Veličine, ki je bila simbol transcendence, ni nikjer več.

Je ta podoba praznega neba del vašega že znanega diskurza o nihilizmu?

Seveda. Problem je v tem: krščanstvo je oblikovalo Zahod s to svojo idejo o prihodnosti, ki je absolutno pozitivna. V krščanstvu je preteklost zlo, sedanjost je prehod, prihodnost pa je dobra, lepa, čas odrešenja. S to vizijo prihodnosti je krščanstvo pogojevalo tudi znanost; pravzaprav je s tem dejansko omogočilo razvoj znanosti, napredek. Vsa zahodna kultura, tudi Marx, na primer, ima to pozitivno vizijo prihodnosti: preteklost je bila nepravilna, je pravil komunizem, v sedanjosti je potrebna revolucija in prihodnost bo pravična, dobra. Krščanstvo je vplivalo na medicino, na psihaanalizo: preteklost je travma, potlačitev, sedanjost je terapija, prihodnost je ozdravljenje, novo življenje.

Ta vizija prihodnosti kot nečesa absolutno pozitivnega je pač značilna za krščanstvo.

No, in ko je ta ideja prežela res vsa področja človeškega življenja, v času industrijske revolucije, je vstal neki Nietzsche in rekel: bog je mrtev. Bog je mrtev ne pomeni, da boga ni. Če nekdo umre, pomeni, da je prej obstajal, živel.

V srednjem veku, na primer, je bog živel. Kako to mislim? Če iz srednjeveške kulture črtam besedo bog, te kulture ne razumem več. Bog je v srednjem veku del sveta.

Vprašanje: kaj pa če iz sodobnega sveta črtamo besedo bog, še razumemo ta svet? Odgovor: da. Ne bi ga razumeli, če bi črtali besedo denar ali besedo tehnika. Torej: bog je umrl. Bil je del tega sveta, a zdaj ni več.

Toda: če je bog umrl, vsa ta optimistična vizija sveta in prihodnosti propade. Prihodnost postane sprehod nekaj nepredvidljivega, nekaj grozečega, nekaj, na kar se ne morem opreti. Da je bog mrtev, pomeni, da v prihodnost ne verjamemo več – ta vera v prihodnost, ki smo jo pridobili s krščanstvom, je mrtva.

In vendar se zdi, da sodobni človek išče nekaj, na kar bi se oprl. Vaša knjiga Miti našega časa, ki je pravkar izšla tudi v slovenskem prevodu, analizira kategorije, ki so prežete z upanjem ...

Pozor: tudi če kdo od nas ne živi znotraj okvirov krščanstva, mora vedeti, da je vsa zahodna kultura, vsa antropologija Zahoda v bistvu konstrukt krščanstva. Vzemimo za primer pojem upanja. Upanje je tipično krščanska kategorija. Upanje predpostavlja vsaj možnost, da je prihodnost pozitivna. Tudi če to upanje imenujemo na različne načine (napredek, pravica, izboljšanje življenjskih pogojev ...), je v osnovi ta kategorija še vedno krščanska – tega se morajo zavedati tudi ateisti.

Upanje pa ima še neko drugo konotacijo, na katero moramo biti pozorni: konotacijo pasivnosti. Upati, želeti si, pričakovati: kaj pomeni vse to? Da se bo nekaj zgodilo, medtem ko bom jaz čakal.

Ta kriza Zahoda ni nekaj minljivega in iti ne zgolj nekaj ekonomskega. Je propad te gonilne sile, vere v prihodnost, ki smo jo pridobili s krščanstvom.

Mislite, da bomo to gonilno silo z nečim nadomestili?

Zenkrat jaz ne vidim ne poganjkov ne semena nečesa novega. Mislim, da je nihilizem kar radikalen, vseobsegajoč. Je stanje nekega sveta, ni teorija.

Za nas je postal denar edini simbol vrednosti. Sveta ne vrednotimo več na podlagi kompleksnih kategorij lepega, dobrega, plemenitega ... poznamo samo kategorijo uporabnega, uporabljivega. Žal pa denar ne more biti edina vrednota, s katero lahko ocenjujemo ljudi in svet. Zakaj ne? Ker je kategorija denarja preveč preprosta, je izmerljiva, določljiva, razumljiva. Kako naj z neko tako elementarno, preprosto kategorijo vrednotimo kompleksnost sveta in človeka? Lepo vas prosim! In če človek deluje na podlagi mizernih kategorij, kako naj ustvari kaj velikega?

Ali na primer mislite, da bi se danes lahko rodil neki Kant, neki Beethoven? Ne, ni mogoče. V takem stanju duha se ne more roditi nič veličastnega.

POD ZELENO STREHO

Z volno lahko oblečemo tudi hišo

BARBARA ŽETKO

Tako kot nas pozimi topel plašč štiti pred mrazom, tako se tudi naša hiša brani pred nihanjem v temperaturi s toplotno izolacijo. Na tržišču imamo na voljo veliko naravnih in umetnih materialov, vsakega s svojimi značilnostmi, tako da je včasih zahtevno izbirati najprimernejšo izolacijo za naš specifični primer. Optimalnega termoizolacijskega materiala ni in zato morajo naše odločitve temeljiti na vsakokratni presoji prednosti in slabosti.

Z zdravstvenega vidika je nujno, da vgrajeni materiali in torej tudi izolacija niso izdelani iz škodljivih snovi ali da teh ne vsebujejo, ker bi negativno vplivale na nas. Ti materiali bi morali biti koži, dihalom in na splošno telesu prijazni, saj so lahko njihovi učinki dolgoročno zelo hudi, kot nam, žal, še vedno dokazujejo žrtve azbesta.

Z ekološkega vidika je potrebno, da je izolacija izdelana iz naravnih in obnovljivih surovin ali iz recikliranega materiala in da je primerna za reciklažo ali kompostiranje. Pomembno je tudi upoštevati energijske zahteve za proizvodnjo materialov. Vložek za primarno energijo pri proizvodnji, izražen v kilovatih urah na kubni meter, je sicer pri izolacijskih materialih precej manjši kot pri ostalih, kar je še dodana vrednost, čeprav tudi pri teh ostajajo velike razlike. Potrebna primarna energija za izdelavo in vgradnjo materiala je največja za pločevino iz aluminija (preko 190.000 kWh/m³), za PVC 21.000, za plošče iz polistirena (EPS) med 600 in 800 kWh/m³, za lesno volno v ploščah pa več kot desetkrat manjša. Torej ne samo, da izolacijski materiali pomagajo prihraniti energijo pri klimatizaciji prostorov, temveč so tudi pri proizvodnji izrazito manj energijsko potratni od ostalih.

Kot dodano vrednost naj omenimo, da naravni materiali v večini primerov prepuščajo toploto počasneje kot umetni in anorganski, ker sta njihova masa in specifična toplota višji. Zaradi tega je priporočljivo uporabljati naravne materiale v tistih krajih, kjer so poletja dolga in topla, ker učinkoviteje izolirajo zgradbo pred hudo vročino.

Surovine, ki jih uporabljamo za izdelavo naravnih izolacijskih materialov, so slama, trstika, lan, bombaž, konoplja in še nekaj drugih. Najbolj pa se uporabljajo lesna vlakna, pluta in celulozni kosmiči.

Čeprav les uporabljamo najpogostejše pri gradbenih konstrukcijah, ga lahko zaradi njegovih lastnosti upoštevamo tudi kot toplotno izolacijski material. V tem primeru uporabljamo lesna vlakna, ki so na voljo v obliki plošč različne gostote in debeline. Tovrstno izolacijo uporabljamo pogosto pri gradnji lesenih montažnih hiš, ker nudi poleg toplotne tudi dobro zvočno zaščito, čeprav nekatera podjetja raje izbirajo umetne materiale, ki so cenovno bolj ugodni.

Pluto izdelujemo iz lubja hrasta plutovca, ki ga oluščimo vsakih osem do deset let, in je zato, v primeru da ni dodatno obdelan z umetnimi snovmi, ekološko neoporečen material. Pluta nudi tako toplotno kot zvočno izolacijo, je prepustna za paro in odporna proti kemikalijam, škodljivcem in bakterijam. Cena in toplotna prevodnost tega materiala pa sta relativno visoki. Zaradi tega se ga manj uporablja kot v preteklih letih, ko zakonski predpisi v zvezi z energijsko varčnostjo še niso bili tako strogi, kot so danes.

Celulozne kosmiče izdelujemo iz starega odpadnega papirja in jih obdelujemo z borovimi solmi, da bi jih branili pred žuželkami in glivami ter zmanjšali gorljivost. Vgrajujemo jih z ročnim vnašanjem ali s strojnim vpihovanjem v stene, pode ali namenske praznine v strehi. Ta izolacijski material je primeren predvsem pri energijski obnovi obstoječih objektov in ga v zadnjih letih precej uporabljajo predvsem v nekaterih državah srednje Evrope. Pri nas je manj razširjen.

Med številnimi naravnimi materiali naj omenimo še ovčjo volno, ki je edini izolacijski material živalskega izvora. Mogoče se bo nekomu zdelo čudno, da jo uporabljamo v gradbeništvu, je pa relativno razširjena, čeprav ne v naših krajih. Še vedno se namreč raje odločamo za umetne izolacijske materiale ali morda, če smo ekološko zavedni, le za lesno volno. Uporabljamo tako ovčjo volno, ki je večinoma neuporabna za katerekoli druge izdelke, proti zajedavcem pa jo zaščitimo z borovo soljo. Dobra lastnost tega materiala je, poleg paroprepustnosti, predvsem njegova sposobnost sprejemanja vlage iz prostora in oddajanja te vanj, ne da bi se pri tem bistveno spremenile njegove izolacijske značilnosti. Zaradi tega ovčja volna ustvarja ugodno bivalno klimo. Uporabljamo jo predvsem za zapiranje strešnih konstrukcij, za izolacijo podov, tal in cevi ter za tesnjenje okenskih špranj.

V zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja so z izumom novih umetnih materialov šli naravni gradbeni materiali v pozabo. Danes na sodoben način obujemo stare preverjene materiale in z njimi tudi vse znanje, ki so ga imeli naši predniki o njihovi pripravi, pa tudi o gradnji sami. Časi se seveda spreminjajo in moramo prilagoditi gradnjo novih zahtevam, vendar ne smemo pozabiti, da je ravnovesje v naravi še kako občutljivo na vse spremembe. Zaradi tega smo lahko zadovoljni, da z naravnimi izolacijskimi materiali ne onesnažujemo okolja, saj za proizvodnjo le-teh porabimo zelo malo energije, ko pa nam materiali odslužijo, jih mirne vesti vrnemo naravi.

Zasledovati sanje zahteva veliko meno pragmatičnosti. Tega se je nov superintendent gledališča Verdi Claudio Orazi zavedal, ko je še mladoleten, stvarno razumel nasvet očeta, ki mu je stal ob strani ob ustanovitvi njegovega prvega dramskega društva in ga spodbudil, naj vedno sledi svojemu srcu. Ljubezni do gledališča je dejansko sledil in je na tej osnovi gradil ugledno poklicno pot: bil je superintendent in umetniški vodja v Macerati, Anconii, v Fundaciji Arena di Verona, ustanovil je gledališke ansamble, se ukvarjal s festivali, a tudi z delovnimi strategijami, s sociologijo gledališča kot menedžer in esejist. Njegovo odkrivanje kompleksnih mehanizmov gledališkega stroja se nadaljuje, saj je učinkovito upravljanje ustanove odvisno od primerne prilagajanja spremenljivim razmeram, ki jih narekujejo gospodarstvo, družba, specifične zahteve okolja, v katerem gledališče deluje. Po uspešni otvoritvi sezone, ki se bo 5. februarja nadaljevala z uprizoritvijo Bizetove opere Carmen, 15. pa z uradnim začetkom komplementarnega niza prireditev v dvorani Tripcovich, smo se s Claudiom Oraziom ob začetku njegovega štiriletnega mandata pogovorili o načrtih, smernicah, sencah in radostih tega odgovornega in zahtevnega poklica.

Letošnja sezona se je odprla z uprizoritvijo Verdijeve "tržaške" opere Il Corsaro, ki je s svojimi raznovrstnimi umetniškimi spodbudami naletela na zelo dober odziv širše publike. Je otvoritev izpolnila tudi pričakovanja gledališča?

Odziv je bil izjemen iz vseh vidikov. Na vsaki ponovitvi je dvorano napolnilo okrog 900 gledalcev, o uprizoritvi se je govorilo tudi izven našega mesta. Velikopotezno dejanje je želelo ovrednotiti po krivici zapostavljeno opero s poglobljeno in premišljeno glasbeno izvedbo. Maestro Gelmetti se je dela lotil zavestno, predano in je tako podprl naš cilj tudi s homogenim, skrbno izbranim pevskim ansamblom. Vizualna in glasbena podoba je pritegnila zanimanje publike, kot tudi državnega in mednarodnega tiska. Želimo si, da bi opera v tej izvedbi končno zaživela na mednarodnih odrih in upamo, da bo k temu pripomogla tudi repriza v gledališču v Monte Carlu leta 2014.

Gala večer je bil nekoliko drugačen zaradi številne prisotnosti mladih. Gre za nenaključen znak, ki je sad pomembnega vzgojnega projekta. Kako je prišlo do tega dogovora in kako se bo razvil?

Projekt smo formalizirali s pristojnimi institucijami, z Občino in Pokrajino Trst ter Deželnim šolskim uradom, ki so podprli naš predlog za večletni protokol, s katerim bomo spodbujali udeležbo mladih na večernih predstavah, ker verjamemo, da je neposredni stik z rednimi obiskovalci najprimernejši pristop k opernim dogodkom; dopoldanske ponovitve, omejene na šolsko publiko bi bile namreč samo nek podaljšek šolske dejavnosti. Dijaki so bili zato prisotni na gala večeru, a bodo prav tako sledili tudi vsem ostalim ponovitvam oper v abonmaju; skupaj imamo približno 550 mladinskih abonmajev, s katerimi si bo zaradi rotacije lahko ogledalo naše predstave na tisoče dijakov. Zahvaliti se moram institucijam in docentom, ki pripravljajo svoje učence na ogled, tudi s sodelovanjem gledališča, ki jim je na voljo z informacijskim gradivom, opernimi libreti in strokovnimi analizami.

V Trst vas je pripeljala "tehnična" dolžnost izjemnega upravitelja, da bi se ukvarjali s kriznim finančnim stanjem gledališča, nakar ste postali odgovorni za umetniško upravljanje, kar je ob koncu komisarske uprave lepo priznanje za opravljeno delo. Kako ste sprejeli imenovanje?

Minister Galan in kasneje minister Ornaighi sta me imenovala in potrdila za upravitelja ter poudarila, da sem bil izbran zaradi izkušnje na področju vodenja gledališč. Prehod na delo, ki ga obvladam zaradi večletne izkušnje, je bil zato nekaj naravnega. Seveda sem zelo hvaležen za zaupanje, ki ga je upravni odbor izkazal s to izbiro in želim izpolniti pričakovanja z največjim trudom in odgovornostjo, da bi gledališče lahko odigralo pomembno vlogo na državnem in mednarodnem prizorišču s specifično umetniško identiteto, ki naj bi zrcalila zgodovino mesta in te ustanove.

V tem trenutku se v gledališčih govorijo o zmanjšanju stroškov, o ekonomizaciji, izjemnega pomena pa je tudi primerno upravljanje z razpoložljivim potencialom.

Upravljanje gledališča je zelo konkretna snov, zato smo veliko razmišljali o možnih rešitvah in smo že udeležili marsikateri načrt. Opera Il Corsaro je na primer nastala v koprodukciji z gledališčem v Monte Carlu. V Trstu imamo vrhunsko tehnično-scenografsko delavnico, zato smo

CLAUDIO ORAZI, SUPERINTENDANT GLEDALIŠČA VERDI

Iz zakulisnega zornega kota

ROSSANA PALIAGA

Z novim superintendentom gledališča Verdi Claudiom Oraziom smo se ob začetku njegovega štiriletnega mandata pogovorili o načrtih, smernicah, sencah in radostih tega odgovornega in zahtevnega poklica. Na fotografijah: levo Claudio Orazio, desno in levo prizora iz Verdijeve opere Il Corsaro, spodaj prizor iz Bizetove opere Carmen, ki bo na sporedu 5. februarja.

poskrbeli za ta aspekt uprizoritve, kateremu smo posvetili štiri mesece dela. Delavci laboratorija smo sočasno ovrednotili tudi z realizacijo scen za uprizoritev koprodukcije gledališč iz Padove, Bassana in Roviga, ki bo zato v bodoče lahko zaživela tudi na našem odru. Nasplošno smo v letu 2012 prihranili nad tri milijone in pol evrov, ne da bi se dotaknili števila predstav ali kvalitete. Delavci gledališča so znatno prispevali z vsakdanjim, vztrajnim delom in predvsem s pripravljenostjo na spremembo. Stalno nadzorovanje in prilagajanje spremenljivim razmeram je osnova učinkovitega upravljanja.

V splošni prenovi opernih fundacij ima posebno mesto policentričen značaj glasbene organizacije, ki ga zelo poudarjate in ste ga jasno udeležili v letošnji sezoni.

Policentričnost je odgovor na finančno stanje države in poudarja nujno ovrednotenje kulturnih dejavnosti na zelo pragmatičen način. Gre za postopno uveljavljanje učinkovitih načinov delovanja. Direktorji gledališč morajo opustiti avtoreferenčnost in odpirati vrata svojim ustanov. To je zahteven postopek, nobena stvar ne pride sama od sebe brez stalnega nadzorovanja in dela.

Začel sem znotraj mesta z ustvarjanjem mreže stikov z glasbenimi in kulturnimi institucijami, katerim sem izrazil pripravljenost za sodelovanje. Tudi župan je apeliral na tesnejšo koordinacijo gledališč, da bi lahko ohranili nivo ponudbe z manjšimi stroški. Na primer, treba se je izogniti sočasnosti dogodkov, da bi z boljšo razporeditvijo vsem zagotovili največjo pozornost in uspeh. Nato sem se posvetil okrepitevi koo-

peracije na pokrajinskem in deželnem območju. Brez sodelovanja ni bodočnosti. Deliti moramo umetniške projekte s koproducenti in me ne zanima, če bo skupna predstava debitirala pri nas ali pri partnerjih: pomembna je kooperacija, ki upošteva samostojnost in medsebojno spoštovanje brez prevladovanja. Dežela bi morala imeti pri tem povezovalno in nadzorovalno vlogo.

To velja seveda tudi za stike na državni in mednarodni ravni in letošnja sezona dosledno odraža to željo, saj so dejansko vse uprizorjene opere sad sodelovanja z drugimi gledališči iz Italije, Španije, Hrvaške, Rusije. Mednarodni odnosi so strateško izjemno pomembni: srečal sem se s hrvaškim ministrom za kulturo zaradi letošnjega sodelovanja z narodnim gledališčem v Splitu pri Britnovi operi The rape of Lucretia, a sem že uvedel sodelovanja tudi z Ljubljano in Mariborom, v načrtu imam tudi sodelovanja z Dunajem in Benetkami. Prepričan sem, da lahko potencialno postanemo eden najbolj zanimivih evropskih kulturnih okrajev, ki se iz severnovzhodnega roba Italije širi proti vzhodu, ki nas lahko obogati s svojo izjemno glasbeno in gledališko tradicijo.

Pri stikih s Slovenijo naj bi sodelovala tudi Glasbena matica ...

Z Glasbeno matico imamo imenitno pogodbo, ki nas povezuje z udeležbo številnih učencev na koncertni simfonične sezone in zdaj pri opernih predstavah. Ravnatelj Bogdan Kralj pa bo sodeloval pri vzpostavljanju stikov predvsem z opernim gledališčem v Ljubljani. Veselil bi se gostovanja ljubljanske Opere s Kogojevimi Črnimi maskami, čeprav bi bilo trenutno nemogoče kriti stroške umetniških ansamblov.

Gledališče mora zmanjšati stroške, a upoštevati tudi vse večje težave, ki jih (ne samo mladi) gledalci imajo pri nakupu vstopnic in abonmajev.

Temu vprašanju smo posvetili posebno pozornost; v primerjavi z drugimi opernimi gledališči imamo namreč zelo zmerne cene. V soglasju z upravnim odborom želimo ponujati ljudem možnost, da se odločijo za ogled predstav. Za mlade je obisk brezplačen, ker sta njihove abonmaje krili Fundacija CRITrieste in Casali. Za upokojeence in skupine obstaja možnost znižanih cen. Tudi ta politika je pripomogla k 5% povečanju obiska.

Poleg cen je gledališče "popravelo" tudi nekatere neprijazne odločitve prejšnjega vodstva, ki so precej prizadele zveste obiskovalce. Od letošnje sezone bodo na primer vsi poslušali premierno zasedbo, ki bo redno nastopala v vseh ponovitvah vsake uprizoritve razen ene.

Abonenti premierskega reda bodo imeli prvo pevsko zasedbo vedno in za vse predstave, ostali pa bodo rotacijsko poslušali enkrat tudi drugo zasedbo, v kateri ravno tako nastopajo odlični interpreti, kot je ovrenotila izjemne sposobnosti pevec kot sta Sergio Escobar in Igor Golovatenko. Druga zasedba izhaja iz potrebe, da imamo za vsako predstavo tudi morebitne nadomestnike v glavnih vlogah. Naše vodilo je skrbna, obrtniška priprava vsake uprizoritve; izvajalcem želimo zagotoviti primerno število vaj, našemu orkestru in zboru sodelovanje z dirigenti mednarodnega slovesa kot sta Renzetti in Gelmetti. Delamo po "starem sistemu" in zdi se mi, da je to edini odgovoren

in sprejemljiv pristop. Ne odobravam površnosti, vsak projekt zahteva čas in predanost, kar se začne tudi pri odnosu z ustvarjalci, s pravočasnim dogovarjanjem in primernim poglobljanjem vsebin.

Kakovost pevskega ansambla ni toliko odvisna od znamenitega imena z visokim honorarjem, kolikor od sposobnosti vodstva pri odkrivanju novih talentov, kar pomeni tudi z večjim trudom pri izvajanju avdicij. Za gledališče Verdi bi to lahko predstavljalo adut.

Se absolutno strinjam. Romunska sopranistka Mihaela Marcu, ki se je izkazala v vlogi Medore, je zelo priznana v svoji državi, v Italiji pa predstavlja odkritje in ima zagotovo pred seboj bleščečo kariero. Postavljati mlade talente na oder poleg znamenitih umetnikov, ki so jamstvo za ugled, spada med strateške naloge slehernega gledališča. Osebo si prizadevam za iskanje pevcev na mednarodnih avdicijah.

Drugi, že uveljavljeni adut tržaškega gledališča pa je mednarodni festival operete, ki pa je trenutno zamrznjen.

Časi in kriza niso dovolili, da bi prejšnje vodstvo ohranilo to tradicijo zaradi zelo visokih stroškov, ki niso več kompatibilni z redno dejavnostjo gledališča. Institucije bi morale samostojno obravnavati festival, ki je s tako dolgo in pomembno tradicijo vreden državnega priznanja. Gledališče Verdi bi ga seveda nadalje upravljalo z umetniško in organizacijskega vidika. V Italiji nimamo podobnih primerov, zato bi šlo za edinstveno investicijo, ki jo morata vzeti v pretres tudi mesto in celotni deželni sistem na javnem in privatnem, ekonomskem in trgovinskem področju. Ne zatiskajmo si oči: kultura in turizem sta tesno povezana, zato bi bil festival koristen iz več vidikov. Prižadevali si bomo za državno priznanje, ker je Trst mesto operete, hkrati pa ne bom sprejel kompromisnih nadomestkov; zavedati se moramo, da je opereta zvrst, ki zahteva visoke standarde, drugače raje nič. Zaenkrat razmišljam o vrednotenju v obliki posebnega projekta.

Gledališče Verdi in njegova publika sta od nekdaj zavezana železnemu repertoarju 19. stoletja in se poredko odpirata baročni in sodobni, a tudi klasiistični operi. Po letošnjem programu so dedč pa boste verjetno poskusili premostiti to ukoreninjeno navado. V trenutku, ko je prodaja vstopnic in abonmajev tako bistveno pomembna, mora gledališče ugoditi željam večinske publike ali se splašati tvegati spremembo in razvoj?

Nočemo bežati pred našimi nalogami. Superintendant nosi odgovornost za upravljanje in za umetniško usmerjanje ustanove; če skuša za vsako ceno ugoditi publikii za doseganje širšega in takojšnjega odobravanja, ni naredil svojega dela. Kdor vodi ustanovo, mora poznati zgodovino tistega gledališča in ga voditi na poti razvoja, tudi s potrditvijo neizpodbitnih točk: železni repertoar namreč ni nikoli sebi enak, saj ga vsakič oživljajo nove ideje in izvedbe. Teater, ki nima jasne usmeritve in se ne odloči tudi za tvegane projekte kot je bila naša otvoritev sezone, izgine iz radarjev in gledališče Verdi je izginilo ne samo zaradi logističnih težav, temveč ker ni znalo spodbujati radovednosti občinstva. Po drugi strani nima smisla prizadeti publiko z radikalnim prelomom; treba je namreč pospremiti in podpirati postopke, dokazati vrednost novih pobud, spodbujati interakcijo med staro in novo publiko. Isto velja za repertoar. Izbrati moramo primerna dela za primerne odre. Zato smo posebno veseli, da so nam dokončno zaupali upravljanje dvorane Tripcovich, katere novo dobo bomo odprli z izvedbo čudovitega melologa Medeja Georga Bende, o katerem je navdušeno pisal tudi Mozart v pisemu očetu. Spomladi bodo sledili tudi plesni dogodki, saj želimo ovrednotiti to umetnost, ki je mladim tako blizu, z gostovanjem kakovostnih italijanskih in mednarodnih ansamblov.

Kaj vam je najbolj všeč pri vašem delu?

Kar mi je najbolj všeč izhaja iz moje gledališke izobrazbe in kulture: opazovati delo v gledališču iz perspektive inšpicienta oz. iz zakulisnega zornega kota osebe, katere naloga je ustvarjati primerne pogoje, da bo vsak član ansambla, od odrskega delavca do pevca, lahko idealno izpeljal svoje delo. Skupni cilj je eden, h kateremu pristopamo z različnih zornih kotov. Vsi moramo iskati tisto dimenzijo zamrznjenega časa, ki jo glasba ponuja tako občinstvu kot tudi umetnikom. Čas namreč zamrzne, ko ugasnemo mobilne telefone in računalnike, je čas, ki ga posvečamo poslušanju, kar je v današnji družbi izjemno redko in dragoceno. V vsakdanjem življenju nimamo veliko trenutkov, ko lahko stopimo v poduhovljeno razsežnost in poslušamo. Gledališče je zato kot svetlišče, prostor posluha, ki je tudi prostor življenja.

RIŽARNA 30 LET PO PROCESU PRED POROTNIM SODIŠČEM

Sodba prikazala samo polovično resnico

VOJMIR TAVČAR

»In nome del popolo italiano...« Glas iz zvočnika, ki se je zaradi tehnične napake pomešal z besedami govornika, je preščno sredo v Rižarni priskrbel v spomin tisti 29. april 1976, ko je predsednik sodnega senata tržaškega porotnega sodišča dr. Domenico Maltese prebral obsodbo na do smrti zapor, ki jo je senat izrekel zoper Josepha Oberhauserja zaradi grozodejstev v taborišču smrti pri Sv. Soboti. Za Trst sta bila proces in sodba zgodovinskega pomena, saj so bili 30 let po vojni postavljeni na zatožni klopi in obsojeni nacistični krvniki, ki so bili odgovorni za smrt več tisoč ljudi, obenem pa je dejstvo, da obtoženca ni bilo v dvorani in da so mu sodili v njegovi odsotnosti, jasno kazalo na meje tistega sojenja, ki je bilo pomembeno z zgodovinskega in moralnega vidika, vendar brez vsakršnih praktičnih posledic za obtoženca, ki je do smrti nemoteno živel v Muenchnu.

Ti občutki so me obdajali med odprtjem razstave ob tridesetletnici procesa zaradi zločinov v Rižarni pri Sv. Soboti, ki sta jo pripravila zgodovinar Franco Cecotti in prof. Dunja Nanut, priredili pa občinski muzej Rižarna, Združenje nekdanjih deportirancev, Deželni zavod za zgodovino odporitništva in Odsek za zgodovino pri NŠK. Razstava želi opozoriti na za Trst pomemben dogodek in se želi odolžiti tistim, ki so se angažirali, da je do procesa lahko prišlo. Med vsemi izstopata imeni preiskovalnega sodnika Sergia Serba, ki je v nelahkih okoliščinah s trmoglavo vneto razkril krvnike in zbral gradivo, ki je dokazovalo njihovo krivdo, in novinarka Primorskega dnevnika Albina Bubnič, ki je dolgo let zbiral podatke o tistih, ki so bili umorjeni v Rižarni, objavil prvi seznam žrtev in zbral pričevanja svojcev žrtev in tistih, ki so zapor v Rižarni preživeli. Obenem pa je Bubnič vsem kolegom, ki so ga obiskali, nudil gradivo za njihova poročila in tudi na ta način prispeval, da je ostalo desetletja po koncu vojne vprašanje lagerja smrti pri Sv. Soboti aktualno.

Že takoj po koncu vojne ni manjkalo podatkov o tem, da je bila Rižarna edino koncentracijsko taborišče v Italiji, v katerem je delovala tudi krematorijska peč in da je bilo za zidovi nekdanje tovarne za predelovanje riža v obdobju nemške okupacije od septembra 1943 do konca vojne umorjenih na tisoče ljudi. Vendar se sodstvo v obdobju zavezniške vojaške uprave ni hotelo lotiti preiskave, izredna po-

rotna sodišča, ki naj bi kaznovala fašiste in kolaboracioniste, so bila - kot kažejo raziskave Deželnega inštituta za zgodovino odporitniškega gibanja - do fašistov zelo prizanesljiva. V 258 sodnih postopkih zoper ljudi, ki jih je bremenila obtožba kolaboracionizma, so tožilci zahtevali skupno 1785 let zapornih kazni, sodni senati pa so odmerili 1.142 let kazni. V 44 procesih so prvostopenjski sodniki obtožencem izrekli zaporne kazni za skupnih 508 let, drugostopenjski sodniki pa so jih znižali na 234. Dve obsodbi na dosmrtno ječo sta bili v drugi stopnji spremenjeni v obsodbi na 25 let zapor, edina obsodba na smrt, ki jo je izreklo izredno porotno sodišče, pa je bila v drugi stopnji spremenjena v 30 let ječe zaradi domnevne obsojenčeve slaboumnosti. To je bil primer pripadnika pripadnika Posebnega policijskega inšpektorata za JK (splošno je bil znan kot Collottijeva tolpa) Luigi Maraspina, ki odsedel samo nekaj let odmerjene kazni. Bruno Coceani, prekeft, ki ga je imenovana nacistična zasedbena oblast, pa je bil že 22. oktobra 1945 oproščen zaradi zelo dobrohotnega tolmačenja odredbe o kolaboracionizmu.

Tudi po letu 1954, ko je po Londonskem sporazumu Trst zopet prišel v meje Italije, se odnos sodstva do zločinov v Rižarni ni spremenil, čeprav v krajevnih časopisih poročil o grozodejstvih v taborišču smrti ni manjkalo, »notizie criminis« pa v teh poročilih noben sodnik ni hotel videti. Politično vzdušje se je nekoliko spremenilo v sredini šestdesetih let, ko je prišla na oblast levsredinska povezava KD, PSI, PSDI, PRI. Leta 1965 je takratni predsednik republike Giuseppe Saragat, ki je bil dolgoletni voditelj socialdemokratske stranke, proglasil Rižarno za vsedrjavni spomenik, začela so se dela za obnovo lagerja. Navzlic bolj odprti politični klimi pa sodna preiskava o grozodejstvih v Rižarni ni bila sad sodne odločitve, ampak naključja. Leta 1967 je skupina nemških sodnikov, ki je raziskovala grozodejstva skupine Einsatzkommando Reinhard na Poljskem, prosila za pomoč in sodelovanje tržaške kolege, da bi ugotovili, kaj so pripadniki te morilske organizacije počeli v Operacijski coni Jadransko Primorje od jeseni 1943 do konca vojne. Preiskovalni sodnik Sergio Serbo (takratni postopnik sploh ni predvideval lika sodnika za predhodni postopek, ki je v veljavi s sednjim italijanskim zakonom o sodnem postopku) je ob zbiranju gradiva za nemške kolege zbral

dovolj dokazov, da je tudi sam lahko začel preiskavo o tem, kar se je dogajalo v taborišču smrti pri Sv. Soboti.

Delo ni bilo lahko, saj je od konca vojne minilo več kot 20 let, nemško sodstvo in nemški viri niso izkazovali velikega navdušenja do sodelovanja s Trstom in tudi v mestu samem je prebijanje zida molka zahtevalo veliko napora. Nazadnje pa se je moral sodnik Serbo spoprijeti še z vojaškim tožilstvom iz Padove, ki se je proglasilo kot edino pristojno za preiskavo, češ da so bili preiskovani vojaki in so s svojim ravnanjem kršili vojaški zakonik. V tem primeru pa bi bil sodni postopek končan, ker so bili takrat medvojni vojni zločini že zastarani. Sodnik Serbo se je zahtevi uprl in se pritožil na kasacijsko sodišče, ki je pritrdilo njegovi tezi, da ni šlo za kršitev vojaškega zakona, ampak za brutalne umore (ta zločin po italijanskem zakonu ne zastara). Evidentirane pripadnike EK je zato bremenila obtožba večkratnih umorov z dodatnimi obremenilnimi okoliščinami podlih in nepomembnih razlogov in pohlepa.

Na zatožni klopi sta se tako znašla poveljnik skupine Einsatzkommando polkovnik Avgust Dietrich Allers in komandant Rižarne Joseph Oberhauser. V Trstu pa so sodili samo Oberhauserju, ker naj bi Allers leto pred začetkom sojenja umrl v ne povsem pojasnjeni prometni nesreči.

Da bi se izognil zahtevi vojaškega tožilstva je sodnik Serbo Oberhauserja obtožil, da je odgovoren samo za uboj kakih 50 ljudi, ki so bili zaprti v Rižarni in obenem v svoji razsodbi, s katero je utemeljil zahtevo po formalnem procesu, razlikoval med »nedolžnimi žrtvami« (judi, civilisti, svojci partizanov) in drugimi žrtvami (v bistvu je šlo za pripadnike odporitniškega gibanja).

To je že od samega začetka izzvalo kritiko odvetnikov prizadetih strank, ki so politično predstavljali ves t.i. »ustavni lok«, torej paletu vseh političnih strank z edino izjemo neofašistične MSI. Skupno je oškodovane stranke (svojce jetnikov in žrtev, pa tudi skupino preživelih) zastopalo 30 odvetnikov, med katerimi je posebej izstopal lik senatorja Umberta Terracina, enega od voditeljev italijanskega protifašističnega gibanja in predsednika ustavodajne skupščine (podpisal je ustavo skupaj s predsednikom republike Enricom De Nicolom in predsednikom vlade Alcidejem De Gasperijem). V tem zboru je bila tudi skupina slovenskih odvetnikov Bogdan Berdon, Egon Floridan, Jan

Godnič, Peter Sancin, Franc Škerlj in Drago Štoka.

Predstavniki prizadetih strank so se zavzeli, da bi sodni senat izrekel pogumno sodbo, ki ne bi samo obsodila edinega obtoženca zaradi njegovih hudodelstev, se ne bi omejila samo na »muzej grozodejstev«, ampak naj bi obravnavala zgodovinske, politične in kulturne probleme, ki jih je načelnik Rižarna in bi - tako odvetnik iz Rovereta Sandro Canestrini - »odkrušila apno, s katerim so bili pred 30 leti prekrti napisi in sporočila jetnikov lagerja« (takoj po vojni so namreč pripadniki ZVU z apnom prekrili vse napise v Rižarni).

Kot jasno kaže utemeljitev obsodbe Josepha Oberhauserja sodni senat tega izziva ni sprejel, pa tudi javni tožilec Claudio Coassin je bil s tega vidika zelo previden in se je omejil na zahtevo, naj se obtožencu sodi samo zaradi zločinov, zaradi katerih ga je bremenila obtožnica. V utemeljitvi, ki jo je napisal predsednik senata Domenico Maltese, je opazen napor, da bi Rižarno orisali kot pojav, ki je bil povsem tuj mestu, ki so ga postavile na noge nacistične okupacijske sile. Zato je menil, da se v okviru tega sojenja ne more obravnavati pojava kolaboracionizma. To je bil tudi razlog, zaradi katerega je prišel navkriž še posebej z zgodovinarjem Gallianom Fogarjem, ko je le-ta med svojim pričanjem opozoril na zgodovinske odgovornosti tržaške buržoazije.

Pričanja preživelih, svojcev žrtev in zgodovinarjev (Tone Ferenc, Enzo Collotti, Teodoro Sala, Galliano Fogar, Mario Trampus) so jasno pokazala, da je bila Rižarna za Jude predvsem tazično taborišče na poti v lagerje v Avstriji in Nemčiji, medtem ko je bila kot lager smrti predvsem orožje za boj proti slovenskemu in italijanskemu odporitniškemu gibanju. To je po svoje samoumevno, saj je bila skupina EK del policijske in varnostne strukture za boj proti političnim sovražnikom, med njene naloge pa je sodila tudi skrb za varnost strateško pomembne ceste od Trsta do Reke. V tem sklopu je imela skupina osrednjo postojanko v Podgradu, ki je bila izhodišče za protipartizanske akcije v Brkinih. Prvi komandant EK major Christian Wirth pa je umrl pri Kravem potoku, ko je padel v zasedo partizanov.

Izpostaviti to plat in to vlogo Rižarne pa bi pomenilo priznati vlogo slovenskih in jugoslovanskih partizanov v boju za osvoboditev teh krajev, temu pa se je sodni senat skrbno izognil. Kot se je izognil vprašanju kola-

boracionizma in odgovornosti Italije, celotna utemeljitev temelji na formalističnem prijemu, s katerim je sodni senat povsem ločil zločin od njegovih zgodovinskih in političnih korenin. Sodnika Malteseja je samo enkrat zaneslo in sicer proti koncu sodbe, ko je med drugim zapisal, »da se je s koncem nacistične okupacije končala tudi dejavnost skupine Einsatzkommando. V kratkem času pa je bilo mesto na nič manj obsodbe vreden način zopet tragično okrvavljeno.« Skratka v Trstu so si okrvavili roke tako nacisti in njihovi ukrajinski in kosaški pomagači kot Slovani, edina izjema so bili Italijani.

Enzo Collotti je razsodbo označil za »polovično resnico«, medtem ko bi s pogumnejšim pristopom lahko bila dokaz, da se mesto in njegove ustanove skušajo postopno osvoboditi dediščine tiste nacionalistične nestrpnosti, ki je bila ena od temeljnih značilnosti fašizma. Kljub tem nespornim omejitvam pa je utemeljitev sodbe dopuščala dodatne preiskave, ki naj bi osvetlile neraziskane plati. Vendar se te naloge ni lotil nihče. Ali točneje, sodnik Serbo je - če me spomin ne vara - začel drugo preiskavo, ki naj bi osvetlila odgovornosti kolaboracionizma. Toda te naloge ni mogel izpeljati, ker mu je bila zaupana druga zadolžitev, kmalu potem pa se je odločil za predčasno upokojeitev. Njegovo gradivo je ostalo v predalih nekaj let, nato pa je bila preiskava prekinjena.

Zahteva, naj bi se mesto zamislilo o svoji preteklosti, je bila takrat prisotna predvsem med levico, ki pa se je delno prepustila toku in se neka sprijaznila z vse bolj prisotnim stereotipom »Italijanov dobrih ljudi« kot jih je v svojem filmu prikazal režiser Giuseppe De Santis. Ta odnos do preteklosti je viden celo v zakonu, s katerim je bil 27. januar leta 2000 proglašen za dan »spomina na poboj in preganjanja Judov in italijanskih političnih in vojaških deportirancev v nacistična taborišča«. Zato ne sme presenetiti dejstvo, da je Silvio Berlusconi lahko prav ob dnevu spomina izzivalno ocenil, »da so bili rasistični zakoni madež za Mussolinijev režim, ki pa je po drugih plateh storil marsikaj dobrega«, ne da bi se mu to maščevalo, medtem ko je v medijih znatno manj odmevala ostra obsodba fašizma, ki jo je izrekel predsednik republike Giorgio Napolitano.

V Nemčiji bi se kaj takega ne moglo pripetiti, saj je bil tam obračun s preteklostjo veliko bolj iskren, globok in resen.

ITALIJA - Monte dei Paschi še vedno pogojuje volilno kampanjo

Monti: Davki so bili potrebni, Bersani hvali Napolitana, Grillo »izziva« z ... bombami

RIM - Afera banke Monte dei Paschi iz Siene še vedno buri italijanske politične vrhove. Vanjo je posegel tudi predsednik republike Giorgio Napolitano, ki je opozoril na nevarnost »kratkkega stika« med pravico in tiskom. Tajnik Demokratske stranke in kandidat leve sredine za predsednika vlade Pier Luigi Bersani je pohvalil Napolitana, sta ga pa lider Severne lige Roberto Maroni in kandidat leve za premierja Antonio Ingroia napadla, češ da naj bi s svojim posegom skušal utišati bančno-politični škandal, kar naj bi služilo predvsem Demokrski stranki, ki naj bi bila posredno vpletena vanj.

Javno tožilstvo iz Siene je potrdilo, da naj bi bilo v preiskavo vpletenih kakih deset ljudi, vsi naj bi bili nekdanji vodilni možje najstarejšega bančnega zavoda na svetu, nihče od političnih predstavnikov naj bi ne bil tarča preiskave.

Medtem je deželno upravno sodišče zavrnilo zahtevo združenja potrošnikov Codacons o prekinitvi izdaje tako imenovanih Montijevih obveznic, s katerimi naj bi »rešili« banko pred propadom.

Politična kronika je včeraj beležila predstavitev Montijevega načrta za delo. Treba bo preurediti pogodbe za nedoločen čas, podaljšati delovno dobo, tako da se bo čas za upokojitve odmaknil. Glede davkov je izjavil, da je njegova vlada uvedla nekaj novih davkov izključno zato, da bi državo rešila pred bankrotom. Sedaj bi bilo treba »davke uravnati«, je menil kandidat sredinske Državljanske izbire za predsednika vlade.

Bersani se je včeraj ponovno obregnil ob zadevo Monte dei Paschi. Ne bom dovolil, da tisti, ki so iz kazenskega zakonika črtali lažno bilanco, sedaj dvigujejo prah proti Demokrski stranki, je dvignil glas in dodal, da je njegova stranka vedno opozarjala na preveliko težo fundacij v posameznih bančnih zavodih.

Lider Gibanja 5 zvezd Beppe Grillo je s svojim cunami tourom včeraj napolnil glavni trg v Bologni. Pod nalivom je spet posegel z izzivom, tokrat z mednarodnega prizorišča. Opozoril je na nevarnost italijanske vpletenosti v vojno v Maliju. Spomnil je, da ustava zavrača vojno, in je provokativno pozval morebitne teroriste Al Kaide naj - če že morajo opraviti atentat v Italiji - usmerijo svoje rakete na palačo Montecitorio, to pa naj storijo pred 25. februarjem, saj bodo po tem datumu tam sedeli tudi poslanci njegovega gibanja.

Grillo poziva ... k bombardiranju Montecitoria

KROMA

LJUBLJANA - V sredo v Slovenskem etnografskem muzeju

Noše tržaških Slovencev

Razstavo je pripravila Marta Košuta, sodi pa v sklop praznovanj 90-letnice SEM

LJUBLJANA - Ob praznovanju 90-letnice Slovenskega etnografskega muzeja (SEM) in ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku bodo v sredo ob 17. uri v SEM odprli gostujočo razstavo Nosile so se ko cesarica, o noši tržaških Slovencev, kot pomembni sestavini njihove narodne identitete. Razstavo je pripravila ljubiteljska raziskovalka in zbiralka noš Marta Košuta s Kontovela. Odprla jo bo ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak.

Na razstavi, ki skuša podati celovito sliko oblačilnega izročila Slovencev na Tržaškem, je predstavljenih več kot 20 oblek - zimskih, nedeljskih, dekljskih, poročnih, vsakdanjih noš itn. - v glavnem ženskih, ki so se nosile in se še danes nosijo v vaseh Bazovica, Prosek, Opčine, Bani, Križ, Kontovel, Škedenj, Barkovlje in v okolici Trsta. Razstavljeni so tudi posamezni izbrani oblačilni elementi - rute, okrasje, razne vezenine in rokavice ...

Avtorica zasnove razstave Marta Košuta pod naslovom Nosile so se ko cesarica pripoveduje: »Tržaški Slovenci ima-

mo poseben odnos do svojega tradicionalnega oblačila. Do konca 17. stoletja je bil Trst malo obmorsko mesto tri tisočih duš, obdano s slovenskim življenjem, večinoma poljedelci in živinorejci, za katere je bila v ti-

TRST - Volilna kampanja liderjev strank

Jutri Berlusconi, v torek Fini, v četrtek Grillo

TRST - Volilna kampanja za parlamentarne volitve postaja tudi v Furlaniji-Juljski krajini iz tedna v teden bolj vroča. Potem ko je kandidat levosredinske koalicije za predsednika vlade Pier Luigi Bersani ta teden v Trstu sodeloval na srečanju evropskih socialistov in demokratov, bodo od jutri do četrтка obiskali deželo številni drugi vsedržavni voditelji strank in gibanj.

Jutri popoldne bo prispel v Trst predsednik Ljudstva svobode Silvio Berlusconi. Najprej se bo (ob 15.30) sestel z deželnim predsednikom in kandidatom desne sredine na deželnih volitvah Renzom Tondom, potem se bo na Pomorski postaji udeležil srečanja, ki ga ob 50-letnici ustanovitve avtonomne dežele FJK prireja deželna skupina Ljudstva svobode. Sledila bo tiskovna konferenca, zatem pa bo Berlusconi na javnem srečanju predstavil kandidate desne sredine za parlamentarne volitve.

Jutri bo prispela v deželo tudi nekdanja ministrica za mladinska vprašanja v zadnji Berlusconijevi vladi Gior-

gia Meloni. Predstavila bo novo desničarsko gibanje Fratelli d'Italia, ki ga je osnovala skupaj z Ignaziom La Russom po odhodu nekaterih desničarjev iz Ljudstva svobode.

V torek, 5. februarja, bo obiskal Trst predsednik poslanske zbornice in lider Prihodnosti in svobode Gianfranco Fini. Skupno z vsedržavnim koordinatorjem stranke Robertom Menio bo imel ob 19. uri javno srečanje s člani stranke in somišljeniki v bivšem hotelu Jolly v Ul. Cavour.

V torek bo prispel v Pordenon predsednik vlade in kandidat sredinskih strank za premierja Mario Monti. Predstavil bo kandidate svojega gibanja in koalicijskih strank UDC ter Prihodnosti in svobode.

V četrtek, 7. februarja, pa bo privihral v Trst volilni cunami tour Beppeja Grilla. Vodja Gibanja 5 zvezd bo imel ob 17. uri shod na Borznem trgu, po koncu pa bo oddrvel v Videm, kjer bo ime ob 21. uri podobno javno srečanje.

Predlogi za nagrado Nadja Maganja - samo še danes

V spomin na šolnico, družbenopolitično in kulturno delavko Nadjo Maganja so Skupnost Sv. Egidija Furlanije-Juljske krajine, Društvo slovenskih izobražencev, Slovenska zamejska skavtska organizacija in Nadjina družina ustanovili po njej poimenovano nagrado. Prejme jo ženska ali skupina žensk, katerih življenje odlikujejo izkušnja vere ter ena ali več vrednot, ki so odlikovale življenje in delo Nadjine Maganje. Odbor bo nagrado podelil februarja - svoje predloge za nagrado lahko posreduje kdorkoli samo še danes po elektronski pošti premionagradanm@libero.it.

Potresa pri Celovcu in v Istri

LJUBLJANA - Ob 14.35 so številni prebivalci Slovenije občutili potres. Kot je bilo razvidno iz prvih podatkov avtomatske analize Arsa, je bilo središče potresa 27 kilometrov jugovzhodno od Celovca pri Železni Kapli, imel pa je magnitudo 4,2, učinki potresa pa so bili 5. stopnje po Evropski potresni lestvici. Čutili so ga na Koroškem in Štajerskem, pa tudi v Ljubljani in okolici. O škodi ni poročil.

Tla so se včeraj tresla tudi na Hrvaškem, kjer so ob 12.42 zabeležili sunek z magnitudo 3,2. Žarišče je bilo v bližini rta Muća v Istri. Tresenje tal so občutili tudi ob hrvaški obali do Splita.

Februarska epizoda oddaje Alpe Jadran

TRST - Prijatelji oddaje Alpe Jadran si bodo tudi nocoj lahko ogledali pester izbor televizijskih prispevkov in novičk s področja Srednje Evrope: iz Bocna o orientaciji na snegu, z Bavarske o prizadevanjih za ohranitev divjih konj, iz Švice o skrivnostnih znamenjih na žitnih poljih, iz Slovenije o ženskem pevskem zboru Kombinat, iz Istre o omamnih vonjavah sivke in drugih zelišč, z Južne Tirolske o muzeju rimskih naselbin. Oddajo bo sklenila reportaža o značilnem pustnem karnevalu v Kvarneru. Oddaja Alpe Jadran, ki jo pripravlja urednica Deva Pincin v sodelovanju z RTV Slovenija, bo na sporedu danes ob 20. 30 na frekvencah slovenskih programov Rai, s ponovitvijo v četrtek ob isti uri.

SPOROČILO ZA TISK - 50 let avtonomije FJK

SSk: Avtonomijo bi morali bolj učinkovito uresničiti

TRST - Na dan, ko so se začela proslavljanja 50-letnice sprejetja statuta, s katerim je nastala avtonomna dežela Furlanija Juljska krajina, stranka Slovenska skupnost (SSk) ocenjuje, da bi bilo mogoče deželno avtonomijo bistveno boljše uporabiti in s tem doseči veliko več za prebivalstvo in deželni teritorij. Kot piše SSK v sporočilu za tisk, je poseben poudarek potreben varstvu narodnih manjšin, še posebno slovenske, ki predstavlja enega izmed temeljev, če ne celo glavnega, deželne avtonomije. »Žal je bilo to varstvo večkrat le deklarirano, zelo malo pa udejanjeno. Kako je z izvajanjem zaščitnega zakona je vsem znano in poznano. Še posebno pa se pozna v sedanjem trenutku, ko spričo zaključka žalostne zgodbe o finančnih prispevkih za leto 2012, lahko ugotovimo, da je sedanja deželna uprava problem podcenjevala in v končnih trenutkih zavrnila vse predlagane rešitve. To pa je pahnilo slovenska društvena in ustanove v veliko krizo, ki bo nedvomno pustila posledice. Iz tega lahko ugotovimo, da je deželna avtonomija na področju varstva narodnih in jezikovnih manjšin zabeležila negativen rezultat,« poudarja SSK. Popolnoma drugače pa so ravnale avtonomni pokrajini Bocen in Trento ter avtonomna dežela Dolina Aosta, ki so prav na podlagi avtonomije ustvarile model, ki ima pozitivne učinke na vseh področjih, v prvi vrsti v gospodarstvu in teritoriju z njegovimi značilnostmi.

Deželne volitve, ki bodo letos v aprilu so ponovna možnost, da se lahko prebivalstvu in teritoriju FJK ponudi nove perspektive za razvoj. Sicer je kriza še vedno huda, vendar se da dogajanje obrniti v pozitivno smer, meni SSK. S pravilnim pristopom do vseh narodnih in jezikovnih komponent deželne stvarnosti je mogoče avtonomiji FJK dati novo vsebino, ki bo temelj za prihodnji razvoj. Tega pa se morajo v prvi vrsti zavedati občani in občanke, ko bodo izbirali komu zaupati upravljanje njihovega teritorija v naslednjih petih letih. Slovenska skupnost in njeni predstavniki si to zaupanje gotovo zaslužijo, je prepričana SSK, »saj je še edina preostala stranka izpred 50 let in ima kot narodna stranka Slovencev v FJK svoje mesto v deželnem zboru. To mora biti za celotno deželno skupnost temeljna dodana vrednost, zaključuje SSK.

SPOROČILO SIK

Spetič: DS nima nič skupnega s KPI

TRST - Deželni tajnik Stranke italijanskih in slovenskih komunistov Stojan Spetič je izrazil polno solidarnost Pierluigiju Bersaniju, ki mu je premier Monti očital, da je njegova Demokraska stranka »rojena leta 1921«, s čimer je namigoval na dejstvo, da je tedaj bila ustanovljena KP Italije, ki sta jo vodila Gramsci in Togliatti. Prav je, da so Bersani in drugi voditelji DS ogorčeni in da poudarjajo, kako različen je politični načrt Demokratske stranke, saj DS nima prav nič skupnega z zgodovino KPI in je pravzaprav njen nastanek posredna posledica njene razpustitve. Kvečjemu bi morali razčistiti nespornost, zaradi katerega mnogi aktivisti in volilci DS pomotoma mislijo, da so dediči te zgodovine, kar bi bilo plod nedoslednosti.

Vprašanje komunistične politike v Italiji ostaja odprto in »Državljanska revolucija« ostaja upanje, da se bodo komunistični poslanci vendar vrnili v parlament in tam vodili bitko za spoštovanje republiške ustave in pravic delovnih ljudi, še poudarja deželni tajnik SIK.

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA

obvešča člane Deželnega in Pokrajinskih svetov SKGZ, da bo seja **jutri, 4. februarja 2013**, ob 18.30 v prvem in **ob 19. uri** v drugem sklicu v **Gregorčičevi dvorani v Trstu** (Ul. S.Francesco 20/II)

Rai Tre bis
SLOVENSKI PROGRAM
Na kanalu 103
20.25 Tv Kocka: Klepelutke
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Alpe Jadran, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno
6.30 Variete: UnoMattina in famiglia 7.00 8.00, 9.00 Dnevnik 10.05 MixItalia 10.30 A Sua immagine, vmes Sveta maša in Angelus 12.20 Aktualno: Linea verde 13.30 Dnevnik 14.00 Show: Domenica in - L'arena 16.30 20.00 Dnevnik 16.35 Show: Domenica in – Così è la vita 18.50 Kviz: L'eredità (v. C. Conti) 20.40 Igra: Affari tuoi (v. M. Giusti) 21.30 Nad.: Tutta la musica del cuore 23.20 Dnevnik

Rai Due
7.00 Risanke - Cartoon Flakes Weekend 9.00 New Art Attack 10.10 Dok.: Ragazzi, c'è Voyager 10.50 A come Avventura 11.30 Aktualno: Mezzogiorno in famiglia 13.00 Dnevnik, sledi Tg2 Motori 13.45 Quelli che aspettano

15.40 Quelli che... (v. Victoria Cabello) 17.05 Dnevnik in vremenska napoved 17.10 Studio Sprint 18.10 Rubrika: 90° Minuto 19.35 Nan.: Cops – Squadra Speciale 20.30 1.00 Dnevnik 21.00 Nan.: NCIS 21.50 Nan.: Elementary 22.35 Športna rubrika

Rai Tre
7.20 Serija: La grande vallata 8.10 Film: Dottore a spasso (kom., '57) 9.50 Nan.: L'ispettore Derrick 10.45 Rubrike 12.00 Dnevnik 12.25 TeleCamere 12.55 Odd.: Prima della Prima

13.25 Rubrika: Passepartout 14.00 Deželni dnevnik, vremenska napoved in Dnevnik 14.30 Mini Ritratti 15.05 Rubrika: Alle falde del Kilimangiaro (v. L. Colò) 18.00 Per un pugno di libri 18.55 Dnevnik, deželni dnevnik in vremenska napoved 20.00 Rubrika: Blob 20.10 Talk show: Che tempo che fa 21.30 Puliamo l'Italia 23.30 Dnevnik in deželni dnevnik

Rete 4
6.30 Dnevnik 6.50 Mediasshopping 7.20 Nan.: Vita da strega 7.50 Super Partes 9.20 Slow Tour – Italiani non per caso 10.00 Sv. Maša 11.00 Rubrika: Le storie di viaggio a... 11.30 Dnevnik 12.00 Odd.: Ricette di famiglia 12.45 Rubrika: Pianeta mare 14.00

Dnevnik 14.40 Donnavventura 15.35 Ieri e oggi in Tv 15.50 Film: Il papa buono (biogr.) 18.55 Dnevnik in vremenske napovedi 19.35 Film: Comandante Florent – Morte programmata (krim., Fr.)

21.30 Film: Il miglio verde (dram., ZDA, '99, i. T. Hanks)

Canale 5
6.00 Pregled tiska 7.55 Promet, vremenska napoved in dnevnik 8.00 Dnevnik 8.50 Rubrika: Le frontiere dello spirito 10.00 Film: A ruota libera 11.55 Rubrika: Melaverde 13.00 Dnevnik in vremenska napoved 13.40 Show: L'arca di Noè 14.00 Domenica Live 18.50 Kviz: Avanti un altro! (v. P. Bonolis) 20.00 Dnevnik in vremenska napoved 20.40 Striscia la domenica

21.30 Film: Titanic (dram., ZDA, '97, r. J. Cameron, i. L. Di Caprio, K. Winslet)

Italia 1
8.05 Risanke 10.35 Film: Flipper 12.25 Dnevnik 13.00 Rubrika: Sport Mediaset - XXL 14.00 Film: La vera storia di Bianca-neve 15.45 Film: Sydney White – Bianca-neve al college 17.50 Nan.: La vita secondo Jim 18.30 Dnevnik 19.00 Nan.: Così fan tutte

19.25 Film: Lara Croft – Tomb Raider – La culla della vita (akc., ZDA/Nem., '03, i. A. Jolie) 21.25 Le Iene Show

La 7
7.00 7.50 Aktualno: Omnibus 7.30 Dnevnik 9.55 Coffee Break 11.05 Ti ci porto io... 12.30 I menu di Benedetta 13.30 Dnevnik 14.05 Film: Questo pazzo, pazzo, pazzo mondo 17.00 Nan.: The District 17.55 Rugby: Italija - Francija 20.00 Dnevnik 20.30 In Onda 21.35 Film: La duchessa

Tele 4
6.00 Festa in piazza 12.30 19.45 Rubrika: Qui studio a voi stadio 18.00 Le ricette di Giorgia 18.20 Rubrika: Tanta salute 19.00 Rubrika: Cartellino rosso 23.00 Deželni dnevnik 23.15 Rotocalco Adnkronos 23.35 Trieste in diretta

Slovenija 1
7.00 Risanke 9.30 Nan.: Polna hiša živali 10.00 Maša 10.55 Na obisku 11.20 Ozare 11.25 Obzorja duha 12.00 Ljudje in zemlja 13.00 Poročila, šport in vremenska napoved 13.25 Noč modrijanov 2012, 2. del 14.55 Film: Poljubljaš kot bog 17.00 Poročila, športne vesti in vremenska napoved 17.15 Nan.: Dekameron 17.55 Igralci brez maske 18.40 Risanke 18.55 Poročila, športne vesti in vremenska napoved 19.25 Zrcalo tedna 20.00 legende velikega in malega ekrana 21.00 Je res? 22.00 Dok. serija: Lovci teme 22.40 Poročila, športne vesti in vremenska napoved

23.10 Nad.: Sinovi anarhije

Slovenija 2
8.00 Skozi čas 8.30 Globus 9.00 Kraji in običaji 9.30 Turbulenca 10.05 Koncert: Najboljši iz Zagorja 11.10 Poglej...va-se 11.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal v smučarskih tehik: sprint ekipno, prenos 12.55 Slovenski magazin 13.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal v smučarskih skokih, prenos 16.30 Koncert: 15 let skupine Kingston 18.30 Nogomet: FIFA magazin 18.55 Košarko čutim 19.50 Žrebanje Lota 20.00 Nad.: Mali širni svet 20.50 Žrebanje Super Lota 21.00 City folk 21.25 Dok. odd.: Dom – Zgodba o potovanju 23.10 Anim. film: Stripburger v gibanju 23.45 Kratka TV-igra: Očetnjava

Slovenija 3
6.10 Primorska kronika (pon.) 6.30 7.15, 8.10 Žarišče 6.35 Poslanski premislek 6.50 14.50 Tedenski pregled 7.35 Svet v besedi in sliki 9.25 Kronika 10.00 15.05 Na tretjem... 11.05 Utrip (pon.) 11.20 15.50 Svet v besedi in sliki 13.30 Prvi dnevnik 16.05 18.15 Satirično oko 17.30 Poročila 19.00 Dnevnik 19.55 21.45 Sporočamo 20.00 Tedenski izbor

Koper
13.45 Dnevni program 14.00 Čezmejna Tv 14.15 Euronews 14.30 Tednik 15.00 „Q“ - Trendovska odd. 15.45 Sredozemlje 16.15 Foltest 2012 17.00 Dok: City folk 17.30 Potopisi 18.00 Ljudje in zemlja 18.50 Presek 19.00 22.00, 23.50 Vsedanes - Tv dnevnik 19.25 Vzhod – Zahod 19.45 Kino premiere 20.00 Vesolje je... 20.00 Istrska potovanja 21.00 Dok. odd.: Torture „Made in USA“ 22.15 Nedeljski športni dnevnik 22.30 Slovenski magazin 23.00 Glasb. odd.

Tv Primorka
14.45 16.00, 17.00 Tv prodajno okno 15.15 Odbojka – Salonit Anhovo : Go Volley, posnetek tekme v Kanalu 16.30 Kmetijski razgledi z Dolenjske 17.30 ŠKL 18.30 Besede miru 19.00 Pravljica 19.15 Duhovna misel 19.30 22.40 Tedenski pregled, Napovedujemo... 20.00 Kmetijska oddaja 21.00 Zgodbe o glasbi z Jožico Svete 23.00 Glasbeni večer, Videostrani

Pop TV
7.00 Risane, otroške in zabavne serije 10.30 Serija: Beverly Hills 90210 11.25 Se-

rija: Na trdih tleh 12.20 Dok. serija: Prenovimo sobo 12.50 Dok. serija: Mamice na preizkušnji 13.50 Dok. serija: Kuhajte kot Heston 14.20 Film: Posledica nesreče (dram., Kan., '02) 16.10 Nan: Detektiv na Floridi 17.05 Film: Nora ljubezen (dram., ZDA, '95) 18.55 24UR – novice

20.00 Film: Njuna družina (kom., ZDA, '10, i. Ben Stiller, R. De Niro) 21.55 Film: Hiša na pečini (dram., ZDA, '01)

Kanal A
7.50 Nan.: Nove pustolovščine stare Christine 8.15 Nan.: VIP 10.00 ŠKL 10.55 Astro Tv 12.25 Najboljši avtomobili 12.35 Najbolj nori športi 13.05 Nan.: Nove pustolovščine stare Christine 13.35 Film: Poletna šola 15.25 Film: Odrski spopad 2 17.15 Dok. serija: Igrače Jamesa Maya 18.15 Nan.: Sanjska upokojitev 18.45 Pazi, kamera! 19.30 Skeči: Norci na delu 20.00 Film: Ubij me strastno 21.50 Nad.: Montevideo, bog te je videl 22.50 Film: Kazino Jack

RADIO
RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00; Sv.maša iz župne cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska; 10.15 Iz domače zakladnice; 11.10 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Primorski obzornik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.15 Istrska srečanja; 15.30 Z goriške scene; 16.00 Šport in glasba; 17.00 Kratka poročila; 17.30 Z naših prireditvev; 19.35 Zaključek oddaj.
RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
5.00 Jutro na RK; 5.50, 8.45, 9.00 Radijska Konika; 6.40 Pesem tedna RK; 7.00, 9.00, 19.45 Jutranja Kronika; 7.30 Kmetijska oddaja; 8.00 Vremenska napoved; 8.30 Jutranjik; 9.10 Prireditve danes; 9.30 Torklja; 10.30 Poročila; 11.00 Primorski kraji; 11.30 Malo za š(t)alo; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Opoldnevnik; 14.30 Nedeljsko popoldne; 15.30 DIO; 17.30 Vreme in ceste; 17.35 Na koncertu; 19.00 Dnevnik; 20.00 Večnozeleno melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Easy come, easy go.
RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.00 Dobro jutro; 7.15, 8.15, 8.28, 10.30, 12.00, 12.28, 13.30, 17.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 8.00, 17.45 Pesem tedna; 8.30 Jutranji dnevnik - Šport Claxon; 9.00 Fonti di acqua viva; 9.30 Sonoramente classici; 10.00 Slovenia in 15 punti da vedere e assaporare; 10.45, 19.15 Sigla single; 11.00 Osservatorio; 11.35 Playlist; 12.30 Dogodki dneva; 13.00, 20.30 Tempo scuola; Speciali; La rosa dei venti; Detto tra noi... in musica; 14.00 Per un'ora di radio; 15.00-17.30 Ferry sport; 18.00 Album Charts; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 Fegiz files; 21.30 Sonoricamente Puglia; 23.00 Pic nic electronique; 0.00 RSL.

SLOVENIJA 1
5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.10 Rekreacija; 6.15 112, 113 - nočna kronika; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 7.15 Obvestila; 8.05 Igra za otroke; 9.30 Medenina; 10.10 Sledi časa; 10.40 Promenada; 11.05, 12.10 Pozdravi in čestitke; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 13.20 Za kmetovalce; 14.30 Reportaža; 15.30 DIO; 16.30 Siempre primeros (pon.); 18.15 Violinček (pon.); 18.30 Prižgimo luč ljudje; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.40, 22.20 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 (Ne)obvezno v nedeljo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd. v angl. in nem.; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2
5.00, 6.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 6.40 Športna zgodba; 6.45, 7.30 Vremenska napoved; 7.00 Jutranja Kronika; 7.50, 14.22 Snežne razmere; 8.25 Vreme, temperature, onesnaženost zraka; 8.45 Koledar prireditvev; 8.50 Napoved sporeda; 9.15 Naval na šport; 9.35, 16.08 Popevki tedna; 10.00 Nedeljski izlet; 10.45 Nedeljski gost; 11.35, 14.20 Obvestila; 12.00 Centrifuga (pon.); 13.00 Športno

popoldne; 13.10 Predstavitve oddaje s pregledom novic; 14.35 Športnik izbira glasbo; 15.30 DIO; 18.00 Morda niste vedeli; 18.35 Pregled športnih dogodkov dneva; 18.50 Napoved večernih sporedov; 19.00 Dnevnik; 19.30 Generator; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Drugi val.

SLOVENIJA 3
6.00, 11.00, 14.00, 18.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.20 Napoved sporeda; 7.22 Dobro jutro; 8.00 Lirični utrinek; 10.00 Prenos sv. maše; 11.05 Evroradijski koncert; 13.05 Arsove spominčice; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.35 Nedeljsko operno popoldne; 15.30 DIO; 16.00 Sporedi; 16.05 Musica noster amor; 18.05 Spomini, pisma in potopisi; 18.25 Serenade; 18.40 Sedmi dan; 19.00 Obisk kraljice; 20.00 Vokalnoinstrumentalna glasba; 22.05 Literarni portret; 22.30 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek (pon.).

RADIO KOROŠKA
6.00-9.00 Dobro jutro - Guten Morgen; 9.00-10.00 Zajtrk s profilom; 12.00-13.00 Čestitke in pozdravi; 15.00-18.00 Vikend, vmes Studio ob 17-ih; - Radio Agora: dnevno 13.00-15.00 Agora - Divan; 18.00-6.00 svobodni radio; -Radio Dva: 10.00-12.00 Sedmi dan (105,5 MHz).

HOROSKOP
 OVEN 21.3.-20.4.: V prihodnjem tednu vas bo Mars navdal z močno energijo. Na delovnem mestu boste močno motivirani za opravljanje obveznosti, kar se bo poznalo pri delu in rezultatih.
 BIK 21.4.-20.5.: Optimizem vas bo navdal z elanom. Z dobro voljo boste vplivali na odlične odnose s prijatelji in družino. V službi se z delom ne boste preveč obremenjevali, kar bo nadrejeni opazil.
 DVOJČKA 21.5.-21.6.: V domačem okolju boste sproščeni, prosti čas boste najraje preživljali v udobju naslanjača v bližini domačih. Z zdravo hrano in fizično aktivnostjo okrepite imunski sistem.

RAK 22.6.-22.7.: V prihodnjem obdobju se lahko zgodi, da vam bo na delovnem mestu ponujena velika priložnost, o kateri že dolgo sanjate. Pazite, da ne boste zamenjali svojih bližnjih.

LEV 23.7.-23.8.: Vaše razpoloženje je odlično, prav tako dobro premagujete stres na delovnem mestu ali v šoli. Pozitivna energija bo delovala tudi na ljudi okoli vas, ki bodo radi v vaši družbi.

DEVICA 24.8.-22.9.: Če se še šolate, lahko v prihodnjih dneh pričakujete dobre ocene, ki so plod trdega dela. S tem boste pridobili novo motivacijo za premagovanje novih izzivov.

TEHTNICA 23.9.-22.10.: Vaše miselne sposobnosti bodo v prihodnjem obdobju odlične, prav tako boste obdarjeni z občutkom za trgovanje in ekonomijo. Namenite več časa svojim financam.

ŠKORPJON 23.10.-22.11.: V prihodnjem tednu bo pravi čas za to, da popihate na dušo nadrejenemu. Imeli boste odličen občutek za soljuda, prav tako vam ne bo težko sprejeti kompromisov.

STRELEC 23.11.-21.12.: Trpe-li boste zaradi pomanjkanja samozavesti, kar se bo močno poznalo pri delu v službi. Možni so tudi prepiri s sodelavci. Znebite se pretirane ponižnosti in se postavite zase.

KOZOROG 22.12.-20.1.: V prihodnjih dneh pazite, da boste z denarjem ravnljarno preudarno in razumno. Pazite, da v odločitvah ne bodo prevladala čustva, saj boste takšno ravnanje kmalu obžalovali.

VODNAR 21.1.-19.2.: Osebnih težav ni dobro reševati samo pri sebi, saj so lahko z druge perspektive videti popolnoma drugačne. Ne zapirajte se vase, ampak več pozornosti namenite osebi, kateri lahko zaupate.

RIBI 20.2.-20.3.: V nov teden boste zakorakali odlične volje tako na službenem kot zasebnem področju. Imeli boste veliko energije in motivacije, zato se boste z lahkoto spopadali z izzivi.

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST
Slovensko stalno gledališče
Danes, 3. februarja, ob 16.00 v Mali dvorani / Georges Feydeau / Ne sprehajaj se no vendar čisto naga / režija Alen Jelen.

V sredo, 6. februarja, ob 20.30 v Veliki dvorani / Neda R. Bric / Kdor sam do večera potuje skoz svet / režija Neda R. Bric.

V sredo, 13. februarja, ob 21.00 v Veliki dvorani / Los Hermanos Macana, večer v znamenju tanga

Gledališče Rossetti
Dvorana Bartoli

Od 5. do 24. februarja, Il tormento e l'estasi di Steve Jobs, igra Fulvio Falzaran, režija Giampiero Solari

Gledališče Orazio Bobbio - La Contrade

Od 8. do 17. februarjaFrancis Veber / La cena dei cretini / režija Andrea Brambilla, igrata Zuzzuro & Gaspare.

GORICA
Kulturni center Lojze Bratuž
V petek, 8. februarja, ob 20.00 / Osrednja proslava ob slovenskem kulturnem prazniku »Slovenska popevka«, zamisel in režija Jasmin Kovic; igralci Cecilia Blasutig, Mairim Cheber, Marko Brajnik, Tadej Lukman in Matej Pintar; glasbenika Andrejka Možina in Aleš Ogrin; glasbene priredbe Aleksander Vodopivec in Andrejka Možina; pevke Marta Donnini, Kristina Frandolič in Alessia Peressini; plesalca Stefania Beretta in Deni Drnovšček; sodelujejo vokalna skupina Bodeča neža, pevovodja Mirko Ferlan; kostumi Snežica Černic in Irene Grusovin.

GLASBA

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST
Gledališče Rossetti
Dvorana Generali
V torek, 26. februarja, ob 20.30 / Swan Lake on Ice / režija: Tony Mercer. Oder gledališča se bo spremenil v veliko drsa-

lišče, kjer bodo mednarodno priznani plesalci na drsalkah pričarali mojstrovino P. I. Tchaikovskega. Ponovitve: 27. in 28. februarja ob 20.30; 1. marca ob 17.00 in 21.00; 2. marca ob 16.00 in 20.30 ter 3. marca ob 11.00.

V sredo, 13. februarja, ob 20.30 / Koreograf Moses Pendleton z baletno skupino Momix bodo predstavili predstavo Moses »Alchemy«. Ponovitve: v četrtek, 14., v petek, 15. februarja, ob 20.30, v soboto, 16. februarja, ob 16.00 in ob 20.30 ter v nedeljo, 17. februarja, ob 16.00.

Veliki trg
V soboto, 25. maja, ob 21.00 bo koncert pop punk skupine Geen Day

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST
V tržaškem Skladišču idej - Il magazzino delle idee (Korzo Cavour): na ogled bo razstava »100 Gromovih umetnin«. Preko sto likovnih del Bogdana Groma, ki izpričujejo mojstrsko veščino v uporabi različnih likovnih sredstev, od klasične risbe, slike, grafike in kiparstva, vse do tapiserij in izvirnih izrezank, ter prodornost v razvijanju specifičnih vsebinskih iztočnic. Razstava bo odprta do 3. februarja 2013 s sledečim urnikom: torek in sreda od 10.00 do 13.00, četrtek od 10.00 do 13.00 in od 15.00 do 17.00, sobota in nedelja od 10.00 do 13.00 in od 15.00 do 19.00, zaprto ob ponedeljkih.
Zgodovinsko-umetniški muzej in lapidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egipčanski, grški, rimljanski in antični predmeti z italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, fototeka in knjižnica. Urnik: od torka do nedelje od 9.00 do 13.00, ob sredah od 9.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto.
Rižarna pri Sv. Soboti: nacistično koncentracijsko uničevalno taborišče, fotografska razstava in knjižnica. Urnik: odprto vsak dan od 9.00 do 19.00. Vstop prost. / Na ogled je razstava »Proces o Rižarni«, posvečena dogodkom iz leta 1976, ko se je proces odvijal, na velikih razstavnih panojih se vrstijo glavni ak-

terji procesa, velik je poudarek na delu Albina Bubniča in Maria Magajne, katera ga so skoraj vse fotografije. Razstava bo na ogled do 2. junija.

Železniški muzej na Marsovem polju (Campo Marzio, Ul. Giulio Cesare, 1): Stalna razstava železniske postaje. Urnik: od 9.00 do 13.00. / Za več informacij: tel.:040-3794185; fax: 040312756.

ŠKEDENJ
Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek, od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

GORICA
V galeriji Kulturnega doma (Ul. Brass 20 - Italija) je na ogled razstava stripov Remigia Gabellinija »Tolminski punt 1713« ob 300-letnici velikega tolminskega kmečkega upora. Razstava je odprta po sledečem urniku: (od ponedeljka do petka) od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 18.00, ter v večernih urah med raznimi kulturnimi prireditvami do ponedeljka, 11. februarja 2013.

V Galeriji Kosič (Raštel 5-7/Travnik 61) v Gorici (vhod skozi trgovino obutev Kosič) bo v četrtek, 7. februarja, ob 18. uri odprtje razstave mednarodnega likovnega simpozija »Slovenija, odprta za umetnost 2012«, ki je potekala v Sinjem Vrhu. Sodelovalo bo 25 umetnikov iz Italije, Avstrije, Slovenije, Poljske, Nemčije, Ukrajine, Hrvaškem, predstavila jih bo umetnostna zgodovinar-ka Cristina Feresin; na ogled bo do 28. februarja 9.00-12.30, 15.30-19.00.

ROMANS
V langobardski dvorani v občinski stavbi: je na ogled stalna razstava »Vojščaki svetega Jurija - Svobodni mo-žje, zemljiški gospodje, premožni last-niki« ; od ponedeljka do petka med 11.00 in 13.00, ob ponedeljkih in sre-dah tudi med 16.00 in 18.00; informa-cije na tel. 0481-966904.

SLOVENIJA
SEČOVLJE
Krajinski park Sečoveljske soline: odprto vsak dan od 8.00 do 20.00, na ogled film o solinah, slikarska razsta-va ter sprehod po solinski poti z obi-skom multimedijskega centra. Vstopna točka je na Seči.

PADNA
Galerija Božidarja Jakca: grafike in ris-be Božidarja Jakca in arheološke najd-be stare Padne, stalni razstavi. Ključ ga-lerije na voljo v Padni pri hiši št.1 (Pu-cer), 0038665-6725028.

LIPICA
Muzej Lipicanca: z zgodbo o nastanku in lastnostih konja kot živalske vrste in tesni povezanosti s človekom, ki se ka-že tudi skozi upodobitve konja v mito-logiji in umetnosti od pradavnine da-lje. Osrednji del je namenjen predsta-vitvi zgodbe o ustanovitvi lipiške ko-bilarne, njenih vzponih in padcih sko-zi stoletno zgodovino do današnjih dni.

LOKEV
Vojaški muzej Tabor: stalna razstava orožja in opreme. Ogled je možen ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 12.00 in od 14.00 do 17.00, za najavljene sku-pine tudi izven urnika. Informacije: Srečko Rože, 05/7670581, 041/516586.

TOMAJ
Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako ne-deljo med 14.00 in 16.00 ali po pred-hodnem dogovoru. Informacije: Dra-gica Sosič (05/7346425).

ŠTANJEL
Galerija Lojzeta Špacala: stalna raz-stava grafik v galeriji Lojzeta Špacala. Urnik: med tednom, od 11.00 do 14.00, v soboto in nedeljo od 10.00 do 17.00, v ponedeljek zaprto.

TIC Štanjel: stalna razstava o življenju in delu arhitekta in urbanista Maksa Fa-bianija.

AJDOVŠČINA«
Vojašnica Janka Premrla Vojka: vojaški muzej, orožje, oprema, dokumen-ti, osebni predmeti vojakov s soške fronte, stalna razstava.

Muzejska zbirka Ajdovščina: odprto v sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 18.00. Za najavljene skupine je ogled možen tudi izven urnika.

DOBOVO
Goriški muzej - Grad Dobrovo: ob-vešča, da je na ogled obnovljena zbir-ka del Zorana Mušiča (stalna postavi-tev), razstava »Grajska zbirka na Do-brovem - poskus rekonstrukcije« (stal-na postavitev) in arheološka razstava »Pivsko posodje iz slovenskih muzejev« od torka do petka med 8.00 in 16.00,

sobota, nedelja in prazniki od 12.00 do 16.00.

KROMBERK
Grad Kromberk (muzej): muzej pono-vno odprt, od ponedeljka do petka, med 8.00 in 19.00, ob sobotah, nede-ljah in praznikih med 13.00 in 19.00; in-formacije po tel. telefon: 003865-3359811, www.goriskimuzej.si.

BRANIK
Grad odprt: ob sobotah, nedeljah in praznikih od 14.00 do 19.00 (ob slabem vremenu zaprto), za večje skupine tu-di med tednom po predhodnem do-govoru (tel. +386(0)53334310, gsm +386(0)31324101).

MIREN
Galerija Oskarja Kogoja: na ogled mo-nografska zbirka ter prostori obno-vljenega materinega doma, Miren, št. 125.

NOVA GORICA
Muzejske zbirke Goriškega muzeja: na gradu Kromberk je na ogled razstava iz zbirke podarjenih del Vladimirja Ma-kuca z naslovom »Risbe in kipi« ; Sv. Gora - zaprta do nadaljnega zaradi po-pravila prostorov; Grad Dobrovo ob ponedeljkih zaprto, od torka do petka od 8.00 do 16.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13.00 do 17.00; Ko-lodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Lastovka, ob sobotah od 12.00 do 19.00, ob nedeljah pa od 10.00 do 19.00. Najavljene sku-pine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

LOKAVEC
Kovaški muzej: orodje in oprema, stal-na razstava.

KANAL
V Melinkih na št. 5 je na ogled stalna razstava etnološko-rezbarske zbirke Franca Jerončiča.

Mestni muzej: odprto vsak dan, od 9.00 do 18.00.

TOLMIN
Tolminska muzejska zbirka: od pone-deljka do petka, od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

KOBARID
Kobariški muzej: na ogled je stalna mu-zejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan, od 9.00 do 18.00.

SLIKOVNA KRIŽANKA - Slovenski književniki										REŠITEV V NASLEDNJI ŠTEVILKI NA STRANI RADIO IN TV SPOREDOV									
		SESTAVIL LAKO	VOJAŠKA LUKA V JUŽNI ITALIJI	NERODNOST, NEPRI-PRAVNOST	VIR ŽIVLJENJA	UTRDBA V TEKSASU IN ZNANI VESTERN	ZGODAJ ZRELO SADJE, ZGODNJE VINO	IVO DANEU		VOLNENA ALI SVILENA OVRATNA RUTA	BERI PRIMORSKI DNEVNIK	LEVSTIKOV JUNAK KRPAN	ANGLEŠKO SVETLO PIVO	STOPNJA, RED, POLOŽAJ	ANGLEŠKI FIZIK IN MATEMATIK NEWTON	NICOLAS SARKOZY	TISOČ METROV	BEOTUJEC	
		NEKDANJI DELOVNI KOLEGA									PREDSEDNICA SPDT PERTOT								
		ČRTA NA ZAČETKU NOTNEGA CRTOVJA									LETOVIŠČE V LIGURIJI								
									POKRAJINA V FRANCIJI								LILI NOVY		
									PTICA PEVKA								ODBORNICA REPENT, OB-ČINE ŠKABAR		
		EDEN OD DUMASOVIH MUSKETIRJEV								PRIMOŽ TRUBAR			HRIBOVJE V SEVER. INDIJI						LESENI PLUGI
										JAP. NABIRAL-KA BISEROV			MLADIKA, POGANJEK						
	NEZNANEC					KANADSKA PROVINCA								MESTO V LOMBARDIJI					
		ANGLEŠKI PEVEČ JONES				SL. OLIMPIO-NIK CERAR									STOENA V SREDINI				
		FR. IGRALEC GABIN					DIEGO ... MARADONA										ČEBELJA PAŠA		
							SL. NAFTNO PODJETJE										ITALIJANSKA NIKALNICA		
									BIVALIŠČE UMRLIH			SORTA JABOLK							
									DROBNA ŽUŽELKA			FR. DRAMA-TIK (EDMOND)							
PRIMORSKI TVOJ DNEVNIK	MENIČNI POZVANEC, DOLŽNIK	NEKDANJI MILANOV NOGOMETAS (GIANNI)	PRVOTNI PREBIVALEC APENINSK. POLOTOKA	KEM. ZNAK ZA SELEN	GOBICE, SPRH V USTIH					RIMSKA BO-GINJA JEZE				PTICA UJEDA					
										NIZOZEMSKO MESTO					TURŠKO LJUDSTVO V RUSIJI				
JUNAK WAGNERJEVE OPERE																GLAS TROBENTE			
																ZNAČILEN JE KORENSKI			
STAVEK V GLASBI, KI SE PONAVLJA										PREVOZ NA DOLOČ. KRAJ							ČLOVEK Z VELIKIMI OČMI		ABRAHA-MOVA ŽENA
OBRI, HUNOM SORODNO NOMADSKO LJUDSTVO						VEČ OZKIH USNJEINH TRAKOV					SESTRA OČE-TA ALI MAME						SREDIŠČE VRTENJA		
						ACER NA POL					MOŽJE V LONDONU						OKROGLO ŠTEVILO		
KURIR, GLASNIK, ODPOSLANEC				NEKD. ITAL. NOGOMETAS (MARCO)	KAZ. ZAIMEK					LETOVIŠČE V DALMACIJI									
										LOJZE ABRAM									
ODVZEM PROSTOSTI KAKI OSEBI, PRIJETJE																IZDELOVALEC VELIKIH REŠET			
MEDVED (SLABŠ.)																SVETA PODOBA V PRAVO-SLAVJU			

SLOVARČEK - AMA = japonska nabiralka biserov • EDE = mesto na Nizozemskem • GARO = hribovje v severni Indiji • JIAN = mongolska dinastija na Kitajskem • RODAN = tiocian • ROSTAND = francoski dramatik (1868 – 1918)

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
sport@primorski.eu

Primorski
dnevnik

POKAL ŠESTIH NARODOV:

ITALIJA DANES PROTI FRANCII

RIM - Italijanska reprezentanca v rugbyju bo danes opravila prvi nastop v letošnjem Pokalu šestih narodov. Ob 16. uri (Sky sport, La7 ob 18. uri) se bo v Rimu pomerila s Francijo, ki je svetovni podprvak in z Anglijo favorit za zmago v tem pokalu. Italija je pred dvema letoma premagala Francijo in upa na presenečenje, za kar pa mora biti uspešnejša v fazi realizacije.

Včerašnja izida: Wales - Irska 22:30, Anglija - Škotska 38:18 (na sliki).

(Rantie), v 58. minuti je z glavo izenačil Keita. Danes: 16.00 Slonokoščena obala - Nigerija, 19.30 Burkina Faso - Togo

GANA IN MALI NAPREJ

DURBAN - Gana in Mali sta prva polfinalista afriškega prvenstva. Ganci so v prvem četrtfinalnem dvoboju z 2:0 (0:0) ugnali presenečenje turnirja Zelenortske otoke. Gana je povedla v 54. minuti, ko je najstrožjo kazen unovčil Wakaso Mubarak, končni izid pa je isti igralec postavil v peti minuti sodniškega dodatka.

Mali je v drugi tekmi po streljanju enajstmetrovk izločil gostiteljico Južno Afriko s 3:1 (1:1, 1:1). JAR je povedla v 32. minuti

DANES PONOČI 47. SUPER BOWL

nasproti kot trenerja stala brata - John (Baltimore) in Jim Harbaugh (San Francisco). Šlo bo za dvoboj med Baltimorevo trdno obrambo, ki ji poveljuje veteran Ray Lewis in San Franciscov eksplozivni napad, ki ga vodi nepredvidljivi podajalec Colin Kaepernick.

NEW ORLEANS - Danes ponoči bo na sporedu finale lige NFL v ameriškem nogometu med ekipama San Francisco 49ers in Baltimore Ravens. V tako imenovanem Super Bowlu, 47. po vrsti stavničarji malce več možnosti za zmago dajejo Kalifornijcem. To bo prvi finalni obračun, v katerem si bosta

BILI SMO TAM - Ob predstavitvi novega Ferrarijevega dirkalnika

Optimizem in živčnost

V močno zamegljenem Maranellu so v petek zjutraj predstavili nov Ferrarijev dirkalnik F138, s katerim bo moštvo poskočnega konjička naskovalo naslov svetovnega prvaka v letošnjem letu. Sezona 2013 je še posebno občutena pri »Scuderiji«, saj so pri Ferrariju lačni zmag. Ekipa iz Emilije Romagne že celih pet let namreč ni osvojila konstruktorskega naslova, zadnji dirkač, ki je osvojil svetovni naslov za Ferrari, pa je bil Finec Kimi Raikkonen leta 2007. Ravno petkova megla pa je vlila novega upanja predsedniku Montezemolu: »Zadnjič ko je bil Maranello obdan s tako meglo je bilo leta 1997 in od tistega leta dalje je Ferrari začela pozitivno serijo, ko se je za naslov boril do zadnje dirke. Tega si želimo tudi letos,« je na predstavitvi dejal predsednik Ferrarija, ki se je nato »spravil« na bivše sodelavce, s katerimi je ekipa iz Maranella osvojila serijo pomembnih naslovov. Prva Montezemolova tarča je bil bivši šef moštva in trenutni predsednik FIE Jean Todt (»takrat je bil Jean še normalen človek in predvsem stal še z nogami na tleh«), nato je Mercedesu Rossa Brawna zaželel, »da ne bi ničesar zmagal«, nazadnje pa je nekaj puščič sprožil v legendi F1, Michaela Schumacherja, ki ga letos ne bo več na dirkališčih: »Michael me je zelo razočaral, ko je za Mercedes nastopal v spotu z rdečim avtomobilom. V zameno sem želel posneti spot s Fernandom Alansom v srebrnem dirkalniku, a nismo želeli vzbujati dodatnih polemik«. S temi besedami je Ferrari nakazala, da je pred letošnjo sezono po eni strani zelo optimistična, po drugi pa močno pod pritiskom. To je v Maranellu dokazal tudi Fernando Alonso, ki se nam je zdel močno izčrpan (že celo zimo se namreč pritožuje, da je sezona Formule 1, vključno s sponzorskimi obveznostmi, predolga). Poleg tega se je izogibal poziranju pred fotografi in tudi novinarjem ni odgovarjal v slogu, ki smo ga vsi vajeni. Za nameček ne bo nastopil na testiranjih v Jerezu, saj bo v tistem obdobju raje pilil kondicijo. Za Ferrari predstavlja namreč sezona 2013 edinstveno priložnost, da se oddolži za pekoče poraze iz prejšnjih let (dvakrat v treh letih je Alonso izgubil naslov na zadnji dirki), saj se bodo s prihodom novih 1,6 šestvaljnih turbo motorjih v letu 2014 razmerja moči med ekipami po vsej verjetnosti zelo spremenila. Letošnja sezona bo med drugim posebna za Ferrari, saj se je prvič odrekla »italijanskemu ponosu« in se oddolila, da bo aerodinamiko novega dirkalnika razvijala v bivši tovarni Toyote v Kölnu, saj morajo vetrovnik v Maranellu posodobiti: »S to oddelitvijo smo se enkrat dokazali, da Ferrari skrbi tako za kratkoročne, kot za dolgoročne cilje,« je potezo komentiral šef italijanskega moštva Stefano Domenicali, ki je med drugim dodal, da letos veliko pričakuje od drugega dirkača Felipeja Masse. Slednji je izredno motiviran in si je kot cilj postavil osvojitve tako konstruktorskega kot individualnega naslova. Pri tem pa se bo moral seveda boriti z lastno nestanovitnostjo, s Sebastianom Vettelom in Red Bullom (še vedno nasprotnik številka ena za moštvo iz Ma-

Bodo s tem dirkalnikom osvojili oba naslova?

ANSA

ranella) ter seveda s Fernandom Alansom, ki je pri Ferrariju močnejša osebnost, tako glede na rezultate, kot tudi s »političnega« in sponzorskega vidika, ki je v moderni Formuli 1 večkrat pomembnejši od talenta. Nedvomna pozitivna plat, ki so jo pri Ferrariju želeli orisati na predstavitvi F138, pa je porast prodaje biserov italijanske avtomobilske industrije na tujih trgih, predvsem vzhodnih, ekonomski krizi navkljub. Prav zaradi tega je pred dnevi Ferrari prvič podpisal sponzorsko pogodbo z vodilnim kitajskim podjetjem Weichai Power. In res so v Maranellu bili prisotni predstavniki kitajske družbe, ki so se iz daljnega vzhoda pripeljali, da bi se z velikim nasmehom na obrazu slikali s Fernandom Alansom in Felipejem Masso ob strani. Ob prisotnosti glavnega izvršnega direktorja Fiata Sergia Marchionneja je Montezemolo med drugim dejal, da želi Ferrari kljub širitvi na tujih trgih ostati močno prisotna na teritoriju, saj ostaja še vedno avtomobilska industrija v velik pones celj Italiji. Upanje številnih delavcev Fiata, ki so trenutno v dopolnilni blagajni, je seveda, da je Sergio Marchionne istega mnenja kot Luca di Montezemolo, čeprav generalni direktor Fiata ni želel dajati nobenih izjav, kar gotovo ni najbolj spodbudno.

Albert Vancina

NOGOMET - Ključna tekma Triestine v Tržiču trajala le devet minut

Nogomet ni vaterpolo

Poplavljenno igrišče - Na tribunah dvakrat več gledalcev kot jih lahko sprejme - Spet najbrž 13.2.

Ufm - Triestina prek. po 9 min

Devet minut igre. Preveč! Včerašnja tekma elitne lige med UFM in Triestino, ki je v Tržiču privabila več kot 2000 navijačev, je trajala še predolgo, preden bi jo sodnik dokončno prekinil. Igrišče je bilo v takem stanju, da je bila odločitev sodnika Ceccona, da se dvoboj sploh začne, povsem neupravičena. Še sreča, da v tem kratkem obdobju ni prišlo do poškodb, saj so igralci v glavnem mislili le na to, kako ostati na nogah. Premraženi in do kosti mokri gledalci so sprejeli odločitev o prekinutvi skoraj z veseljem, saj je bilo tudi na odkriti tribuni stanje nevzdržno zaradi dežja in tudi burje, ki se je dvignila okrog 14.30. Res škoda, da je grdo vreme skvarilo nogometni praznik. Ko bodo tekmo nadoknadili (verjetno v sredo, 13. februarja) bo navijačev najbrž manj.

Da bo igranje Triestine v elitni ligi povzročalo določene preglavice zaradi številnih navijačev, ki bodo v gosteh spremljali tekme tržaške ekipe, je

bilo jasno že pred samim začetkom prvenstva. Morda so ravno včeraj v Tržiču težave v zvezi s preštevilnim občinstvom dosegle višek. Na stadionu, ki objektivno premore ne več kot 800 do 1000 navijačev, se jih je zbralo vsaj dvakrat toliko. Navijačem Triestine so dodelili malo tribuno, za nekaj več kot dvesto navijačev, v prodajo pa je šlo 900 vstopnic samo za tisti sektor. Prav zaradi tega se je na tribunah že več kot poldrugo uro pred začetkom tekme zbralo kar precejšnje število navijačev. In že takrat je bilo igrišče bolj podobno rižnemu polju. Tudi žagovina, ki so jo upravitelji igrišča posipali v najbolj »poplavljenih« delih, ni pomagala. Stadion v Tržiču bi lahko zamenjali za prizorišče filma Riso Amaro iz leta 1949 pod režijo Giuseppeja De Santisa, ki je imel v glavni vlogi nepozabno Silvano Mangano. Sodnik - zaradi pomembnosti tekme so delilca pravice poslali kar iz Bergama - je nekajkrat preizkusil, ali se žoga dovolj odbija. Zadnjič v spremstvu kapetanov. Kljub nemogočim razmeram je sodnik odločil, naj se tekma prične. Po devetih minutah pa se je tudi on moral sprijazniti z dejstvom, da nogomet ni vaterpolo... (I.F.)

Skupina navijačev Triestine se je pred tekmo »proslavila« tudi tako, da je na poti od železiške postaje razbila šipe avtobusa, s katerim so jih pripeljali do stadiona.

SKOKI - Zaradi sneženja in predvsem premočnega vetra so odpovedali tekmo smučarskih skakalcev na letalnici v Harrachovu. Po novem jo bodo izvedli danes ob 9. uri zjutraj, popoldne pa bo sledila še ena preizkušnja.

VATERPOLO - Moška A2-liga: Pallanuoto TS - Chiavari 3:4.

KOŠARKA - Ženskas A2-liga: Interclub Milje - San Salvatore 54:65

A-LIGA

Napoli na vrhu, Zeman domov

RIM - Petkov poraz proti Cagliariju je bil usoden za trenerja Rome Zdeneka Zemana, ki ga je uprava kluba včeraj zjutraj po pričakovanjih na vrat na nos odstavila, na njegovo mesto pa začasno postavila nepoznanega pomočnika, 59-letnega Aurelia Andreazzolija. Kmalu naj bi ga zamenjala bivši trener francoske reprezentance Laurent Blanc ali pa Marco Giampao. Pravi, da je Zeman med sejo upravnega odbora, ki je določil njegovo odstavitev, igral golf.

Medtem je Napoli sinoči z zmago proti Catanii na vrhu lestvice dohitel Juventus, ki igra danes (že ob 12.30) proti Genoi. Udinese bo v večerni tekmi gostoval pri Milanu.

Včeraj: Torino - Sampdoria 0:0, Napoli - Catania 2:0 (2:0). Strelca: Hamsik v 31. in Cannavaro v 44. min.

Vrstni red: Juventus in Napoli 46, Lazio 43, Inter 40, Milan 37, Fiorentina 36, Catania 35, Roma 34, Udinese 33, Parma 31, Chievo in Torino 28, Sampdoria 25, Cagliari 24, Atalanta 23, Bologna 22, Pescara 20, Genoa 18, Palermo 17, Siena 14.

Danes: ob 12.30 Chievo - Juventus, ob 15.00 Fiorentina - Parma, Genoa - Lazio, Palermo - Atalanta, Pescara - Bologna, Siena - Inter, ob 20.45 Milan - Udinese

ODBOJKA - Prvi krog v skupini za napredovanje deželne C-lige

Val Soča ob pravem času podredil favorizirani Vivil

Po dveh porazih v kvalifikacijah tokrat prepričljiv uspeh - Resno misli tudi Olympia

Val Soča Imsa - Vivilvolley 3:1 (20:25, 25:20, 25:23, 25:22)

Val Soča: Masi 19, Lavrenčič 20, Faganel 7, Vidotto 7, M. Juren 13, Černic 1, Magajne 5, Plesničar (libero 1), Stera, Loiacono, Nanut, E. Juren (libero 2).

Odbojkarji Vala/Soče so v uvodnem srečanju skupine za napredovanje poskrbeli za lepo presenečenje. Pred domačo publiko so premagali ekipo iz Ville Vicentine, ki šteje za enega glavnih favoritov letošnjega prvenstva. Tokrat ni prišlo do delitve točk, kot se je to dogodilo v kvalifikacijski fazi, kajti so si varovanci trenerja Makuca priigrali tri zelo pomembne točke. Tekma je bilo izredno napeta in obe ekipi sta v glavnem prikazali tehnično dovršeno igro. Gostje so blesteli predvsem v prvem delu srečanja, niso pa bili kos reakciji domačinov, ki se je pričela sredi tretjega niza, ko so že zaostajali za celih šest točk (7:13). Trener Makuc je takrat odreagirajl z zamenjavo, namesto nekoliko utrujenega Faganela je vstopil Magajne, ki je s svojim nastopom povsem upravičil trenerjevo zaupanje.

V uvodnem nizu so bili gostje stalno v vodstvu, domačini so se jim približali pri stanju 16:17 nakar so nadaljevali z medlo igro tako in napadu kot na servisu. Še najslabše se je odrezal bloker Masi, ki pa je kasneje postal pravi protagonist srečanja. Gostje so z urejeno obrambo in učinkovitim napadom brez težav osvojili niz. Gostje so v enakem slogu začeli tudi drugi niz, ko so domači odbojkarji uredili blok in postali učinkovitejši na krilnih napadalnih pozicijah. Domačini so prvič prevzeli vodstvo pri 13. točki in ga počasi še stopnjevali tudi ob pomoči manj zbranih gostov. V tretjem nizu je prišel na svoj račun tudi korektor Lavrenčič in celotna ekipa je pridobila na samozavesti in tako vzdržala reakcijo gostov pri stanju 23:23. V četrtem nizu je gostujoči trener poskušal zasukati srečanje z zamenjavo podajalca, kar pa ni zado-stovalo, da bi ukrotil razigranega Masija, ki se je izkazal v nekaterih neobičajnih napadalnih potezih. Vsekakor celotna ekipa zasluži pohvalo, četudi njena igra ni bila skozi celotno srečanje na ravni, ki je potrebna za doseg maksimalnega cilja. (Pr)

Olympia - Casarsa 3:1 (25:20, 17:25, 25:21, 25:18)

Olympia: Komjanc 21, Terpin 17, Princi 3, Cobello 3, Vogrič 4, Pavlovič 8, Vizin 8, D. Hlede 2, Š. Čavdek (libero), Corsi, A. Čavdek. Trener Markič.

Mlada ekipa Olympie je že na začetku dokazala, da tudi v tej fazi ne misli odigrati podrejene vloge. V prvih dveh setih naši fantje resnici na ljubo niso igrali najboljšo, nikakor se niso sprostili in čeprav je Casarsa veliko grešila, je niso znali podrediti, tako da sta si ekipi razdelili vsaka po en set. Povsem drugačen obraz so Goričani pokazali v nadaljevanju tekme, ko so prikazali res zrelo in učinkovito odbojko ter popolnoma nadigrali Casarsa. Boljši so bili domala v vseh elementih igre in prav v vseh so tudi igrali dobro, posebno pohvalo pa za svoj letos najboljši nastop zasluži korektor Matija Komjanc.

ŽENSKA D-LIGA

Za obstanek Govolley odlično reagiral

Fincantieri - Govolley 1:3 (25:19, 28:30, 21:25, 21:25)

Govolley: Bressan 16, Černic 19, Mania' 12, Princi 17, Valentinsig 1, Zavadlav 4, Panozzo 1, Humar (libero). Trener Vogrič.

Združena ekipa je do zmage prišla težje od pričakovanj, pa vendar. Mlade igralkke Fincantierija so v prvem setu presenetile Goričanke z zelo dobro obrambo. Kljub velikemu številu napadov so naše tolkačice dosegle le pet točk, sprejem je bil slab, vrstile so se napake. Večji del drugega seta ni bil prav nič boljši in Fincantieri se je pri vodstvu 24:17 znašel na pragu vodstav z 2:0. tedaj so igralkke Govolleyja končno ustrezno reagirale in s s Silvano Princini na servisu dosegel sedem zaporednih točk in izenačile, nato pa po dveh set žogah zmagale šele z neverjetnim izidom 30:28. Ta uspeh je bil odločilen, saj se Fincantieri od poraza ni opomogel. Čeprav naše igralkke niso igrale najboljšo, njihova zmaga odtlej ni bila več pod vprašajem.

Fontanafredda - Zalet D 3:0 (25:14, 25:16, 25:17)

Zalet: Preprost 2, Cabrelli 2, Rudes 10, Zavadall 2, Klobas 2, Škrl 4, Cassanelli 2, Bembi (libero 1), Paoli (libero 2), Ghezzi. Trener Maver

Združena ekipa se je že v prvem krogu spopadla z ekipo, o kateri so v taboru naše ekipe podali oceno, da bi se bila v kvalifikacijah borila za vrh, če bi nastopila v skupini, v kateri je igral tudi Zalet. Solidne gostilnice so pokazale dobro igro, zelo dober servis, v svojih vrstah pa so imele tudi zelo dobro krilno napadalko.

Zalet D, ki je nastopil okrnjen in začel z dvema podajalkama (Preprost in Cabrelli), je bil v prvem delu vseh treh setov enakovreden nasprotnik (v tretjem je celo vodil s 6:0), vendar je nato vidno popustil, zlasti v sprejemu, in se ni mogel več pobrati.

MOŠKA B2-LIGA - Danes v Repnu ob 18.00

Sloga Tabor: čim dlje v vrhu!

Za odbojkarje Sloge Tabor Televita se danes pričinja povratni del B2-lige, za katerega upajo, da bo vsaj toliko uspešen kot prvi ali pa celo še boljši. Osnova je zdajšnje peto mesto, od Cordenonsa jih ločita le dve točki, vodilni Prata, Trebaseleghe in Montebelluna pa imajo že lepo prednost. Velja spomniti, da prvi po rednem delu neposredno napreduje v B1-ligo, drugo in tretje uvrščeni pa se uvrstita v play-off. Ta cilj se zdi zdaj za Slogo Tabor, objektivno gledano, težko dosegli. Treba pa je reči, da se bodo z vsemi ekipami, ki so pred njo, razen z Montebelluno, pomerili na domačih tleh. Prvi neposredni dvoboj bo 3. marca v Repnu proti Cordenonsu. Dotlej je naloga slogašev ta, da čim bolj obdržijo stik z vrhom, česar ne gre izključiti, saj naslednji nasprotniki niso nepremagljivi. Najboljši med njimi je na papirju prav današnji gost Castelfranco. Na lestvici ima šest točk manj od Sloge Tabor, a je dosegel le eno zmago manj. V taboru našega društva ocenjujejo, da je bila zmaga

prvega kroga na njegovem igrišču pomemben dosežek. V ekipi iz Veneta je kar nekaj nekdanjih mladincev pro-padlega Sisleyja, imajo pa še nekaj dobrih igralcev. Glede na to, da je Sloga Tabor doma že prepustila dve točki Argentariu in Volley Trevisu, tokratnega nasprotnika res ne sme podcenjevati. Tako razmišlja tudi trener slogašev Lucio Battisti, ki je zelo zadovoljen s prvim delom prvenstva in upa, da se bodo njegovi igralci čim dlje obdržali v vrhu lestvice tudi odslej, pri tem pa upa, da bodo nekoliko uspešnejši pri igranju tie-breaka, saj so v dosedanjih treh skrajšanih petih nizih vsakič potegnili krajši konec. Med tednom sta zaradi boleznij manj trenirala podajalec Filip Hlede in libero Nicholas Privileggi. Prvi je že okrevaj. Začetek tekme ob 18.00.

Baliranje: Poraz Gaje
B-LIGA: Gaja - Villaraspa 8:12

primorski_sport
facebook

NAŠ POGOVOR - Vrtar Vesne Edvin Carli

Pri Krasu več napak

Med ekipami, ki je v svoje vrste privabila veliko število slovenskih nogometašev in mladim še posebej zaupa je kriška Vesna. Kaže, da je po dveh spodrslih zdaj spet prevzela pravi ritem, saj je v treh krogih zbrala dve zmagi in enkrat izenačila.

Vrtar Vesne Edvin Carli, prejemnik nagrade Naši oskarji, doživljate torej pri Vesni pozitiven trenutek?

No, recimo da so za našo ekipo značilna nihanja. Naša igra je letos odvisna od trenutnega razpoloženja: lahko premagamo višjepostavljene ekipe, lahko pa tudi izgubimo dve tekmi zapored proti zadnjeuvrščeni ekipam. Škoda, vendar tako pač je. Imamo, kar si zaslužimo. Sma mlada ekipa, že nekaj tekem sem z 28 leti najstarejši na igrišču.

Mlada ekipa pa ima druge prednosti, hitrost na primer.

Seveda. Imamo tudi mlade igralce, ki so nadpovprečno nadarjeni za to ligo, so pa tudi taki, ki izgubijo glavo in jih sodniki morajo izključiti po nepotrebnem ... Vse to pa smo že v začetku prvenstva vzeli v poštev.

Vesna vidno zaupa mlajšim igralcem. Zakaj je v drugih klubih tega manj?

Vključevanje mladih ni enostavno. Mladim moraš zaupati, z njimi tudi tvegaš, vselej pa moraš tudi vedeti, da na prvih tekmah ne bodo odigrali sijajno. Vidim pa, da se je zaupanje vanje izplačalo, saj igrajo zdaj že kot standardni igralci. Iz nedelje v nedeljo dokazujejo, da so si mesto zaslužili in da torej ne igrajo izključno zato, ker so mladi. Napredek je viden.

Med mlajšimi igralci je tvoj soigralec Albert Kerpan tudi prejel nagrado za najboljšega mladega nogometaša.

Tudi on je veliko napredoval in zdaj igra celo kot vezist, kar je odgovorna naloga in je navadno ne zaupajo mlademu nogometašu. Glede na to, da tam igra, kaže, da si je to mesto zaslužil.

Kaj pa s svojo predstavo: si zadovoljen?

Sem, vztrajam in igram brez nihanj.

Kako pa usklajuješ študij v 4. letniku ljubljanske medicinske fakultete in igranje nogometa?

Ob torkih opravi fizični trening v Ljubljani, ob

Edvin Carli

KROMA

sredah in petkih pa se vracam v Križ.

Kam cilja Vesna v prvenstvu?

Skrita želja je play-off, vendar naprej moramo doseči obstanek.

V prvenstvu igra tudi Juventus. V kakšnem odnosu ste z goriškimi nogometaši?

Poznam le Sašo Guliča. Na igrišču med derbijem prevladuje športni duh, smo pa »športni sovražniki«, kar je dobro, dokler je v okviru športa.

Spremljaš tudi druge ekipe?

V promocijski ligi spremljam predvsem Trieste Calcio, kjer igra prijatelj Martin Cheber. Upam, da se bo vrnil v Križ. Spremljam tudi Primorje, ker sem tam začel svojo nogometno pot, ali pa ekipe, kjer igrajo prijatelji. Z njimi se po tekmah vedno slišimo.

Kot 18-letnik si se že prizkusil v D-ligi pri Monfalconeju. Kako zdaj spremljaš nastope Krasa?

Pred dvema sezonama sem pričakoval, da bo iz-

Domači šport

DANES

ODBOJKA

DRŽAVNA B2-LIGA - 18.00 v Repnu: Sloga Tabor Televita - Castelfranco

ŽENSKA C-LIGA - 18.00 v Azzanu Decimu: Azzano Decimo - Zalet C

UNDER 18 ŽENSKO - 11.00 v Trstu, Mompurgo: Coselli - Zalet Dvigala Barich

NOGOMET

D-LIGA - 5.00 v Bellunu: Belluno - Kras Repen

PROMOCIJSKA LIGA - 15.00 v Žavljah: Zauale Rabuiese - Juventusina; 15.00 v Križu: Vesna - OL3

1. AMATERSKA LIGA - 15.00 v Pierisu. Pieris - Sovodnje

2. AMATERSKA LIGA - 15.00 v Dolini: Breg - S.Andrea S.Vito; 15.0 v Vilešu: Villesse - Zarja; 15.00 v Turjaku: Turriaco - Primorje

3. AMATERSKA LIGA - 15.00 na Padričah: Gaja - Chiarbola; 15.00 v Strassoldu: Strassoldo - Mladost

NARAŠČAJNIKI - 10.30 v Doberdobu: Sovodnje - Juventusina; 10.30 v Dolini: Kras - S.Andrea S. Vito

NAJMLAJŠI - 10.30 v Podgori: Juventusina - Sovodnje; 10.30 na Proseku: Kras - Muggia

KOŠARKA

UNDER 17 DRŽAVNI - 11.30 v Trstu, Istrska ulica: Salesiani Don Bosco - Jadran ZKB

ALPSKO SMUČANJE

PRIMORSKI POKAL POKAL BARICH - 9.30 na Zoncolanu: organizira ŠD Mladina

JUTRI

Ponedeljek, 4. februarja 2013

ODBOJKA

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 21.00 v Trstu, Monte Cengio: CUS Trieste - Zalet rumene

UNDER 18 ŽENSKO - 19.00 v Trstu, Ul. Petrarco:Altura - Zalet oranžne

KOŠARKA

UNDER 19 ELITNI - 20.30 pri Briščikih: Jadran ZKB - Falconstar

UNDER 19 DEŽELNI - 19.30 v Gorici, Kulturni dom: Dom - Farnacia Guardiella

Obvestila

TPK SIRENA sporoča, da bo v petek, 15. februarja 2013 na sedežu Pomorskega

kluba - Miramarski drevored 32, 37. Redni občni zbor ob 20.00 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju.

padel, letos pa sem upal, da bo bolje. Zdi se mi, da so letos ponovili serijo napak iz prejšnjih let.

Na katere napake misliš?

Že izbira trenerja: Alejnikov je dober trener, vendar za tako ligo potrebuje ekipa poznavalca lige. Klub bi obenem lahko skušal ohraniti dobre odnose z nogometaši iz naše okolice, kot je Tomizza na primer. V ekipo bi lahko vključili ravno njih, nekatere slovenske nogometaše ali druge igralce iz okolice, medtem ko so letos pri Krasu iskali igralce celo na Siciliji. To je škoda. Igralec iz oddaljenega kraja najbrž igra izključno za denar ... Drugače je z domačimi nogometaši, ki bi najbrž igrali za kaj več, tudi za publiko. Tudi spremijanje igralskega kadra med sezono ni priporočljivo, saj se tako prav gotovo ne ustvari moštveni duh.

Je letošnja D-liga zahtevnejša kot pred dvema sezonama?

Tega ne bi vedel.

Ali misliš, da bi bil obstanek dosegljiv, če bi igrali slovenski nogometaši?

To je nemogoče napovedati, vendar mislim, da bi z njimi prav gotovo privabili več publike. Oni bi igrali tudi »za majico«.

Kaj torej potrebuje Kras?

Nekaj zmag, da bi se samozavest dvignila. Ko se znajdeš v takih slabih vodah, se težko izvlečeš. Ko gre slabo, gre potem še slabše, vzdušje je slabo in se trenira slabo.

Veronika Sossa

Športel z odbojkarji Olympie

V ospredju jutrišnjega Športela (18.00 TV Koper Capodistria) bodo odbojkarji Olympie, presenečenje letošnje moške C-lige, saj so si z zelo mlado ekipo priborili nastop v skupini za napredovanje. O tem uspehu bodo spregovorili športni direktor Andrej Vogrič, trener članske ekipe Ivan Markič in mladi obojetni odbojkar Jernej Terpin. Posneli so tudi reportažo o včerajšnji tekmi. Posnetke bodo predvajali tudi s tekme košarkarjev Brega, nogometašev Juventusine in odbojkarjev Sloge Tabor. Pripravili so tudi prispevek o podlitvi Naših oskarjev.

KOŠARKA - Proti Coneglianu »korak nazaj« za združeno ekipo

Prvi domači poraz Jadrana Franco

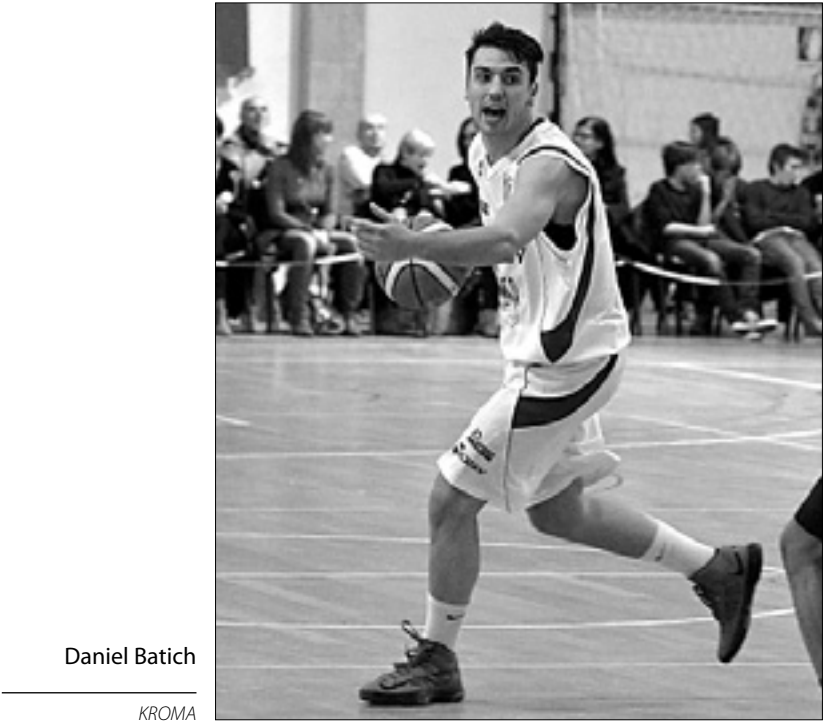
Jadran Franco – Conegliano 53:60 (18:18, 32:29, 39:33)

Jadran: D. Batich 18 (2:2, 2:6, 4:7), Ban 8 (1:1, 2:9, 1:4), Slavec (-, -, 1:3), Marusič 4 (-, 2:2, 0:1), De Petris (0:4, 0:2, 0:1), Franco 6 (-, -, 2:6), Spigaglia 3 (1:2, 1:3, -), Malalan 11 (-, 4:7, 1:1), M. Batich (0:2, -, -), n.v. Ber-netič. Trener: Mura. Izgubljene žoge: 16, pridobljene žoge 15; skoki 38 (v napadu 10, v obrambi 28).

Napoved, da igra Conegliano »sto na uro«, se je na Opčinah uresničila. Gostje so z borbeno in bolj agresivno igro ter z večjo intenzivnostjo upravičeno odnesli obe točki, medtem ko je Jadran Franco zapustil igrišče s sklonjeno glavo. Jadranovci so včeraj doživeli prvi letošnji domači poraz, ki je bil hkrati tudi prvi zaporedni poraz (prejšnji teden so izgubili v Pordenonu). »V napadu smo povsem odpovedali. Prvič v tej sezoni lahko rečem, da smo storili korak nazaj,« je bil po tekmi razočaran trener Mura.

Jadran je sicer kontrolirano igral vse do 35. minute, dokler je, razen krajših izjem, stalno vodil. V prvi četrtini je s tremi trojkami povedel na 14:8, po nekaj izgubljenih žogah pa je Conegliano z delnim izidom 0:7 povedel na plus ena (17:18). V drugi četrtini so Batich (v prvem delu je dosegel 15 od končnih 18 točk) in ostali spet prevzeli vodstvo in ga zadržali do odmora. V tretji četrtini je napad zastal obema ekipama, kar kaže tudi delni izid 7:4. Jadran je sicer z dvehma košema Malalana povedel z 39:33, imel tudi priložnost za višje vodstvo, vendar je De Petris zgrešil štiri proste mete. Conegliano prav tako ni zadeval, celih osem minut ni dosegel koša z igre. S pressingom po celem igrišču je v zadnji četrtini dobil to, kar je iskal: motorja ekipe Mattiello in Cinganotto, ki sta prej igrala z zavoro, sta v zadnjih petih minutah dosegla odločilne trojke. Z delnim izidom 0:13 je Conegliano povedel minuto pred koncem s 44:50, medtem ko je Jadran, ki ga je zaletavost gostov povsem posrkala, zaman iskal koš. V zadnji minuti je Conegliano vodstvo še povečal z uspešnimi 9 prostimi meti Matiella.

Tekmo so vsekakor nekoliko začinile tudi sodniške odločitve, podatek o 11 prostih metih Jadrana in 24 Conegliana pa je tudi prikaz tokrat premalo agresivne igre jadrancov v napadu. (V.S.)

Daniel Batich

KROMA

BOR RADENSKA - Premagali ekipo J. Budina Presenečenje v Tržiču, Zivic že dodana vrednost

Falconstar – Bor Radenska 74:78 (24:20, 41:47, 55:62)

Bor: Bole 8 (2:3, 3:5, 0:3), Madonia 3 (-, 0:1, 1:2), Favretto (-, 0:2, -), Crevatin 12 (1:3, 1:2, 3:8), Meden 18 (2:2, 5:8, 2:5), Contento, Babich 5 (1:2, 2:2, 0:3), Zivic 22 (4:6, 3:9, 4:7), Fumarola 10 (4:5, 3:5, 0:2), n.v. Gersevich, Devčić, Pertot. Trener: Popović. PON: Meden (v 39. min).

Bor Radenska je na gostovanju v Tržiču presenetil, saj je suvereno premagal enega izmed zdaj glavnih favoritov za napredovanje. Odločilna za zmago sta bili skupinska igra in pa »sveža« vključitev v ekipo nekdanjega prvoligaša Diega Zivica (z Borom je treniral že nekaj časa, registrirali pa so ga zadnji dan prestopnega roka), ki je bil za nasprotnike pravi trn v peti in je pokazal že odlično fomro. Zivic je bil namreč vselej zelo nevaren pod košem, s tem pa je ustvarjal prostor zunanjim igralcem, ki so tako lahko nemoteno zadevali.

Bor je vodstvo prevzel v drugi četrtini, potem ko je bila prvih deset minut igra zelo izenačena. Vajeti igre je v svojih rokah obdržal vse do konca: Falconstar se je sicer nekajkrat približal na točko, vendar je Bor vsakič vzpostavil nekaj točk prednosti. Med gostitelji je zaigral tudi Jan Budin, ki je dosegel 5 točk.

NOGOMET - 1. amaterska liga

Primorec klonil pred vodilnim San Giovannijem

San Giovanni - Primorec 2:1 (1:0)

Strelec za Primorec: Ronci v 75. min.
Primorec: Barbato, Castrillon (od 55. Sau), Capai, Meola, Liculli, Di Gregorio, Falanga (od 46. Zugaran), Debernardi, Ronci, Menichini, Ruzzier (Giannella od 65.)

Trebenskemu moštvu ni uspelo ustaviti vodilnih nasprotnikov. Svetoivansko igrišče je bilo razmočeno (posebno v drugem delu), pihala je tudi burja, vendar to ni predstavljalo prevelike ovire za igralce obeh moštev. Gostitelji so bili v prvem polčasu boljši, vendar ne izrazito, do gola pa so prišli po majhni nepazljivosti obrambe gostov.

Primorec je potek tekme precej opogumil, žal pa je San Giovanni podvojil takoj na začetku drugega polčasa, kar je nekoliko ohromilo goste. Kljub temu so igralci Primorca reagirali in si priigrali kar nekaj priložnosti, zmanjšali zaostanek z Roncijem, ls kančkom več sreče pa bi lahko celo izenačili. S svojim nastopom pravzaprav niso bili nezadovoljni, rezultat pa žal ni ugoden.

BREG

V Gorici zelo slab met iz igre

Goriziana - Breg 75:60 (16:12, 32:31, 54:47)

Breg: Schillani 8 (-, 4:8, 0:3), Zobec 0 (-, 0:1, -), Sternad, Gelleni 0, Semec 2 (-, 1:4, -), Mattiasich 0, Cigliani 19 (1:2, 9:14, 0:3), Nadlišek, Kos 23 (5:6, 3:9, 4:8), Gori 5 (-, 1:8, 1:4), A. Grimaldi 3 (1:6, 1:8, -).

Breg je doživel poraz na gostovanju v Gorici. Goriziana je precej boljša kot kaže njen položaj na lestvici, Breg pa je nastopil zelo okrnjen, brez treh kalibrov kot so M. Grimaldi, Robba in Ferfaglia. Vse svoje karte je stavil sinoči na obrambo, ki je bila kolikor toliko učinkovita, žal pa je popolnoma odpovedal napad (19:51 za dve točki, 5:19 za tri točke), na drugi strani pa sta bila za gostitelje zelo razporežena slovenska košarkarja Del Pin in Marcetič, ki sta bila že lani med najzaslužnejšimi za napredovanje Ardite v višjo ligo.

Boljše je tekmo začela Goriziana, vendar je Breg pravočasno reagiral in dve sekundi pred koncem prvega polčasa prvič (in edinikat) povedel z 31:29, ob zvoku sirene pred odmorom pa je Goriziana zadela trojko. Gostitelji so Dolinčanom pobegnili že na začetku drugega dela in si priborili odločilno prednost, pri čemer so jim z nekaj izgubljenimi žogami v napadu pomagali tudi gostje. Končni izid predstavlja tudi najvišjo prednost Goriziane, Breg pa je tekmo končal z mnogimi mladinci na igrišču. Zelo dobro je kljub bolečinam v vratu igral Kos, Schillani pa je sam (in brez menjav) dobro vodil moštvo.

Ostala izida: San Daniele - Tarcento 85:82, Venezia Giulia - UBC 75:79

KOŠARKA

Slaba igra Kontovela v Foljanu

Geoclima Fogliano - Kontovel 71:47 (20:12, 34:26, 51:40)

Kontovel: Paoletič 7 (-, 2:12, 1:4), Daneu 5 (2:2, 0:1, 1:2), Bufon, Starc 4 (0:2, 2:6, 0:3), Šušteršič 13 (3:4, 2:9, 2:6), D. Zaccaria 10 (0:2, 5:12, -), Regent (-, 0:2, -), Hrovatin 8 (2:2, 3:8, -), Gregori (-, 0:1, -), trener Gerjevič. PON: Starc (39).

Po eni slabših predstav v tem prvenstvu so Kontovelci zasluženo izgubili proti solidni peterki iz Foljana. Res je, da so naši košarkarji nastopili precej okrnjeni in s samo devetimi igralci, vseeno pa je bilo od njih več pričakovati.

Gostitelji so začeli silovito in si sredi prve četrtine z delnim izidom 10:1 priigrali prednost osmih točk, ki so jo nato zlahka obdržali do konca tretje četrtine. V zadnjem delu je domače moštvo še poostrilo tempo igre in z agresivno obrambo povsem nadigralo Kontovelce, ki so dosegli samo sedem točk, izgubili veliko število žog (na koncu 26), tako da je bil visok poraz neizbežen. (lako)

PROMOCIJSKA LIGA

Dom in Sokol, vonj po vrhu

Dinamo – Dom Mark 52:62 (13:20, 26:36, 35:51)

Dom: Voncina, Fabrissin, Terčič, Zavadlav M. 5, Cej 5, Zagorc 19, Susič 14, Collenzini 2, Graziani 2, Kos 9, Zavadlav G. 6, Sanzin. PON: Nihče. 3T: Zagorc 4 in Zavadlav M. 1. Trenerja: Jan Zavrtnik in Eriberto Dellisanti.

Domovci so dosegli peto zaporedno zmago in se tako povzpeli na sam vrh lestvice goriške skupine promocijske lige, kjer si prvo mesto delijo z ekipo GO4Basket. Za športno združenje Dom gre namreč za pomemben uspeh, saj v zgodovini kluba nihče ne pomni, da bi Dom bil istočasno prvi na lestvici v vseh prvenstvih v katerih nastopa (promocijska liga ter deželni prvenstvi U17 in U19). Kljub temu, da so rdeči nastopili v okrnjeni postavi (odsoten je bil Abrami), so se prav vsi izkazali proti nevarnemu tekmeцу, ki je v lanski sezoni vedno premagal varovance trenerske dvojice Zavrtnik-Dellisanti. Cej in soi-gralci so tokrat takoj povedli in prednost večali do konca tretje četrtine. Nato se jim je zataknilo, tako da je Dinamo nadoknadil zaostanek in se približal na golih sedem točk zaostanka. Gostje pa so naposled le obdržali mirno kri in zanesljivo zmagali. Rdeči so do nove zmage prišli predvsem s skupinsko igro, med posamezniki pa bi omenili Zagorca in Susiča, ki je s svojimi 211cm kraljeval pod obema košema. (av)

Sokol - Intermuggia 79:68 (15:23, 26:33, 50:59)

Sokol: Visciano 14, Budin 5, Umek 9, Sossi 6, Vitez 9, Hmeljak 7, Krizman 7, Jevnikar 3, Guštin, Ušaj 2, Peric, Hrovatin 17, trener Lazarevski.

Tri točke: Hrovatin 2, Sossi 2, Hmeljak 1; SON: 23; PON: Visciano (39).

»Prvega neposrednega nasprotnika za prvo mesto, Intermuggio, smo premagali, že v prihodnjem krogu nas čaka drugi derbi v gosteh proti Virtusu. Če bomo spet uspešni, potem smo gotovo favoriti za vrh lestvice,« je po petkovi težki zmagi dejal Sokolov trener Lazarevski.

Kljub zanesljivi končni razliki 11 točk je bil namreč uspeh naše ekipe zares težaven. Razporeženi gostje, drugi na lestvici, so začeli odločno in predvsem uspešno v napadu ter tako nadaljevali vse do tretje četrtine. Sokolu pa met ni šel od rok. In sama sreča, da je Visciano gospodaril pod košema. Njemu se je v drugi četrtini pridružil še Andrea Hrovatin (na koncu 17 točk), za vse ostale pa je bil nasprotnikov koš kot začaran. Gostitelji so se prebudili le v zadnji četrtini, ko so z delno razliko 29:9 strli odpor vse bolj živčnih gostov (dve tehnični in ena nešportna napaka) in zaslužno zmagali. V tem delu sta bili odločilni tudi dve trojki Nika Sossija, sicer pa je vsa ekipa uspešno igrala tudi v napadu. (lako)

ALPSKO SMUČANJE - Ostržek

Osem najmlajših na državni finale

Osem babyjev in miškov Brdine, Devina in Mladine si je včeraj priborilo pravico za nastop na državni fazi trofeje Ostržek na smučeh (Pinocchio sugli sci). Na deželnih kvalifikacijah na Piancavallu so si mesto priborili Petra Kalc (Brdina, 4. baby2), Francesco Lopreiato (2. baby1), Maks Škerk (7. baby 1), Caterina Sinigoi (1. baby 2), Petra Udovič (2. miške2) in Sara Craievich (Devin, 4. miški2) ter Nikola Kerpan (7. baby2) in Mattia Del Latte (Mladina, 7. miški2)), ki so se uvrstili med najboljših sedem smučarjev oziroma najboljših pet smučark v vsaki kategoriji. Veseslalomska preizkušnja je stekla v zahtevnih pogojih, saj je teknovanje potekalo pod dežjem in snegom. Vstopnico na državni finale bodo danes lovili še dečki, dedkice, naraščajniki in naraščajnice.

Organizacija ŠD Mladina brežhibna

ŠD Mladina je na Zoncolanu brežhibno in zgledno organizirala uradno vesleslalomsko tekmo FISU za mladince, člane in veterane za Pokal ZKB. »Vse je steklo brez zastojev, čeprav je med tekmovanjem stalno snežilo. Dobro smo sodelovali tudi z upravitelji prog, ki so odlično speljali progo in postavitev,« je bil po napornem dnevu zadovoljen direktor tekme Ennio Bogatez, ki se je veselil tudi pohval tekmovalcev. Med približno 120 tekmovalci 25 deželnih klubov sta absolutne čase dosegla Karen Kravos (XXX ott., 53,22) in Andrea Vidossi (Feletto, 49,09).

Danes na Zoncolanu za Pokal Barich

Na drugi tekmi Primorskega smučarskega pokala za Pokal Barich, ki jo bo danes organizirala ŠD Mladina, je prijavljenih 210 tekmovalcev 13 klubov. Predvideni start bo ob 9.30. Organizatorji so sporočili, da bo start najmlajših nekoliko nižje.

Po prehodu sobotne fronte bo v našo deželo v visokih legah začel s severa pritekati bolj suh zrak. Jutri bo bolj vlažno, v torek pa bodo spet začeli pritekati zahodni tokovi.

Nad severnim Jadranom se pogloblja ciklon s hladno fronto, ki bo popoldne dosegla naše kraje. Za njo bo s severovzhodnimi vetrovi dotekal k nam precej hladnejši in vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 7.24 in zahaja ob 17.14
Dolžina dneva 9.50

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 0.31 in zahaja ob 10.38

PLIMOVANJE
Danes: ob 3.01 najvišje 33 cm, ob 11.32 najnižje -29 cm, ob 20.30 najvišje 5 cm, ob 21.36 najnižje 5 cm.
Jutri: ob 4.33 najvišje 30 cm, ob 12.52 najnižje -40 cm, ob 20.20 najvišje 16 cm.

BIOPROGNOZA
Vremenski vpliv bo močno obremenjen. V noči na nedeljo bo obremenitev nekoliko popustila. Priporočamo večjo previdnost.

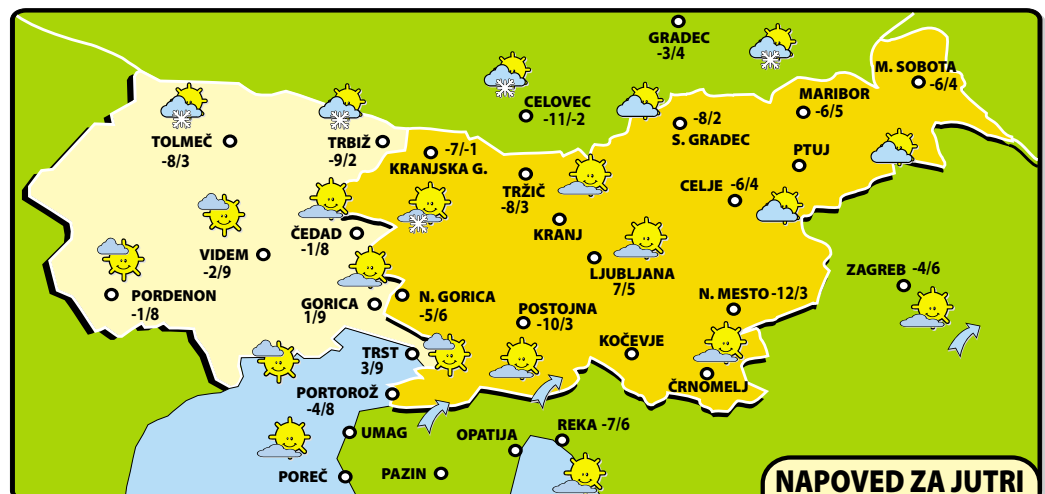
MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 10 stopinj C.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)	
Kanin - Na Zlebeh ...	200
Vogel ...	135
Kranjska Gora ...	80
Krvavec ...	110
Cerkno ...	80
Rogla ...	95
Mariborsko Pohorje ...	60
Cvetta ...	180
Piancavallo ...	120
Forni di Sopra ...	100
Zoncolan ...	90
Trbiž ...	150
Osojščica ...	90
Mokrine ...	150
Podkloster ...	70
Bad Kleinkirchheim ...	50

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Zgodaj zjutraj bo po nižinah in ob obali še vedno rahlo oblačno z zmerno burjo; čez dan bo povsod lepo in jasno oz. z možnostjo rahle kratkotrajne oblačnosti, veter bo oslabil.

Po nižinah in ob obali bo delno oblačno do spremenljivo; v gorah bo večinoma spremenljivo, v alpskem pasu bo bolj oblačno z možnostjo snežnega pršenja ali rahlega sneženja zlasti na meji z Avstrijo in vse do dolin.

VOLGOGRAD - Bitka prinesla preobrat v 2. svetovni vojni

Obeležili 70. obletnico zmage v bitki za Stalingrad

Predsednik Putin je pripravil tudi sprejem za veteranke in veteranke bitke pri Stalingradu

ANSA

VOLGOGRAD - V Rusiji so včeraj obeležili 70. obletnico sovjetske zmage v bitki za Stalingrad, največjega poraza nacistične Nemčije, ki je prinesel preobrat v drugi svetovni vojni. Volgograd je ob tej priložnosti za en dan znova postal Stalingrad, slovesnosti v mestu pa se je včeraj udeležil tudi ruski predsednik Vladimir Putin.

Bitka za Stalingrad je trajala 200 dni, od 17. julija 1942 do 2. februarja 1943. Nemške enote pod vodstvom generala Friedricha Paulusa so 2. februarja pred 70 leti kapitulirale, ko so jih odločili vojaki Rdeče armade. Dolgotrajne bitke za mesto ob Volgi, pomembno tranzitno središče na poti na Kavkaz ter tamkajšnje bogate zaloge nafte in zemeljskega plina, je bilo tako konec.

To je bila prva množična predaja nemške vojske od začetka druge svetovne vojne in je spremenila tok vojne. Prinesla je pomemben preobrat za sovjetske sile, tako strateško kot psihološko, saj so bile v začetku vojne zaradi niza porazov demoralizirane. Bitka za Stalingrad je bila tudi ena najbolj krvavih bitk v zgodovini. V njej je po ocenah na obeh straneh umrlo med 1,7 in dva milijona ljudi.

Rusi so se ključnega dogodka pred 70 leti spomnili z dogodki po vsej državi, med drugim v Moskvi, še posebej slovesno pa je bilo v Volgogradu, kot se danes imenuje nekdanji Stalingrad. Milijonsko mesto so že pred slovesnostjo okrasili s številnimi zastavami in rdeče-rumenimi plakati v čast zmagovalcev zgodovinske bitke, ob obletnici pa pripravili tudi njeno uprizoritev.

Včeraj je bila v mestu tudi vojaška parada, na kateri je v uniformah Rdeče armade sodelovalo več kot 650 vojakov, udeležil pa se je tudi ruski predsednik Vladimir Putin. Danes pa v Volgogradu načrtujejo skupen nastop nemškega in ruskega orkestra, ki bosta izvedla Beethovnov deveto simfonijo, Odo radosti, in posebej za ta namen spisano rusko skladbo v spomin na žrtve.

TEHNOLOGIJA - Apple nazaduje, prodaja ostalih narašča

Prodaja tablic v zadnjem lanskem četrletju preseгла vse napovedi

WASHINGTON - Globalna prodaja tablic je v zadnjem lanskem četrletju preseгла celo najbolj optimistične napovedi, kažejo prve ocene mednarodne analitske družbe IDC. Po svetu je bilo tako prodanih 52,5 milijona tablic, kar je kar 74,3% več kot v lanskem tretjem trimesečju in 75,3% več kot v enakem obdobju predlani.

Apple z 22,9 milijona prodanih ipadov ostaja najpomembnejši tržni igralec, a se je njegov tržni delež kljub 48-odstotni medletni rasti prodaje že drugo četrletje zapored znižal. Prodaja ostalih naprav je namreč bolj skokovita. Samsung je tako v zadnjem lanskem četrletju prodal 7,9 milijona tablic znamke Galaxy, kar je 263 odstotkov več kot v enakem obdobju 2011 in zadošča za 15,1-odstotni tržni delež. Tretji na lestvici je bil Amazon, ki je prodal nekaj manj kot šest milijonov kindlov, kar je bilo 26,8 odstotka več kot v četrtem trimesečju 2011 in dovolj za 11,5-odstotni tržni delež. Na četrto mesto se je uvrstil tajvanski Asus, ki je prodal 3,1 milijona tablic, kar je neverjetnih 400 odstotkov več kot leto pred tem in predstavlja 5,8-odstotni tržni delež.

Prodaja tablic presega vse napovedi

ANSA

Time Magazine: Zelena luč Izraelu za napade na Sirijo

TEL AVIV - Po pisanju časnika Time Magazine so ZDA Izraelu dale zeleno luč za nove zračne napade na Sirijo. Časnik se pri tem sklicuje na neimenovana zahodna obveščevalca. Kot še piše časnik, naj bi bile na podobno operacijo v Siriji pripravljene tudi ZDA. In to v primeru, če bodo nasprotniki sirskega predsednika Bašarja al Asada poskušali pridobiti nadzor nad orožjem za množično uničevanje. Sirija je ta teden sporočila, da naj bi Izrael v noči na sredo izvedel zračni napad na sirske ozemlje. Podrobnosti napada so še vedno zavite v temo. Sirija in Iran sta Izrael obtožila, da je napadel vojaški raziskovalni center v bližini sirske prestolnice Damask, in zagrozila s povračilnimi ukrepi. Napad naj bi zahteval dve smrtni žrtvi in pet ranjenih. Zahodni varnostni krogi na drugi strani zatrjujejo, da je bil napad namenjen konvoju s protiraketno obrambo, ki je bil namenjen Hezbolahu na jugu Libanona. Uradni Jeruzalem se na dogodek še ni odzval.

V Italiji ujeli enega od najnevarnejših kriminalcev

RIM - Po treh letih bega so v Kalabriji aretirali znanega vodjo mafijskega klana Pesce, 53-letnega Domenica Leotto, ki velja za enega od najnevarnejših italijanskih kriminalcev. Leotta naj bi bil med drugimi kriv umora najmanj treh žensk, ki so jih ubili v spopadih med različnimi klani mafijske združbe 'Ndrangheta, ki velja za najbogatejšo mafijsko organizacijo v Italiji.